

การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน
ของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2

โดย
นายกำชัย ยุกดีชาติ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน
ของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโท
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

CLASSROOM BASED SUPERVISORY PERFORMANCE
OF ANUBANWATLUKKEA PRACHACHANUTID SCHOOL
UNDER KANCHANABURI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2021

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2
โดย	กำชัย ยุกดีชาติ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

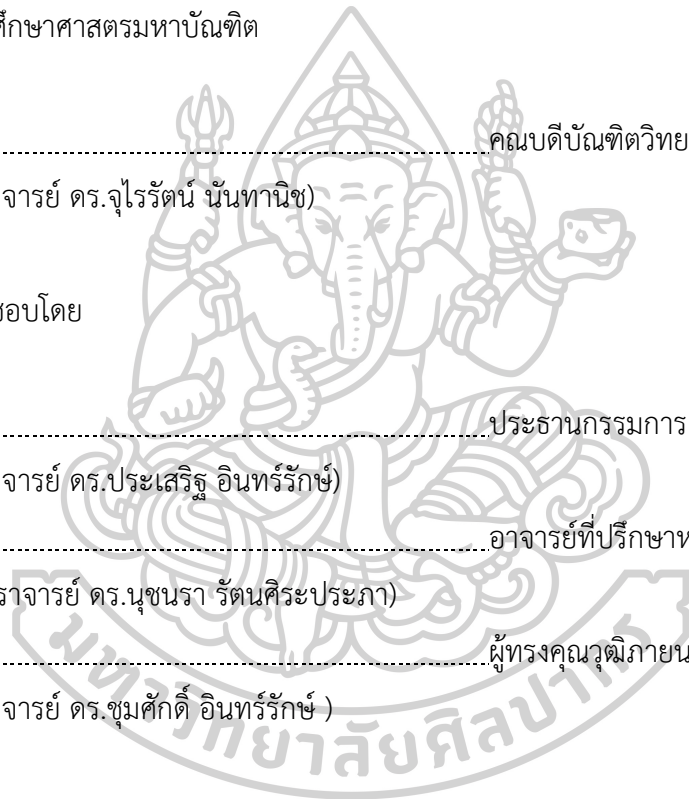
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริระประภา)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์)

61252303 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

นาย กำชัย ยุคชาติ: การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 และ 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ จำนวนทั้งสิ้น 57 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ตามแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและ 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตาม ค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติกิจกรรมนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การประเมินผลและรายงานผล และการสร้างเครื่องมือนิเทศ

2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มี 5 แนวทาง คือ 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล รายงานการพัฒนาด้านตนเอง และรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และสนับสนุนให้ครูส่งเอกสารธุรการชั้นเรียน วิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) ในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนควรนำเทคนิคการประเมินความเสี่ยงมาประยุกต์ใช้ ควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน และควรนำเอานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารควรกระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการการนิเทศในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่างๆ และมีการจัดเก็บสื่อหรือเครื่องมือต่างๆอย่างเป็นระบบ 3) ผู้บริหารควรประชุมคณะครู เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับนิเทศ ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศในการนิเทศภายในโรงเรียน 4) ผู้นิเทศควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับวิชาที่จะทำการนิเทศ ควรปฏิบัติกิจกรรมนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา 5) ควรจัดศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือเป็นต้นแบบการนิเทศภายในโรงเรียน ควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ

61252303 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : CLASSROOM BASED SUPERVISORY

MR. KAMCHAI YUKTICHAT : CLASSROOM BASED SUPERVISORY PERFORMANCE OF ANUBANWATLUKKEA PRACHACHANUTHIT SCHOOL UNDER KANCHANABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2 THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR NUCHNARA RATTANASIRAPRAPH, Ph.D.

The purposes of this research were to know: 1) The implementation of Internal Supervision Based on Classrooms of the AnubanwatLukkæ Prachachanuthit School under Kanchanaburi Primary Educational Service Area 2. And 2) The Guidelines for the development of Internal Supervision Based on Classrooms of the AnubanwatLukkæ Prachachanuthit School under Kanchanaburi Primary Educational Service Area 2. The population of this research consisted of 57 Teachers in AnubanwatLukkæ Prachachanuthit School. There are 2 types of research instruments : questionnaire on Internal Supervision Based on Classrooms, according to Supervisory Unit in Office of the Basic Education Commission and focus group discussion. The statistics used in the data analysis were Frequency, Percentage, Arithmetic mean (μ), Standard Deviation (σ), and Content Analysis

The finding were as follows:

1) The implementation of Internal Supervision Based on Classrooms of the AnubanwatLukkæ Prachachanuthit School under Kanchanaburi Primary Educational Service Area 2. Overall is at a high level. When separated by individual aspects, it was found that the implementation of Internal Supervision Based on Classrooms of the AnubanwatLukkæ Prachachanuthit School under Kanchanaburi Primary Educational Service Area 2 was high on every aspect. In order of the descending arithmetic mean is the supervisory planning. Supervision practice Study of current condition Problems and needs Evaluation and Report and the creation of supervision tools, respectively

2) The Guidelines for the development of Internal Supervision Based on Classrooms of the AnubanwatLukkæ Prachachanuthit School under Kanchanaburi Primary Educational Service Area 2 there were 5 guidelines. 1) Administrator should encourage teachers to do individual development plans, self-Assessment report, document about academic results and research in the classroom. 2) Administrator should apply a risk assessment technique to the school administration and should create a school supervision manual. And should adopt the affiliation policy as a guideline for the school supervision planning in addition administrator executives should delegate powers to the supervisory committee for real work and should allow supervisors to participate in supervisory planning in order to introduce a variety of supervisory methods or approaches and should encourage teachers to develop their knowledge on creating media and tools and should be a systematic storage of media or tools. 3) Administrator should provide knowledge about supervision to teachers and administrator should participate with the supervision. 4) Supervisors should be experts and they should perform supervision friendly in addition should regular supervision 2 times a years. And Students Should evaluate teaching's teacher. 5) should provide observational study from another schools that are ready or as a model for supervision within the school and Teacher should evaluate supervising operations.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระเรื่อง “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์ของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา และสนับสนุนช่วยเหลือและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆของการค้นคว้าอิสระจนสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ด้านการบริหารการศึกษาและประสบการณ์อันมีค่าแก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สมพงษ์ เตชรัตนวรกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพมงคลรังสี อาจารย์ ดร.บำรุง ขำนาญเรือ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร และ ดร.พันวษา พัฒนาคุศลสินคำ ศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยสำหรับการค้นคว้าอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปถัมภ์ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในเก็บข้อมูลวิจัย ขอขอบคุณนางสาวพัชรีนทร ทิพย์จันทร์ และเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท รุ่น 37 ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้ และขอบคุณกำลังใจจากทุกคนในครอบครัว ที่ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณประโยชน์อันเกิดจากการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ อบรมสั่งสอน จนทำให้การค้นคว้าอิสระเล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี

กำชัย ยุกติชาติ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	3
ปัญหาการวิจัย.....	4
ข้อคำถามการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน.....	13
ความหมายของการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน.....	13
จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	17
ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	22
องค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน.....	24
หลักการการนิเทศภายในโรงเรียน.....	26

กระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	30
กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน.....	39
บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน.....	44
บทบาทของผู้นิเทศภายในโรงเรียน.....	44
แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน.....	46
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ.....	49
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
งานวิจัยในประเทศ.....	51
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	58
สรุป.....	61
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย.....	62
ระเบียบวิธีวิจัย.....	63
แผนแบบการวิจัย.....	63
ประชากร.....	63
ตัวแปรที่ศึกษา.....	64
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	68
สรุป.....	69
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	70

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 . 72	
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2	82
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	87
การอภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	98
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	98
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	99
รายการอ้างอิง	100
ภาคผนวก.....	107
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เครื่องมือวิจัย.....	108
ภาคผนวก ข ค่าดัชนีความสอดคล้อง ioc (index of item objective Congruence).....	111
ภาคผนวก ค หนังสือขอตกลงเครื่องมือวิจัยและรายชื่อสถานศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย.....	118
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ.....	121
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	125
ภาคผนวก ช เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	127
ประวัติผู้เขียน.....	137

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	5
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	71
ตารางที่ 3 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวม.....	73
ตารางที่ 4 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	74
ตารางที่ 5 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ	77
ตารางที่ 6 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ.....	79
ตารางที่ 7 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการปฏิบัติกิจการนิเทศ.....	80
ตารางที่ 8 คำมีขมิ้มเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลและการรายงานผล	81

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย	10
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตการวิจัย	11
แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน	34
แผนภูมิที่ 4 ประเด็นการนิเทศภายในโรงเรียน	46

บทที่ 1

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ ๒๑ เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบ เศรษฐกิจ และสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ มีความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ¹ ซึ่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาตามที่ปรากฏในหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 จ. (3) มีการกำหนดให้มีกลไก และระบบการผลิตคัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู (4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมาย² อนึ่ง ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศ ดังนี้ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง³ ซึ่งประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4.3 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ระบุว่เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ

¹ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579** (กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทิงกราฟฟิค จำกัด, 2560),1.

² “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย,” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560):79.

³ “ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580),” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก (13 ตุลาคม 2561): 5.

โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีทุกช่วงวัย⁴ ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีเป้าหมาย ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษ 21 2) คนทุกช่วงวัยมีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ 3) สถานศึกษาทุกระดับการศึกษาสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและมาตรฐาน 4) แหล่งเรียนรู้ สื่อตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้มีคุณภาพและมาตรฐาน และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ 5) ระบบและกลไกการวัด การติดตาม และประเมินผลมีประสิทธิภาพ 6) ระบบการผลิตครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้มาตรฐานระดับสากล และ 7) ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐาน⁵ จากเป้าหมายของยุทธศาสตร์ที่ 3 นั้น แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับผลิตครู อาจารย์ และกระบวนการพัฒนาครู อาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ประกาศให้ ปี 2562 เป็นปีทองแห่งการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา เพื่อตอบสนองนโยบายการเป็นประเทศไทยยุค 4.0⁶ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

⁴ “ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580),” *ราชกิจจานุเบกษา* เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก (13 ตุลาคม 2561): 8.

⁵ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579* (กรุงเทพฯ: บริษัท พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด, 2560), ญ-ฎ.

⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, *แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้า ถึง ใ้ ง ได้ จ ำ ก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKSg5Oi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเริ่มต้นขึ้นครั้งแรกในสมัยกรีก เนื่องจากกรีกมีความเจริญก้าวหน้าในหลายๆด้านรวมทั้งด้านการศึกษา ต่อมาในสมัยกลางการศึกษากระจายไปยังอังกฤษ สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย การศึกษาในยุโรปเริ่มจากการแข่งขันกันเผยแพร่คำสอนของศาสนาคริสต์นิกายต่างๆ ทำให้เกิดโรงเรียนสอนศาสนาขึ้นหลายแห่ง จึงมีผู้ควบคุมดูแลให้เป็นระบบระเบียบ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการนิเทศอย่างเป็นทางการ การนิเทศในสหรัฐอเมริกาได้แบ่งเป็น 4 สมัย คือ สมัยที่ 1 (ค.ศ.1600-1700) เป็นการนิเทศในลักษณะของการตรวจตราและควบคุมผู้บริหาร สมัยที่ 2 (ค.ศ.1700-1800) เป็นการนิเทศในลักษณะของการตรวจตรา ควบคุม และให้คำแนะนำ สมัยที่ 3 (ค.ศ.1800-1900) ผู้นิเทศคือครูใหญ่หรือศึกษานิเทศก์ที่มีความชำนาญ การนิเทศอยู่ในลักษณะของการร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้นิเทศ และสมัยที่ 4 (ค.ศ.1900-ปัจจุบัน) การนิเทศอยู่ในลักษณะของการฝึกอบรม โดยอาศัยการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน การแก้ปัญหาการเรียนการสอน เทคนิคการสอน ในขณะที่การนิเทศในประเทศไทยเริ่มขึ้นอย่างชัดเจนในแผนการศึกษาชาติ ปี พ.ศ.2475 โดยมีการแต่งตั้งผู้ควบคุมดูแลการเรียนการสอน ตลอดจนจัดอบรมครูเพื่อให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ในปี พ.ศ.2495 ได้มีการจัดตั้งหน่วยศึกษานิเทศก์ขึ้นในกรมวิสามัญศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ให้ทำหน้าที่ช่วยเหลือและปรับปรุงการเรียนการสอน ในปี พ.ศ.2498 มีการตั้งศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครูขึ้น และได้ศึกษานิเทศก์ประจำกรมต่างๆ ในปี พ.ศ.2500 ประเทศไทยได้ขยายงานด้านการนิเทศไปทั่วราชอาณาจักรมีการตั้งศึกษานิเทศก์ฝ่ายสามัญประจำจังหวัดให้ช่วยเหลือและช่วยเหลืองานด้านการศึกษาของจังหวัด ถัดมาอีก 3 ปีได้ตั้งศึกษานิเทศก์ประจำภาคขึ้น 12 ภาคการศึกษา ในปี พ.ศ. 2515 ได้มีการจัดตั้งหน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษาขึ้นเพื่อดูแลโรงเรียนมัธยมและโรงเรียนประถม ในปี พ.ศ.2524 ได้จัดแบ่งหน่วยปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ออกเป็น 3 หน่วยงานและในปัจจุบันได้มีการแบ่งหน่วยงานศึกษานิเทศก์เป็น 3 หน่วยงานเช่นกัน คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและการศึกษานอกระบบ⁷

การนิเทศภายในโรงเรียนถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างความร่วมมือระหว่างคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของคณะครูและผู้บริหารเพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนโดยใช้ข้อมูลและสารสนเทศด้านคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นตัวกำหนดเป้าหมายใน

⁷ วนิดา ฉัตรวิราคม, การนิเทศและการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554),1-7.

การพัฒนาการจัดการศึกษาทุกด้าน⁸ ดังนั้นการนิเทศภายในโรงเรียนนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แต่ในสภาพปัจจุบันมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติการนิเทศได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากบุคลากรศึกษานิเทศก์มีจำนวนไม่เพียงพอ และในสภาพปัจจุบันสถานศึกษามีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา และเข้าใจถึงปัญหา หรือสภาพความต้องการที่แท้จริงของแต่ละสถานศึกษา ดังนั้น ระบบการนิเทศที่เหมาะสมที่สุดคือ การนิเทศภายในโรงเรียน

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงความสนใจเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน จึงได้จัดทำวิจัยเรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศขึ้น เพื่อศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศและศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนาโรงเรียนต่อไปในอนาคต

ปัญหาการวิจัย

จากบันทึกการประชุมผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในบทความหลังหวังยกระดับ O-NET นั้น พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในรอบ 5 ปี (2555-2559) พบว่าแนวโน้มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทุกวิชา และทุกปีการศึกษาต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งกลุ่มวิชาที่เป็นปัญหามาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ แต่ในขณะที่ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ในปีการศึกษา 2560 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยลดลง และจากรายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของปีการศึกษา 2560 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.85 เมื่อพิจารณาข้อมูลย้อนหลัง 2 ปี พบว่า ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2559-2560 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.99 และ 37.85 ตามลำดับ จากปัญหาดังกล่าว

⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553),17.

พบว่าสาเหตุมาจาก ด้านเขตพื้นที่การศึกษา 1) การจัดการแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียน 2) ขาดการนิเทศที่จริงจังและต่อเนื่อง 3) ไม่ได้สร้างแรงจูงใจให้กับผู้บริหารที่พัฒนาผลการสอบ O-NET อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องและ 4) ไม่ได้สร้างแรงจูงใจในการจัดการเรียนรู้ให้กับครู ด้านผู้บริหารโรงเรียน 1) ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้พัฒนานักเรียน 2) ขาดการนิเทศภายในโรงเรียนและ ติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และ 3) การจัดการแข่งขันกีฬา ด้านครูผู้สอน 1) ครูส่วนมากใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้ไม่เต็มเวลา 2) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ไม่หลากหลาย ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่เน้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ รวมทั้งไม่เน้นนักเรียนเป็นรายบุคคล 4) สื่อในการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับเนื้อหา 5) ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินผล ด้านนักเรียน 1) มีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน 2) ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ 3) นักเรียนบางส่วนไม่เห็นความสำคัญของการสอบ O-NET และ 4) ขาดประสบการณ์ในการทำข้อสอบตามรูปแบบของ O-NET⁹

ในขณะที่ ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ 3 ปีซ้อนหลัง (พ.ศ. 2560-2562) เป็นไปตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายวิชา	คะแนนเฉลี่ย		
	ปีการศึกษา 2560	ปีการศึกษา 2561	ปีการศึกษา 2562
ภาษาไทย	45.11	55.61	46.35
คณิตศาสตร์	34.01	29.60	31.02
วิทยาศาสตร์	37.17	39.10	32.34
ภาษาอังกฤษ	28.82	31.21	26.93

ที่มา : โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ, รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self –Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2562 (กาญจนบุรี : โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ, 2562), 8.

จากตารางเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ย้อนหลัง 3 ปีการศึกษานั้น สะท้อนให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

⁹ อาตุลย์ พรหมแสง, “เหลียวหลัง หวังยกระดับ O-NET” (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, 1 กุมภาพันธ์ 2562).

มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง ประกอบกับผลการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูทิศ รอบ 3 (2554-2558) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับประถมและมัธยมศึกษา สรุปได้ว่าจุดที่ควรพัฒนาของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ คือ 1) พัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น 2) วางแผนพัฒนาการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัดให้ต่อเนื่องและเป็นระบบด้วยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 3) พัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำผลการประเมินการจัดการกระบวนการเรียนรู้มาพัฒนาครูทุกคน และ 4) วางแผนพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ต่อเนื่องเป็นระบบ¹⁰

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นชัดเจนว่า โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ มีความจำเป็นต้องพัฒนาด้านการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งกลยุทธ์ที่สำคัญ ประการหนึ่งในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ คือ การนิเทศภายในโรงเรียน เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนจะเป็นการช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการจัดการกระบวนการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และจะส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงตามลำดับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในเรื่องการดำเนินงานนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพื่อหาผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และเพื่อพัฒนาครูในเรื่องการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อตอบปัญหาของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อทราบการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

¹⁰ อาตุลย์ พรหมแสง, “เหลียวหลัง หวังยกระดับ O-NET” (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, 1 กุมภาพันธ์ 2562).

ข้อคำถามการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดข้อคำถามของการวิจัยดังต่อไปนี้
คือ

1. การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับข้อคำถาม ผู้วิจัยจึงกำหนดสมมติฐานของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นพหุแนวทาง

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

โรงเรียนนั้นเป็นองค์กรในระบบสังคม ที่มีลักษณะเป็นระบบเปิด เนื่องจากมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม สังคม และชุมชน ระบบการบริหารโรงเรียน (System of School Administration) มีลักษณะการจัดการเชิงระบบตามแนวคิดของ ลูเนนเบอร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Transformation Process) และผลผลิต (Output)¹¹ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสภาวะแวดล้อม (Environment) ทั้งภายใน และภายนอกองค์กร ซึ่งไม่ใช่องค์ประกอบทางการศึกษา แต่สามารถส่งผลกระทบต่อคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งในสังคม มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในการดำเนินงานต่างๆ จึงสามารถวัดในรูปแบบเชิงระบบ ซึ่งประกอบด้วยตัวป้อน (input) ในระบบการศึกษาคือ บุคลากร (man) ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา งบประมาณ (money) วัสดุอุปกรณ์ (material) และการจัดการ (management) ตัวป้อนเหล่านี้จะถูกแปรเปลี่ยนด้วยกระบวนการ (process) ขององค์กร ได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศ ทำให้เกิดผลผลิต (output) ของสถานศึกษา

¹¹ จรัส อติวิทยากรณ์, **หลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา** (สงขลา: เทมการพิมพ์, 2554), 41-54.

ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน คุณลักษณะของนักเรียน สมรรถนะของนักเรียน นักเรียนที่สำเร็จ การศึกษา ความพึงพอใจของครู ความพึงพอใจของชุมชน เป็นต้น ซึ่งผลผลิตดังกล่าวจะเป็นข้อมูล ย้อนกลับ (feedback) เพื่อใช้ในการพัฒนาข้อมูลต่อไป อีกทั้งยังมีบริบท (context) เป็นอีกปัจจัย หนึ่งที่ส่งผลกับการดำเนินงานเช่นกัน โดยแต่ละปัจจัยส่งผลกระทบต่อซึ่งกันและกัน หากมีปัจจัยใดทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ระบบอื่นๆย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย¹²

การนิเทศการภายในโรงเรียน เป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดในการสนับสนุนการเรียนการสอน ภายในโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษา ต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น¹³ มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอ แนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายในไว้ ดังนี้ แฮร์ริส (Harris) ได้กำหนดขั้นตอนของกระบวนการนิเทศใน โรงเรียนไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นการวางแผน (Planning) 2) ขั้นการจัดโครงการ (Organizing) 3) ขั้นการนำสู่การปฏิบัติ (Leading) 4) ขั้นการควบคุม (Controlling) และ 5) ขั้นการประเมินผล (Assessing)¹⁴ ขณะที่โบยันและโคปแลนด์ (Boyan and Copeland) กล่าวว่ากระบวนการนิเทศ (Instructional supervision process) ประกอบด้วย 4 ขั้น 1) การประชุมก่อนการสังเกตการสอน (re-observation conference) 2) การสังเกตการสอน (observation) 3) การวิเคราะห์การสอน (analysis) 4) การประชุมหลังการสังเกตการสอน (post observation conference)¹⁵ ส่วน สงัด อุทรานันท์ กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning-P) 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Information-I) 3) การปฏิบัติติการนิเทศ (Doing-D) 4) การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ (Reinforcing-R) 5) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E)¹⁶

¹² สมคิด บางโม, **องค์การและการจัดการ: Organization and management**, พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์, 2553),38.

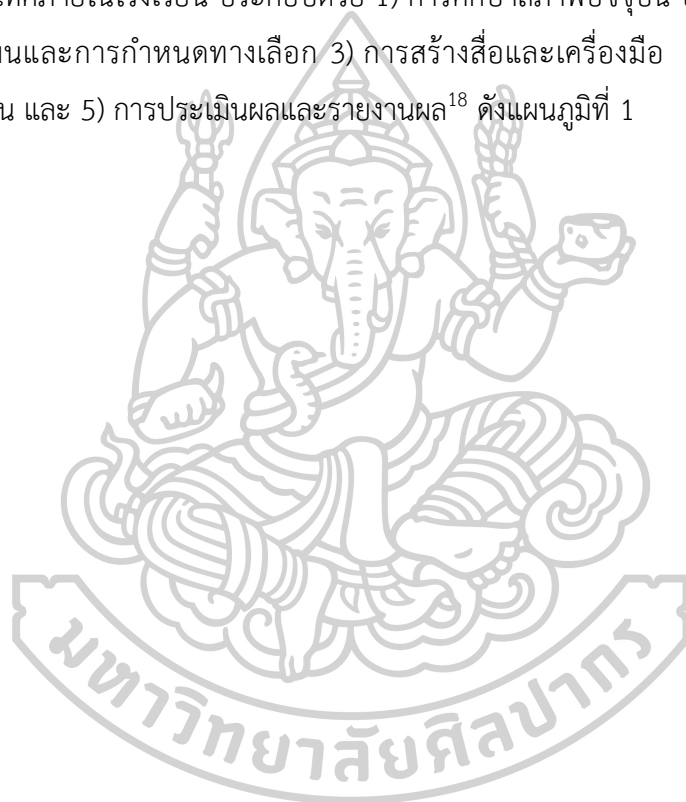
¹³ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **หน่วยศึกษานิเทศก์, แนวทางการนิเทศ ภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้า ถึง ใ น ไ ต่ จ าก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufgrgE8w-UbhBX/view

¹⁴ Harris B.M, **Supervision Behavior in Education** (New Jersey: Prentic-Hall, 1985), 14-15.

¹⁵ Norman J. Boyan and Willis D. Copeland, **Instructional Supervision Training Program** (Columbus, Ohio: Charles E. Merrill Publisher, 1978),4-6.

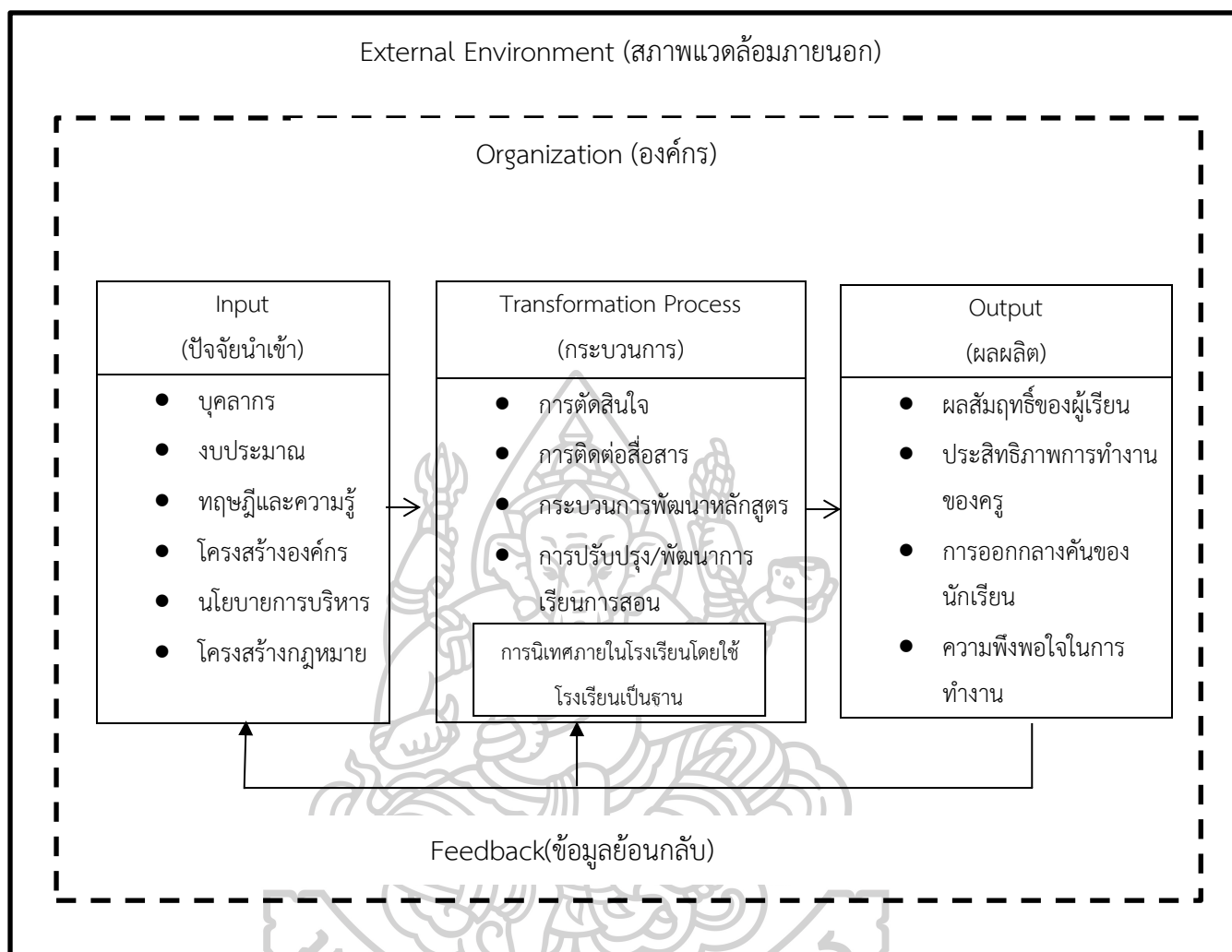
¹⁶ สงัด อุทรานันท์, **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มิตรสยาม, 2530),84.

อีกทั้งวัชรา เล่าเรียนดี ได้นำเสนอกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้ 1) การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 2) เลือกประเด็นหรือเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงพัฒนา 3) นำเสนอโครงการพัฒนาแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบ 4) ให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้จากสิ่งต่าง ๆ จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ 5) จัดทำแผนการนิเทศ กำหนดวัน เวลา ที่จะสังเกตการณ์สอน ประชุมปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ 6) ดำเนินการตามแผนโดยครูและผู้นิเทศ (แผนจัดการเรียนรู้และแผนนิเทศ) และ 7) สรุปและประเมินผลการปรับปรุง พัฒนา และรายงานผล¹⁷และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนและการกำหนดทางเลือก 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือ 4) การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน และ 5) การประเมินผลและรายงานผล¹⁸ ดังแผนภูมิที่ 1

¹⁷ วัชรา เล่าเรียนดี, **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ** (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548), 27-28.

¹⁸ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **หน่วยศึกษานิเทศก์, แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้า ถึง ได้ จ าก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKSg5Oi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : : Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein, **Educational Administration : Concepts and practices**, 6th ed. (BelMont, CA : Wadsworth,2012), 21.

: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ 2) การวางแผนและการกำหนดทางเลือก 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือ 4) การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน 5) การประเมินผลและการรายงาน ดังแผนภูมิที่ 2

การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ
2. การวางแผนและการกำหนดทางเลือก
3. การสร้างสื่อและเครื่องมือ
4. การปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียน
5. การประเมินผลและการรายงาน

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตการวิจัย

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะในการวิจัยดังนี้

การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะ เพื่อแก้ไขปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ และประการสำคัญคือ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน ซึ่งการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน คือ การคำนึงถึงคุณภาพของห้องเรียนที่มีคุณภาพของครูและนักเรียน โดยครูจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ครูมีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้พัฒนาผู้เรียน ที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนในห้องเรียนเป็น

ห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามที่หลักสูตรต้องการ มีทักษะทางวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต

โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กาญจนบุรีเขต 2 หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี
เขต 2 ตั้งอยู่ที่ 47 หมู่ที่ 7 ตำบลดอนขมิ้น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี เปิดทำการสอนตั้งแต่
ชั้นอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเล่มนี้เป็นเรื่องการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสาร ตำราทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียน และเพื่อให้องค์ความรู้ของการนิเทศภายในโรงเรียนมีความชัดเจนมากขึ้น ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานได้ 12 ประเด็นหลัก ประกอบด้วย 1) ความหมายของการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน 2) จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน 3) ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน 4) องค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน 5) หลักการการนิเทศภายในโรงเรียน 6) ขอบข่ายการนิเทศภายในโรงเรียน 7) กระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน 8) เทคนิค/วิธีการนิเทศภายในโรงเรียน 9) กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน 10) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน 11) บทบาทของผู้นิเทศภายในโรงเรียน และ 12) แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

ความหมายของการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการสนับสนุนการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในโรงเรียนและครู ดังนั้นจึงมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในไว้ ดังนี้

กู๊ด (Good) ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าหมายถึง ความพยายามทุกชนิดของฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศและแนะนำครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้จักปรับปรุงวิธีสอน ทำให้เกิดความเจริญงอกงามทางด้านวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครู ช่วยเหลือและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา เนื้อหา และวิธีการสอน ช่วยเหลือและปรับปรุงการประเมินผลการเรียน¹⁹ และ สเปนเซอร์ (Spears) ได้ให้คำจำกัดความของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูโดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่

¹⁹ Carter V. Good, **Dictionary of Education**, ed.3 (New York : McGraw-Hill book Co, 1973),539,อ้างถึงใน เก็จกนก เอื้อวงศ์, การนิเทศในสถานศึกษา,(นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,2555),5.

เกี่ยวข้องกับการนี้ เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครูและมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครู เพื่อให้ครูได้ช่วยเหลือตนเองได้²⁰ซึ่งสอดคล้องกับ มาร์กและคณะ (Marks and Others) ที่ได้กล่าวถึง การนิเทศภายในโรงเรียนว่าคุณค่าของการนิเทศการศึกษาอยู่ที่การพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และส่งผลกระทบต่อไปถึงการพัฒนานักเรียนด้วย²¹นอกจากนี้ แฮร์ริส (Harris) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน คือ สิ่งที่เป็นบุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลและ สิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนให้ เหมาะสมกับสถานการณ์ และส่งผลกระทบต่อไปถึงการพัฒนานักเรียนด้วย²²เช่นเดียวกับ กลิกแมน (Glickman) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นการทำงานรูปแบบ หนึ่งโรงเรียนที่เป็นการนำเอาองค์ประกอบต่างๆมาเชื่อมโยงกันทั้งทางด้าน การจัดการเรียน การสอน การจัดการชั้นเรียน การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากรการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีเป้าหมายหลักคือครูยอมรับในกฎเกณฑ์และมุ่งผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียน²³

นอกจากนี้ นักวิชาการในประเทศไทยได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ สัจด์ อุทรานันท์ ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า คือ กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อ

²⁰ Harold Spear, *Improving the supervision of Instruction*, (New York :Prentice-Hell Inc,1967), “n. pag.” อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,หน่วยศึกษานิเทศก์,เอกสารแนวทางการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2564,เข้าถึงได้จาก <https://nited.vec.go.th>

²¹ Stoop Emery Mark, James R. and Stoop Joyce King, Stoop Emery Mark James R., and Stoop Joyce King, *Handbook of Educational Supervision : A Guide for the Practitioner* (Boston: Ally and Bacon,1973),93,อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,หน่วยศึกษานิเทศก์,เอกสารแนวทางการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2564,เข้าถึงได้จาก <https://nited.vec.go.th>

²² Ben M. Harris.,*Supervisory Behavior in Education*, ed. 3 (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hill, 1985).13,อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,หน่วยศึกษานิเทศก์,เอกสารแนวทางการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2564,เข้าถึงได้จาก <https://nited.vec.go.th>

²³ Carl D. Glickman,Gordon, Stephan.,amd Ross-Gordon,Jovita M., *Supervision and Instruction : A Developmental Approach*,ed.8 (Boston: Allyn and Bacon, Inc. 2010),6 ,อ้างถึงใน วรพล ดิลกทวีวัฒนา,การนิเทศ Supervision, เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงได้จาก<https://issuu.com/chiratrachoo/docs>.

พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียนโดยอาศัยความร่วมมือของบุคลากรของทั้งโรงเรียน²⁴ ในขณะเดียวกัน วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่า เป็นการ ทำงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ทำงานร่วมกับครูในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียนที่กำหนดไว้²⁵และสาโรช บัวศรี ได้ให้ความหมายของการนิเทศ ภายในโรงเรียนว่า การนิเทศเป็นการช่วยเหลือดูแล และตรวจตรา แนะนำ สนับสนุน ส่งเสริม และ ก่อเกิด เพื่อให้งานฝ่ายวิชาการและธุรการในโรงเรียนหรือแต่ละลักษณะงานเกิดผลดีซึ่งไม่เกี่ยวกับการ บังคับบัญชาแต่ประการใด แต่เป็นการแนะนำช่วยเหลืออย่างเปิดเผย²⁶ซึ่งสอดคล้องกับกิติมา ปรีดีติลล ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการชี้แนะ แนะนำและให้ความร่วมมือต่อ กิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุผลตามจุดหมายที่วางไว้²⁷ นอกจากนี้ ชารี มณีศรี ได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็น กระบวนการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และเป็นการร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการ

²⁴ สัจด์ อุทรานันท์, **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎีและการปฏิบัติ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530),7, อ้างถึงใน วรพล ดิลกทวีวัฒนา, “คู่มือการพัฒนาวิชาชีพครู : การนิเทศ” (เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2716607 การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560),6-7.

²⁵ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์,**หลักการนิเทศการศึกษา**, (กรุงเทพฯ: อาร์ตกราฟฟิค,2538), “ไม่ปรากฏเลขหน้า”อ้างถึงใน วรพล ดิลกทวีวัฒนา, “คู่มือการพัฒนาวิชาชีพครู : การนิเทศ” (เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2716607 การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560),8.

²⁶ สาโรช บัวศรี, **จริยธรรมการศึกษา**,พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540),68, อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก

https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKkGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

²⁷ กิติมา ปรีดีติลล,**การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น** (กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต,2541),262, อ้างถึงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, กลุ่มงานนิเทศติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา, **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2563,เข้าถึงได้จาก<https://sites.google.com/a/secondary11>

นิเทศ²⁸ รวมทั้งชาวยุชชัย อาจินสมาจาร ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำและการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อการปรับปรุงตัวเขาเอง และสภาพการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์²⁹อีกทั้งวัชรา เล่าเรียนดี กล่าวถึง การนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นกระบวนการนิเทศ การศึกษาและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จัดดำเนินการในโรงเรียนโดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยตรง³⁰ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ความหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานร่วมกัน ระหว่างบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เพื่อแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายการศึกษาที่กำหนดและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น³¹

ห้องเรียนเป็นฐาน หมายถึง การคำนึงถึงคุณภาพของห้องเรียนที่มีคุณภาพของครูและนักเรียน โดยครูจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียนที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ครูมีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้พัฒนาผู้เรียน ที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนในห้องเรียนเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้

²⁸ ชารี มณี ศรี, **การนิเทศการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์, 2542), 22, อ้างถึงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา, **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/a/secondary11>

²⁹ ชาวยุชชัย อาจินสมาจาร, **การนิเทศการศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์, 2548), ไม่ปรากฏเลขหน้า, อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, **หน่วยศึกษานิเทศก์, เอกสารแนวทางการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา**, เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2564, เข้าถึงได้จาก <https://nited.vec.go.th>

³⁰ วัชรา เล่าเรียนดี, **การนิเทศการสอน : Supervision of Instruction**, พิมพ์ครั้งที่ 7 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 226.

³¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, **หน่วยศึกษานิเทศก์, แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKSg5Oi_8AKeKufgE8w-UbhBX/view

ด้วยตัวของผู้เรียนเอง ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามที่หลักสูตรต้องการ มีทักษะทางวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต³²

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะ เพื่อแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ และประการสำคัญคือ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดในการเรียนของนักเรียน ซึ่งการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน คือ การคำนึงถึงคุณภาพของห้องเรียนที่มีคุณภาพของครูและผู้เรียน โดยครูจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ครูมีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไปใช้พัฒนาผู้เรียน ที่คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน เป็นรายบุคคล มุ่งให้ผู้เรียนทุกคนในห้องเรียนเป็นห้องเรียนแห่งการเรียนรู้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามที่หลักสูตรต้องการ มีทักษะทางวิชาการ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิต

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน

เนื่องจากการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นมีความซับซ้อน เพราะเป็นกระบวนการที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับการพัฒนามนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ และศักยภาพสูงขึ้น การกำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนที่ชัดเจนจึงเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการกำหนดจุดมุ่งหมายได้ชัดเจนเท่าใดยิ่งทำให้มองเห็นแนวทางปฏิบัติและเป้าหมายได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งมีนักการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านได้นำเสนอจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

สเปียร์ (Spears) กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูโดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังเป็นกระบวนการ

³² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, แนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน, เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://www.esdc.go.th>

กระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครูและมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครูเพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้³³ ซึ่ง กู๊ด (Good) ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นความพยายามของผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศที่จะช่วยให้คำแนะนำแก่ครูหรือผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาให้สามารถปรับปรุงการสอนของตนเองให้ดีขึ้น ช่วยให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในอาชีพและช่วยในการพัฒนาความสำเร็จของครูด้วย³⁴ และโกลแฮมเมอร์และคณะ (Goldhammer and Others) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นลักษณะงานที่มอบหมายให้ครู หรือผู้นิเทศที่จะกระตุ้นให้ครูหรือครูแนะแนวในโรงเรียนได้มีการพัฒนาโดยนำวิธีการสอน สื่อการสอนมาใช้โดยเน้นถึงการติดต่อสื่อสารที่จะช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหา ช่วยเหลือครูตลอดจนสร้างบรรยากาศที่ดีระหว่างครูและนักเรียน³⁵ ซึ่งสอดคล้องกับ แฮริส (Harris) ที่ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในโรงเรียนว่าเป็นสิ่งที่บุคลากรในโรงเรียนกระทำต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะคงไว้หรือเปลี่ยนแปลง

³³ Speares, *Improving the Supervision of Instruction* (New Jersey: Prentice-Hall, 1978),10,อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, *แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

³⁴ Carter V. Good, *Dictionary of Education*, ed.3 (New York : McGraw-Hill book Co, 1973),9, ,อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, *แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

³⁵ Robert H. Anduson and Robert J. Krajewski Goldhammer, *Clinical Supervision : Special Methods for the Supervision of Teach*,ed.2 (New York, Halt: Rinehart and Winston,1980),13, อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, *แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จากhttps://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

ปรับปรุงการดำเนินการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อมุ่งให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอนเป็นสำคัญ³⁶

สังต์ อุทรานันท์ กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนที่สำคัญ 4 ประการ ดังนี้

- 1) พัฒนาคคน คือ การนิเทศการสอนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ครูและบุคลากรเหล่านั้นได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น
- 2) พัฒนางานงานนิเทศนั้นมีเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตจากการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเหตุนี้การนิเทศที่จัดขึ้นจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนางานสอนให้ดีขึ้นนั่นเอง
- 3) เพื่อการสร้างการประสานสัมพันธ์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกัน โดยผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำเสนอและผู้รับฟัง ซึ่งไม่เป็นการทำงานภายใต้การถูกบังคับและคอยตรวจตราหรือจับผิด
- 4) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจการทำงานร่วมกันและพัฒนา เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความตั้งใจทำงาน หากการนิเทศไม่ได้สร้างขวัญและกำลังใจแล้ว การนิเทศการสอนก็ย่อมไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย³⁷

ในขณะที่เดียวกันรัชนี้ย พรธมพานิช ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่อพัฒนาคุณภาพคน ให้มีความรู้ ความสามารถอย่างไ้ผล มีความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี ทำงานครบวงจร คือ คิด ทำ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
- 2) เพื่อพัฒนาคุณภาพงาน โดยไม่ได้มีเฉพาะประสิทธิภาพของงานเพียงอย่างเดียว แต่เน้นประสิทธิภาพของงานเป็นสำคัญ
- 3) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการนิเทศเพื่อเสริมสร้างจิตใจ และความคิดให้กว้างขวาง มองการณ์ไกล มุ่งประโยชน์ของส่วนรวม สังคมและประเทศชาติ มีคุณธรรมและจิตสำนึกต้องพัฒนาคคน พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ไม่ติดอยู่ในกรอบข้อจำกัดของปัญหา อุปสรรค หรือ

³⁶ Ben M. Harris.,*Supervisory Behavior in Education*, ed. 3 (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hill, 1985).13,อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, *แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน*, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จากhttps://drive.google.com/file/d/1BBHmfKKSgGoi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

³⁷ สังต์ อุทรานันท์, *การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ* (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530),16, อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,หน่วยศึกษานิเทศก์, ศาสตร์และศิลป์ในการนิเทศการศึกษา,เข้าถึงเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2563, เข้าถึงได้จาก <https://drive.google.com/file/d/1SZtW-4GZ9vfMco9Rec4pvEbyyZmlFBro/view>

ทรัพยากรแต่อย่างใด³⁸ รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) เพื่อให้การศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรและเป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 2) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารและจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ 3) เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน 4) เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติงานตลอดจนความต้องการในวิชาชีพ 5) เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาปฏิรูประบบบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจและร่วมรับผิดชอบ ชื่นชมในผลงาน³⁹ และกรรทง จิรเดชากุลได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายทั่วไปของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติกรรทงภายในโรงเรียนได้ 2) เพื่อพัฒนาความสามารถของครู 3) เพื่อช่วยเหลือและจัดสรรเครื่องมือ และสื่อการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้ และ 4) เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ⁴⁰ ซึ่งสอดคล้องกับ จันทรานี สงวนนาม ที่กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น คือ 1) เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารและจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ 3) เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ

³⁸ รัชนิยั พรรฒพานิช, ผู้บริหาร : กรรทงภายใน, (กรรทงเทพฯ: อมรินทร์พริ้งดั่งกรรทง, 2532),3-4 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก

https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

³⁹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเองหลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานผู้บริหารในสถานศึกษา ปีงบประมาณ 2547,(กรรทงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,2547),180-181ก อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก

⁴⁰ กรรทงทง จิรเดชากุล, คู่มือกรรทงภายในโรงเรียน (กรรทงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรอักษรร, 2550),3.

ของชุมชนและสังคม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน 4) เพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา⁴¹ รวมทั้งวัชรา เล่าเรียนดีได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ว่าเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนให้ครูสามารถพัฒนางานในวิชาชีพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ส่งผลถึงผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาโดยรวมในที่สุด⁴² และสอดคล้องกับ จุไรรัตน์ สุตรุ่ง ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาวิธีปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการนิเทศในการบริหารจัดการโรงเรียน 3) เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกันในการทำงาน นำไปสู่การรวมพลังในการทำงานภายในโรงเรียน 4) เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานต่างๆ ของโรงเรียน อย่างเป็นระบบตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ และ 5) เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน⁴³ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 11 ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยเหลือประสานงานให้บุคลากรในโรงเรียนได้ปรับปรุงตนเอง ทั้งด้านการสอน บุคลิกภาพ สร้างขวัญและกำลังใจ ความพึงพอใจในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น⁴⁴ นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้สรุปความมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานไว้ว่า เพื่อเป็นการปรับปรุงและพัฒนาความสามารถของครูผู้สอนซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะและเจตคติของครูผู้สอนในด้านการจัดการเรียนการสอนให้

⁴¹ จันทรานี สงวนนาม, **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา : Theory and Practice in Educational Insitution**, พิมพ์ครั้งที่ 3 (นนทบุรี: บุ๊ค พอยท์, 2553),155.

⁴² วัชรา เล่าเรียนดี, **ศาสตร์การสอน และการได้วิชาการพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎีกฤษฎ์สู่การปฏิบัติ**,พิมพ์ครั้งที่ 12 (นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร,2556),ไม่ปรากฏเลขหน้า.

⁴³ จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, **การนิเทศภายในโรงเรียน** (กรุงเทพฯ:แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น, 2559).อ้างถึงใน วรพล ดิลกทวีวัฒนา, “การนิเทศ Supervision” (เอกสารในรายวิชา 2716607 การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย),5.

⁴⁴ สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา, **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2563, เข้าถึงได้จาก<https://sites.google.com/a/secondary11>

สามารถแก้ปัญหาและจัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองและให้กำลังใจอย่างต่อเนื่อง⁴⁵

จากแนวคิดของนักการศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ มุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยการทำงานร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา และยังมีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อให้ได้ผลงานที่ดีและมีคุณภาพ

ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการสนับสนุนการเรียนการสอนในโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพของการศึกษาจะประสบผลสำเร็จตามเป้าประสงค์มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งมีนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

สงัด อุทรานันท์ กล่าวว่า ในสภาวะปัจจุบันการนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญและความจำเป็นยิ่งขึ้น ด้วยเหตุผลต่อไปนี้ 1) ศึกษานิเทศก์โดยตำแหน่งมีจำนวนจำกัด จึงไม่สามารถสนองความต้องการทางการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนต่างๆได้อย่างทั่วถึง 2) สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งไม่เหมือนกัน จึงเป็นการยากที่ศึกษานิเทศก์ซึ่งอยู่ภายนอกจะรู้สภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียนได้ การสนองความต้องการจึงเป็นไปได้ยาก 3) ในสภาพปัจจุบันบุคลากรในโรงเรียนส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเพียงพอ และบางคนยังมีความชำนาญเฉพาะสาขาวิชาอีกด้วย จึงสมควรจะใช้ทรัพยากรเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และยังเป็นการสร้างการยอมรับซึ่งกันและกันอีกด้วย 4) เป็นการสอดคล้องกับปรัชญา หลักการ และวิธีการของการนิเทศสมัยใหม่ที่สุด ซึ่งการนิเทศสมัยใหม่จะเกิดขึ้นโดยความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่ใช่จะต้องมีคนมาคอยชี้แนะให้ทำงานอยู่ตลอดเวลา⁴⁶ นอกจากนี้ กรองทอง จิรเดชากุล ได้กล่าวถึง

⁴⁵ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา, **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน “2563 ปีทองแห่งการนิเทศภายใน”**, เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://lopburi2.go.th/lbr2/index.php/2020-10-07-04-12-58>

⁴⁶ สงัด อุทรานันท์, **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530), 116-117 อ้างถึงใน อัญชลี ธรรมะวิสิกุล, **การจัดการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา**, เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <https://panchalee.wordpress.com/2009/04/04/personalized/>

ความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน ว่ามีความจำเป็น ดังนี้ 1) เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน 2) ปริมาณศึกษานิเทศก์ไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและสถานศึกษา 3) บุคลากรภายในสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดปัญหามากที่สุด 4) บรรยากาศในการนิเทศมีความเป็นกันเอง และสามารถปฏิบัติงานนิเทศได้อย่างต่อเนื่อง⁴⁷ และชาญชัย อาจิดนสมาจาร กล่าวถึง ความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้ 1) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยาก เพราะเกี่ยวข้องกับบุคคลกรนิเทศการศึกษาเป็นการให้บริการแก่ครูจำนวนมากที่มีความสามารถต่าง ๆ กันอีกประการหนึ่งการศึกษาได้ขยายตัวไปอย่างมาก เมื่อไม่นานมานี้สิ่งเหล่านี้ก็ต้องอาศัยความช่วยเหลือทั้งนั้น 2) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครูแม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดีก็ตามแต่ครูจะต้องปรับปรุงการฝึกฝนอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณ์จริง 3) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอนเนื่องจากครูต้องปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ กันและจะต้องเผชิญกับภาวะที่ค่อนข้างหนัก ครูจึงไม่อาจสละเวลาได้มากเพียงพอต่อการเตรียมการสอนการนิเทศการศึกษา จึงสามารถลดภาระของครูได้ในกรณีดังกล่าว 4) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่เสมอทำให้เกิดพัฒนาการทางการศึกษาทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์จากการอภิปรายและจากข้อค้นพบของการวิจัย มีความจำเป็นต่อความเจริญเติบโตดังกล่าวการนิเทศการศึกษาสามารถให้บริการได้ และ 5) การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาสามารถใช้ประโยชน์ในทางสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสามารถรวมพลังของทุกคนที่ร่วมอยู่ในกระบวนการทางการศึกษาด้วย⁴⁸ อีกทั้ง วรพล ดิลกทวีวัฒนา ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นภารกิจสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร และมีคุณภาพ รวมทั้งส่งเสริมความมั่นใจ ความภาคภูมิใจของครู จุดเริ่มต้นของการนิเทศภายในโรงเรียน เริ่มจากการประสบปัญหาขาดแคลนศึกษานิเทศก์ ทำให้การนิเทศจากภายนอก ไม่สามารถเข้าถึงได้ทุกโรงเรียนและต่อเนื่อง ดังนั้นการนิเทศภายในจึงมีบทบาทสำคัญที่เข้ามาแก้ไขปัญหานั้น เพราะผู้ทำหน้าที่นิเทศเป็นผู้ปฏิบัติงานภายในโรงเรียนอยู่แล้ว มีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียน ซึ่งจะทำให้เข้าใจปัญหาและมองเห็นวิธีแก้ไขได้มากกว่าผู้นิเทศที่มา

⁴⁷ กรองทอง จิรเดชากุล, **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธารอักษร, 2550), 4.

⁴⁸ ชาญชัย อาจิดนสมาจาร, **การนิเทศการศึกษา** (กรุงเทพฯ : K&P Books, 2553), 5-6.

จากภายนอก ดังนั้นกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนจึงเป็น 1 ใน 3 กระบวนการสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมกระบวนการบริหารและกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ⁴⁹

จากที่นักวิชาการและนักการศึกษาต่างๆ ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน ผู้วิจัยสามารถสรุปความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ได้ดังนี้ กล่าวคือ ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้เปลี่ยนแปลงไป ทั้งสภาพการเมืองการปกครอง สภาพเศรษฐกิจ จึงทำให้มีความรู้ และมีเทคโนโลยีต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องการพัฒนาครูให้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อีกทั้งโรงเรียนในปัจจุบันมีจำนวนมาก ไม่สอดคล้องกับจำนวนศึกษานิเทศก์ที่มีไม่เพียงพอ ประกอบกับโรงเรียนมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเฉพาะสาขา และมีความใกล้ชิดและเข้าใจในปัญหาภายในโรงเรียนอย่างแท้จริง ด้วยเหตุผลเหล่านี้ จึงแสดงให้เห็นว่าการนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่ง

องค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนนั้นเป็นกระบวนการดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นมียุทธศาสตร์สำคัญต่างๆ มากมาย หากในกระบวนการดำเนินการนิเทศภายในขาดองค์ประกอบใดไป จะทำให้การนิเทศไม่ได้ผลตรงตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ จากการศึกษา พบว่ามีนักวิชาการหลายท่านได้ระบุองค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

กรองทอง จิรเดชากุล ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

- 1) มีระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อใช้วางแผนนิเทศภายในโรงเรียน
- 2) มีระบบการวางแผนนิเทศอย่างมียุทธศาสตร์
- 3) มีระบบการจัดการที่เน้นพัฒนาครูและนักเรียน
- 4) มีระบบติดตาม ประเมินผลที่เน้นผลงานครู
- 5) มีระบบการเผยแพร่และขยายผล⁵⁰

ในขณะที่เดียวกัน วรพล ดิลกทวีวัฒนา ได้แบ่งองค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ 3 ประการ ดังนี้ 1) บุคลากรนิเทศ ประกอบด้วยผู้บริหาร ผู้ให้การนิเทศ และผู้ได้รับการนิเทศ ซึ่งผู้บริหารในที่นี้หมายรวมถึงตำแหน่งบริหารต่างๆ ใน

⁴⁹ วรพล ดิลกทวีวัฒนา, “การนิเทศ Supervision” (เอกสารในรายวิชา 2716607 การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย),5.

⁵⁰ กรองทอง จิรเดชากุล, **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธารอักษร,2550),4.

โรงเรียน ทั้งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องมีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่ครู ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจในการนิเทศ และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูในโรงเรียน สร้างระบบการนิเทศ และมอบหมายงานให้ถูกบุคลิกภาพของบุคคล และครูมีสองบทบาท คือ เป็นผู้นิเทศ เช่น หัวหน้ากลุ่มสาระ ครูผู้นิเทศ และผู้ได้รับการนิเทศ 2) ขอบข่ายของงานนิเทศภายในโรงเรียน ภาระงานหลักของการศึกษาในระบบโรงเรียน คือ งานด้านการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เป็นหน้าที่หลักของฝ่ายวิชาการ เน้นการนิเทศการสอน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู และงานสนับสนุนการจัดการเรียน เป็นงานของฝ่ายที่สนับสนุนการจัดการศึกษา เช่น งานด้านธุรการ ด้านการเงิน สถานที่ และกิจกรรมนักเรียน และ 3) คือ โครงสร้างการนิเทศภายในโรงเรียน แต่ละโรงเรียนจะเลือกใช้รูปแบบใด ขึ้นอยู่กับขนาด บริบท และจำนวนบุคลากร⁵¹ นอกจากนี้ รัชณี สุวรรณเกษร กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของการนิเทศภายใน ประกอบด้วย 1) บุคลากรนิเทศ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ คณะนิเทศการจัดกระบวนการเรียนรู้ และครูผู้สอน ซึ่งจะเป็นตัวจักรสำคัญในการนิเทศการศึกษาและทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศการศึกษาด้วย 2) วิธีการนิเทศ ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศ ที่ส่งเสริมการปฏิบัติงานและความร่วมมือในการทำงานของครูและคณะ ส่งเสริมให้ครูรักงานวิชาการ ทำงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เคารพในหลักการและเหตุผล พยายามปรับปรุงคุณภาพของงาน และช่วยเหลือให้ครูปฏิบัติงานได้สะดวก มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ มีเวลาปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากนั้นกำหนดวิธีการหาข้อมูล ศึกษาปัญหาอุปสรรค และประเด็นที่ต้องพัฒนา ได้แก่ การเข้าเยี่ยมชั้นเรียน การสังเกต ปรัชชาหรือ ประเมินผลงานทางวิชาการของโรงเรียนและกำหนดวิธีหรือกิจกรรมการนิเทศ โดยพิจารณาเลือกวิธีการหรือกิจกรรมต่อไปนี้อย่างเหมาะสม ได้แก่ การปฐมนิเทศ การสาธิตการ จัดกระบวนการเรียนรู้ การประชุม การอบรม 3) เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน และเอกสารอ้างอิง⁵²

⁵¹ วรพล ดิลกทวีวัฒนา, “คู่มือการพัฒนาวิชาชีพครู : การนิเทศ” (เอกสารประกอบการสอน รายวิชา 2716607 การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2560),6-7.

⁵² รัชณี สุวรรณเกษร, องค์ประกอบของการนิเทศภายในสถานศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 14 พฤษภาคม 2563, เข้าถึงได้จาก <http://www.gotknow.org/posts/192681>.

จากองค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียนที่ผู้วิจัยได้ศึกษา สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 1) บุคลากรในการนิเทศ ซึ่งหมายรวมถึง ผู้ทำหน้าที่นิเทศ และผู้รับการนิเทศ 2) ข้อมูลสารสนเทศของแต่ละโรงเรียน 3) วิธีหรือรูปแบบ การนิเทศ ซึ่งในแต่ละโรงเรียนจะมีความแตกต่างกันออกไปตามสภาพปัญหาและความต้องการ 4) เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ซึ่งหมายถึง อุปกรณ์ สื่อ หรือนวัตกรรมต่างๆที่จัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหา และ 5) ระบบการติดตามประเมินผล ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงผลการแก้ปัญหาว่าเป็นไปตาม วัตถุประสงค์หรือไม่เพียงใด

หลักการการนิเทศภายในโรงเรียน

ในอดีตการนิเทศการศึกษาถือเป็นบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ แต่ในปัจจุบันได้มีการ เปลี่ยนแปลงในด้านการศึกษา ประกอบกับจำนวนศึกษานิเทศก์มีจำนวนไม่เพียงพอ จึงทำให้ การศึกษาในสถานศึกษาไม่ทั่วถึง จึงได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนิเทศมาเป็นผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษาที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน และเพื่อพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นหลักการนิเทศภายในโรงเรียน จึงเป็นแนวทางที่จะช่วยให้ผู้บริหารและคณะครูปฏิบัติภารกิจได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ซึ่งมี นักการศึกษาได้กล่าวถึงหลักการของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ เซอร์จิโอแวนนี และสตาราเท (Sergiovanni and Starratt) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) การนิเทศภายใน โรงเรียนต้องคำนึงถึงการปรับปรุงการเรียนการสอน และการดำเนินงาน รวมทั้งการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ 2) การนิเทศภายในโรงเรียนและการบริหารมีความสัมพันธ์กัน 3) การนิเทศภายใน โรงเรียนที่ดีควรอยู่บนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเป็นประชาธิปไตย 4) การนิเทศภายในโรงเรียน สามารถใช้วิธีการศึกษา ปรับปรุง และประเมินผล เมื่อไม่สามารถใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้ 5) การนิเทศภายในโรงเรียนที่ดีควรมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 6) การนิเทศภายในโรงเรียนที่ดีต้องมีการวางแผน มีการประสานความร่วมมือและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และ 7) การนิเทศที่ดีต้องเป็น วิชาชีพ⁵³

นอกจากนี้นักวิชาการไทยได้ให้หลักการของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ ชารี มณีศรี ให้ความเห็นว่าการเบื้องต้นของการนิเทศภายในโรงเรียน มีดังนี้ 1) เป็นการช่วยกระตุ้นการ ประสานงานและแนะนำ 2) ตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย 3) เป็นกระบวนการส่งเสริม

⁵³ Thomas J. Sergiovanni and Robert J. Starratt, **Supervision Human Perspectives** (New York: McGraw-Hall Book, 1988),29-30 อ้างถึงใน เกื้อกนก เอื้อวงศ์, **การนิเทศในสถานศึกษา**, (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,2555),5.

สร้างสรรค์ 4) เกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตร 5) เป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ 6) มุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ 7) มีจุดมุ่งหมายจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียนกับชุมชน⁵⁴ และ สัจด์ อุทรานันท์ กล่าวว่า หลักการการนิเทศภายในโรงเรียน มีดังนี้ 1) การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ 2) การนิเทศภายในโรงเรียนมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของนักเรียน แต่การดำเนินงานนั้นจะกระทำโดยผ่าน “ตัวกลาง” คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา 3) การนิเทศภายในโรงเรียน (ในประเทศไทย) เป็นบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย⁵⁵ ทั้งนี้สอดคล้องกับ กรองทอง จิรเดชากุล กล่าวว่า หลักการการนิเทศภายในโรงเรียน มีดังนี้ 1) การดำเนินการนิเทศจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอนกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน 2) บุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหาร 3) การนิเทศภายในโรงเรียน จะต้องสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูและนักเรียน⁵⁶ ทั้งนี้สอดคล้องกับ วัชรา เล่าเรียนดี ที่กล่าวถึงหลักการสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนี้ 1) การให้ความร่วมมือร่วมใจสอน 2) การสร้างความผูกพันต่อภาระหน้าที่ ด้วยความเต็มใจของบุคลากรในโรงเรียนและครู 3) การประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 4) การประสานกันทุกฝ่าย 5) เป็นประชาธิปไตย 6) การยึดความแตกต่างของมนุษย์และพัฒนาการของมนุษย์แต่ละวัย 7) การมีเป้าหมายเดียวกัน คือ คุณภาพการศึกษาของผู้เรียน⁵⁷ ดังนั้นผู้นิเทศจึงต้องยึดหลักการนิเทศดังต่อไปนี้ 1) ผู้นิเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการนิเทศอย่างถูกต้อง ตรงประเด็น มีระบบและ

⁵⁴ ชารี มณีศรี, การนิเทศการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ: ศิลปบรรณาคาร, 2542),31 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKksGgOi_8AKeKufgE8w-UbhBX/view

⁵⁵ สัจด์ อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2529),8 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKksGgOi_8AKeKufgE8w-UbhBX/view

⁵⁶ กรองทอง จิรเดชากุล, **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธารอักษร, 2550),5.

⁵⁷ วัชรา เล่าเรียนดี, **การนิเทศการสอน : Supervision of Instruction**, พิมพ์ครั้งที่ 7 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553),116-117.

ขั้นตอนที่ชัดเจนในกระบวนการนิเทศ 2) กระบวนการนิเทศที่เกิดขึ้นต้องเกิดจากความร่วมมือของ คณะคุณครูทุกคนที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียน และการนิเทศ 3) ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนของครู และการนิเทศการศึกษาควรมีการบริหารเป็นกระบวนการเชิง ระบบ มีการวางแผนการดำเนินงาน มีขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ถือหลักการการมีส่วนร่วม ในการ ทำงานมีความเป็นประชาธิปไตย มีการดำเนินงานอย่างสร้างสรรค์ มีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ เรียนการสอน 4) สร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น สร้างความผูกพันและความมั่นคงต่องาน อาชีพ รวมทั้งพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีความรู้สึภาคภูมิใจในวิชาชีพของตนเองพร้อมที่จะ ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับหน่วยงานศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้สรุปไว้ว่า หลักการของการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการปฏิบัติงานร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ตามความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนา โดยมีเป้าหมาย เดียวกัน⁵⁸

จากแนวคิดของนักการศึกษาที่ได้เสนอเกี่ยวกับหลักการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน สามารถสรุปได้ ดังนี้ 1) การนิเทศภายในโรงเรียนต้องให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและ แก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล 2) เป็นกระบวนการที่ทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการ ศึกษา 3) มีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน 4) สร้างบรรยากาศที่เป็น กันเอง สร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน 5) ตั้งอยู่บนพื้นฐานของประชาธิปไตยและวิธีการทางวิทยาศาสตร์ 6) เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 7) มุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญและกำลังใจ 8) ยึดความแตกต่างของมนุษย์และพัฒนาการของมนุษย์แต่ละวัย

ขอบข่ายการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการนิเทศการสอนที่มีการริเริ่มและ จัดดำเนินการโดยบุคลากรภายในโรงเรียน ประกอบด้วย บุคคลหลายฝ่ายตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา คณะครูที่ได้รับมอบหมาย ทำหน้าที่ผู้นิเทศ และครูผู้สอนทุกคนเป็นผู้รับการ นิเทศ มีขอบข่ายการดำเนินงานโดยสรุป ดังนี้

กลิกแมน (Glickman) ได้จัดขอบข่ายงานนิเทศของโรงเรียนไว้ 5 งานมาใช้ ดังนี้ 1) การให้ ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง 2) การเสริมสร้างประสบการณ์ทางอาชีพ 3) การพัฒนาการทำงานกลุ่ม 4) การพัฒนาหลักสูตร 5) การวิจัยเชิงปฏิบัติการในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ปีเตอร์ โอลิวา และ

⁵⁸ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา, **คู่มือการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน (INTERNAL SUPERVISION BASE ON CLASSROOMS)** (สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2563),6.

จอร์จ พาวลาส (Peter Oliva & George Pawlas) ได้เสนอขอบข่ายของการนิเทศภายในไว้ดังนี้

- 1) การพัฒนาคน 2) การพัฒนาหลักสูตร และ 3) การพัฒนาทีมงาน⁵⁹ และปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้กำหนดขอบข่ายการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) การนิเทศภายในโรงเรียนมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ บุคลากรภายในสถานศึกษาเป็นผู้จัดดำเนินการเป็นเจ้าของโปรแกรมการนิเทศตามความต้องการของครูในสถานศึกษานั้นๆ การดำเนินงาน กระบวนการจัดกิจกรรมต่างๆ เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา 2) ผู้นิเทศดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน มีจุดมุ่งหมายหลักว่า เป็นการมุ่งพัฒนาครูผู้สอนภายในสถานศึกษา ให้รู้จักวิธีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เพื่อให้การศึกษาเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวังของการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งความสำเร็จของการนิเทศภายในส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การสนับสนุน และเห็นความสำคัญของการของการนิเทศของผู้บริหาร ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษาในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน
- 3) ผู้นิเทศภายในโรงเรียนประกอบด้วย 3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา 3.2 ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะฝ่ายวิชาการ 3.3 หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา 3.4 ครูอาจารย์ที่ทำหน้าที่สอน แต่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน มีประสบการณ์ในการสอน สามารถสธิตหรือให้คำปรึกษา แนะนำผู้ร่วมงานได้ 3.5 ผู้เชี่ยวชาญที่เชิญมาเป็นวิทยากรเฉพาะด้านแนวคิดที่ใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดขอบข่ายของการนิเทศภายในไว้ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนจะต้องให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายซึ่งในปัจจุบันยึด กรอบแนวคิดที่ใช้เป็นแนวทางดำเนินการนิเทศภายใน โดยสรุป ดังนี้ 1) วิธีการเชิงระบบ (System Approach) เป็นแนวคิดการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนมีความมุ่งหมายเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียน โดยพิจารณาตามความต้องการจำเป็นตามลำดับความสำคัญ วิเคราะห์หาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหา และหรือพัฒนา ทดลองดำเนินการ ติดตามประเมินผล ปรับปรุงและนำไปปฏิบัติจริง ทั้งนี้คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและได้ประโยชน์สูงสุด
- 2) วิธีการเชิงมนุษยนิยม (Humanistic Approach) เป็นแนวคิดการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน โดยใช้วิธีการประสานงานระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน บรรยากาศการทำงานในโรงเรียนมีลักษณะเป็นกัลยาณมิตร ร่วมมือ ร่วมใจ ผู้บริหารและครูได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ ให้ขวัญกำลังใจ และมีความรู้สึกอิสระที่จะแสวงหาทางเลือกในการแก้ปัญหาและ

⁵⁹ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา, **คู่มือการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน (INTERNAL SUPERVISION BASE ON CLASSROOMS)** (สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2563),7.

พัฒนาโรงเรียน 3) วิธีร่วมพัฒนา (Collaborative Approach) เป็นแนวความคิดดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้วิธีการร่วมคิด ร่วมทำระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศภายในโรงเรียน และมีการประสานความร่วมมือจาก ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางภายนอกหรือแหล่งวิทยากรภายนอกเพื่อช่วยเหลือโรงเรียน⁶⁰

จากแนวคิดของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศสามารถสรุปได้ว่า ขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการกำหนดกรอบเนื้อหาในการพัฒนางานร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลตามที่กำหนดไว้

กระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน

การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลที่มีประสิทธิภาพ การดำเนินงานนิเทศจึงต้องเป็นไปตามขั้นตอนที่เรียกว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ โดยอาศัยบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในโรงเรียนร่วมมือ และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า มีนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศ ได้กำหนดกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

ในทรรศนะของนักวิชาการต่างประเทศ ได้แก่ แฮริส (Harris) ได้กำหนดขั้นตอนของกระบวนการนิเทศในโรงเรียนไว้ เรียกว่า “Harris’ POLCA” ประกอบด้วยวิธีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการวางแผน (Planning) เป็นขั้นตอนที่ผู้รับผิดชอบการนิเทศต้องคิดวิเคราะห์ถึงความต้องการและความจำเป็นในการนิเทศเพื่อนำมากำหนดวัตถุประสงค์ของการนิเทศให้สอดคล้องกัน โดยต้องคาดการณ์ล่วงหน้าถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการนิเทศจัดทำแผนการดำเนินการโครงการและกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงาน 2) ขั้นการจัดองค์การ (Organizing) เป็นขั้นตอนที่กำหนดโครงการของคณะทำงาน ตั้งเกณฑ์มาตรฐาน การรวบรวมทรัพยากรที่มีทั้งบุคคลและวัสดุอุปกรณ์ การมอบหมายงาน การประสานงาน การกระจายอำนาจหน้าที่โครงสร้างขององค์การ และความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างงานต่างๆ 3) ขั้นการนำสู่การปฏิบัติ (Leading) เป็นขั้นตัดสินใจในการดำเนินการนิเทศ กำหนดวิธีในการนิเทศ กระตุ้น จูงใจ เสริมสร้างกำลังใจ ให้คำแนะนำ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการทำงาน การแนะนำนวัตกรรมใหม่ๆ และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการนิเทศ 4) ขั้นการควบคุม (Controlling) เป็นขั้นที่ผู้รับผิดชอบต้องควบคุม กำกับ ติดตามการนิเทศ ให้กระบวนการนิเทศดำเนินไปตามแผนและขั้นตอนที่กำหนดไว้ ในบางครั้งอาจมีการชี้แนะ เสริม

⁶⁰ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา, **คู่มือดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน “ 2563 ปีทองแห่งการนิเทศภายใน ”** (ลพบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2563),10-11.

ความคิดหรือแทรกแซงเพื่อปรับทิศทางหรือกระบวนการดำเนินงาน 5) ขั้นตอนประเมินผล (Assessing) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต้องร่วมกันประเมินผลการนิเทศว่าสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลต้องจัดทำอย่างมีแบบแผนและมีความเที่ยงตรงและอาจจัดทำกรวิจัยประเมินผลร่วมด้วย⁶¹ ในขณะที่ โบยันและโคปแลนด์ (Boyan and Copeland) กล่าวว่ากระบวนการนิเทศ (Instructional supervision process) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน (re-observation conference) ในขั้นนี้เป็นการจำกัดความพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นความกังวลห่วงใยของครูและ ตัดสินใจเลือกหาที่จะได้มาซึ่งการวัดพฤติกรรมการสอน โดยวัดจากพื้นฐานครั้งแรก(base rate) หรือโดยการวัดพฤติกรรมการสอนโดยการตั้งมาตรฐานของระดับความสามารถในการสอนเอาไว้ (performance criterion) และเลือกเครื่องมือหรือสร้างเครื่องมือสำหรับการใช้ในการสอนเอาไว้ (performance criterion) ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตการสอน (observation) ในขั้นตอนนี้เป็นการสังเกตพฤติกรรมการสอนที่เฉพาะเจาะจง ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์การสอน (analysis) เป็นการวิเคราะห์ผลที่ได้จากการสังเกตการสอน และชี้ระบุถึงพฤติกรรมการสอนที่ต้องการเก็บรักษาเอาไว้ หรือพฤติกรรมการสอนที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลง ขั้นตอนที่ 4 การประชุมหลังการสังเกตการสอน (post observation conference) เป็นการให้ข้อมูลป้อนกลับจากผลของการวิเคราะห์ และพิจารณาเลือกยุทธวิธี⁶²

ในขณะที่นักวิชาการไทยได้กำหนดกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ สงัด อุทรานันท์ กล่าวถึง กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning-P) เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะทำการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศที่จัดขึ้น 2) การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ ความสามารถอย่างไร จะมีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะดำเนินการอย่างไรให้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ

⁶¹ Harris B.M., *Supervision Behavior in Education* (New Jersey : Prentic-Hall, 1985),14-15 อ้างถึงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา, *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*, เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2563,เข้าถึงได้จาก<https://sites.google.com/a/secondary11>

⁶² Norman J. Boyan and Willid D. Copeland, *Instructional Supervision Training Program* (Columbus, Ohio: Charles E. Merrill Publisher,1978),3 อ้างถึงใน วัชรวิภา เลาเรียนดี, *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ*, พิมพ์ครั้งที่ 12 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร,2556),26.

ขั้นตอนนี้อาจเป็นทุกครึ่งสำหรับเริ่มการนิเทศที่จัดขึ้นใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม และมีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังเป็นไปไม่ได้ผล หรือได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจ ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง 3) การปฏิบัติกรนิเทศ (Doing-D) ประกอบด้วย การปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครู) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ (ผู้นิเทศ) การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้บริหาร) 4) การสร้างเสริมขวัญกำลังใจ (Reinforcing-R) เป็นขั้นตอนของการเสริมแรงของผู้บริหาร เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ขั้นนี้อาจดำเนินไปพร้อมๆกับผู้รับการนิเทศที่กำลังปฏิบัติงานหรือปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้ 5) การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating-E) เป็นขั้นตอนที่ผู้นิเทศทำการประเมินผลการดำเนินการผ่านไปแล้วเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศ หากพบว่ามีปัญหาหรือมีอุปสรรคอย่างใดอย่างหนึ่งทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผล จะต้องปรับปรุง ซึ่งการปรับปรุงแก้ไข อาจทำได้โดยการให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่ปฏิบัติใหม่อีกครั้ง ในกรณีที่ผลงานยังไม่ถึงขั้นน่าพอใจหรือได้ดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดไปแล้ว ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่ต้องการ สมควรที่จะต้องวางแผนร่วมกันวิเคราะห์หาจุดที่ควนพัฒนา⁶³ ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับวัชรา เล่าเรียนดี ได้นำเสนอกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนที่เป็นการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง ดังนี้ 1) การวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 2) เลือกระเด็นหรือเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงพัฒนา 3) นำเสนอโครงการพัฒนาแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบเพื่ออนุมัติการดำเนินการ 4) ให้ความรู้หรือแสวงหาความรู้จากสิ่งต่าง ๆ จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเทคนิคการสังเกตการณ์สอน ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอน และนวัตกรรมใหม่ๆที่น่าสนใจ 5) จัดทำแผนการนิเทศ กำหนดวัน เวลา ที่จะสังเกตการณ์สอน ประชุมปรึกษาหารือเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ 6) ดำเนินการตามแผนโดยครูและผู้นิเทศ(แผนจัดการเรียน

⁶³ สงัด อุทรานันท์, การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530),84-85 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmfKKGsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

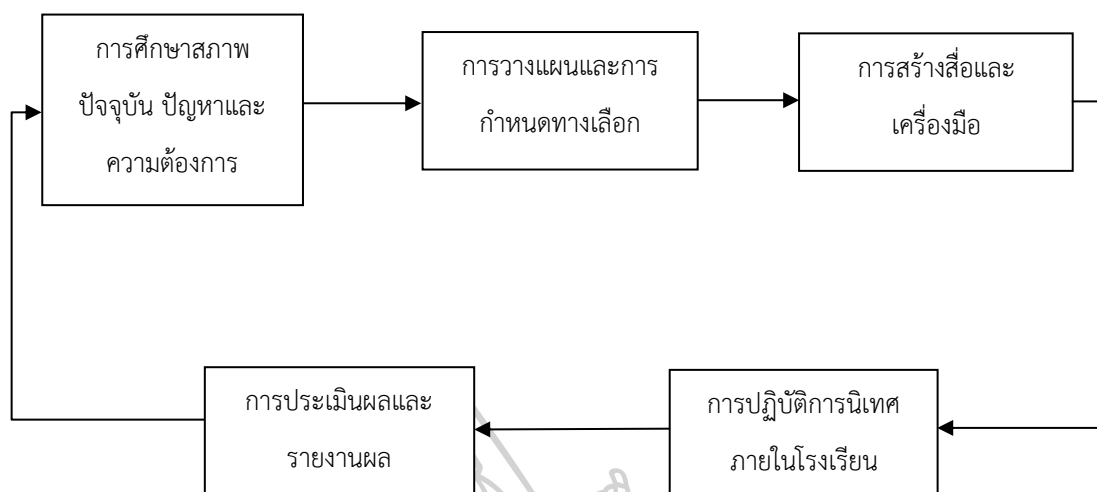
เรียนรู้และแผนนิเทศ) 7) สรุปและประเมินผลการปรับปรุง พัฒนา และรายงานผล⁶⁴ และกรองทอง จิรเดชากุล กล่าวว่า การที่สถานศึกษาจะดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนได้จะต้องมีแผนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นแม่บทในการดำเนินงาน ซึ่งในแผนการนิเทศนั้น จะมีเอกสารต่างๆ ครบถ้วน เช่น ปฏิทินการนิเทศ กิจกรรมการนิเทศ แบบบันทึกการนิเทศต่างๆ ฯลฯ ดังนั้นหากไม่มีแผนการนิเทศภายในโรงเรียนแล้ว ก็ย่อมจะปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนไม่ได้และเท่ากับไม่มีแผนการนิเทศภายในเลย เพราะไม่มีร่องรอยในการดำเนินงาน ในการจัดทำแผนการนิเทศภายในนั้น จะต้องใช้เวลาประชุมปฏิบัติการจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน เพราะบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นจริง วางแผนการดำเนินงานตลอดภาคเรียนและตลอดปีการศึกษา ในการจัดการประชุมปฏิบัติการใช้เวลา 2-3 วัน ทั้งนี้ ก็แล้วแต่ศักยภาพของสถานศึกษาแต่ละแห่งโดยผู้บริหารและคณะกรรมการนิเทศของสถานศึกษา เป็นผู้ดำเนินการดำเนินการเพื่อให้การดำเนินการประชุมปฏิบัติการมีความเข้มข้น เข้มแข็ง และมีสีสัน จนกระทั่งได้แผนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นรูปเล่ม⁶⁵

ในขณะที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ลำดับความสำคัญของปัญหา การวางแผนดำเนินการ วางแผนการสร้างเครื่องมือและพัฒนาการวิธีการ ติดตามและประเมินผล

⁶⁴ วัชรา เล่าเรียนดี, เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548), 27-28 อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

⁶⁵ กรองทอง จิรเดชากุล, คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธารอักษร, 2550), 11.

แผนภูมิที่ 3 ขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียน

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, แนวทางการนิเทศภายใน โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

จากแผนภูมิตั้งต้น สะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ หมายถึง การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานรอบด้านทั้งของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การอ่านออกเขียนได้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงาน หลังจากนั้นประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียนและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วน จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนา และสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกันด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม สัมมนา การประชาสัมพันธ์ โดยการจัดทำเอกสารหรือเผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงเรียน 2) การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การนำปัญหาและความต้องการจากผลการวิเคราะห์มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรมเพื่อจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งมีวิธีการวางแผนการนิเทศ ดังนี้ ขั้นตอนแรก คือ กำหนดแนวทางหรือวิธีการการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นจึงเลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และวางแผนการดำเนินงาน โดยการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน สร้างคณะนิเทศ

ทีมงานและเครือข่ายการนิเทศ กำหนดประเด็นการนิเทศ กำหนดระยะเวลาในการนิเทศ และกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและ ความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอและ การถ่ายภาพ การสัมภาษณ์การสอนงานและการชี้แนะ (Coaching & Mentoring) ฯลฯ โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบ ต่าง ๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น และในขั้นตอนสุดท้ายของการวางแผนการนิเทศ คือ การจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการ และเหตุผล วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะ ได้รับ 3) การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ หมายถึง การสร้างสื่อการนิเทศที่ทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศ ทักษะ การนิเทศ เทคนิคการนิเทศ โดยเป็นสื่อที่สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ ๒๑ เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนา ตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การสะท้อนผลและการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือ ที่มีคุณภาพ ใช้ง่าย สามารถเก็บ ข้อมูลที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ และเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนา คุณภาพการศึกษา 4) การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง ดำเนินการนิเทศตามรูปแบบ วิธีการการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่กำหนด โดยมีขั้นตอน ดังนี้ ประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความ เข้าใจของผู้นิเทศ หลังจากนั้นนิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด และนิเทศ ภายในห้องเรียน 100% เมื่อดำเนินการนิเทศและเสร็จต้องมีการสะท้อน และสรุปผลการนิเทศ และ ผู้รับการนิเทศต้องปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศใน ระดับต่าง ๆ เช่น ระดับสหวิทยาเขต/ เครือข่าย/เขตคุณภาพ กลุ่มโรงเรียน กลุ่มความร่วมมือทาง วิชาการและเขตพื้นที่การศึกษา 5) การประเมินผลและรายงานผล หมายถึง รายงานผลการ ดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยอาจจะคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่าง ในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มอบรางวัล และจัดเวทีเผยแพร่การดำเนินงาน รายงานผลและ เผยแพร่การดำเนินงานนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง และนำผลการนิเทศไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและเผยแพร่⁶⁶

⁶⁶ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์, **แนวทางการนิเทศ ภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**, เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้า ถึง ใ ถ้ ง ไ้ จ ำ ก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKSg5Oi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

จากกระบวนการและขั้นตอนการนิเทศภายในโรงเรียนที่นักวิชาการ หรือหน่วยงานทางการศึกษาต่างๆได้กำหนดไว้นั้น สามารถสรุปได้ว่า กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1.ขั้นเตรียมการนิเทศ หมายถึง ขั้นตอนที่ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันศึกษาสภาพต่างๆ และสำรวจปัญหาและความต้องการจำเป็นของโรงเรียน และนำมาจัดลำดับความสำคัญของปัญหา 2.ขั้นวางแผนการนิเทศ หมายถึง เมื่อเราได้ปัญหาที่ต้องการแก้ไขแล้วนั้น ผู้บริหารและคณะครูจึงร่วมกันวางแผนถึงวิธีการแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย คิดค้นเครื่องมือในการนิเทศ และแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ 3.ขั้นให้ความรู้ก่อนการนิเทศ หมายถึง การให้ความรู้ความเข้าใจถึงสิ่งที่จะดำเนินการว่าต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไร มีขั้นตอนการดำเนินงานอย่างไร 4.ขั้นปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง การดำเนินการตามแผนการนิเทศภายใน และ 5.ขั้นการประเมินและรายงานผล หมายถึง การกำกับ ติดตาม ควบคุมคุณภาพ และควบคุมไปกับการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

เทคนิค/วิธีการนิเทศภายในโรงเรียน

เทคนิคหรือวิธีการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน มุ่งเน้นการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงาน การจัดการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นงานสำคัญ ที่โรงเรียนต้องดำเนินการ โดยเลือกวิธีการจัดการนิเทศให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และบุคลากรภายในโรงเรียน

แกธรอน (Glatthorn) ได้เสนอเทคนิค/วิธีการนิเทศที่หลากหลายวิธี คือ 1) การนิเทศแบบคลินิก (Clinical Supervision) หลักการนิเทศแบบคลินิกเป็นการนิเทศที่เน้นกระบวนการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูอย่างเข้มข้น ที่ต้องวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการกระทำอย่างรอบคอบทุกขั้นตอน และทำให้ครูบังจรรยาในการนิเทศซึ่งประกอบด้วย การประชุมก่อน การสังเกตการสอน การสังเกตการสอน การวิเคราะห์ข้อมูลหลังการสังเกตการสอน การประชุมหลังการวิเคราะห์ข้อมูลและการประเมินผลโดยวงจรการนิเทศจะต้องกระทำซ้ำๆหลายๆครั้งตลอดปี สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศควรได้รับการฝึกฝนวิธีการและเทคนิคการนิเทศแบบนี้โดยเฉพาะและควรมีสัมพันธภาพอันดีกับผู้รับ โกลแฮมเมอร์ และ แอนเดอร์สัน (Goldhammer, Anderson and Krajewski) ได้เสนอลักษณะสำคัญของการนิเทศแบบคลินิก สรุปได้ดังนี้ 1.1) การนิเทศแบบคลินิกเป็นเทคโนโลยีในการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง 1.2) การนิเทศแบบคลินิกเป็นส่วนสำคัญที่แทรกอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน 1.3) การนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการที่มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ชัดเจน โดยเชื่อมระหว่างความต้องการของโรงเรียนและความต้องการในความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพของครูในโรงเรียน 1.4) การนิเทศแบบคลินิก เป็นกระบวนการที่สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานในวิชาชีพระหว่างครูและผู้นิเทศ 1.5) การนิเทศแบบคลินิก เป็นกระบวนการที่จะต้องมีความเชื่อใจเชื่อถือซึ่งกันและกัน โดยสะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจสนับสนุนกันและกันและความผูกพันในการที่จะพัฒนา

ตนเองให้เจริญก้าวหน้า 1.6) การนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการที่เป็นระบบถึงแม้ว่าการดำเนินการจะต้องยืดหยุ่น มีการปรับเปลี่ยนวิธีการอย่างต่อเนื่อง 1.7) การนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการที่สร้างสรรค์เชื่อมโยงช่องว่างระหว่างความจริงกับอุดมการณ์ 1.8) การนิเทศแบบคลินิกเป็นกระบวนการที่อยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า ผู้นิเทศคือผู้ที่มีความรู้อย่างแท้จริง เกี่ยวกับการวิเคราะห์การสอนและการเรียนรู้ รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างเพื่อนมนุษย์ 1.9) การนิเทศแบบคลินิก เป็นกระบวนการที่ต้องมีการให้การฝึกอบรมสำหรับผู้ที่จะทำหน้าที่นิเทศก่อนที่จะ นำการนิเทศแบบคลินิกไปใช้ โดยเฉพาะในเรื่องเทคนิคการสังเกตการสอนและการดำเนินการนิเทศแบบคลินิกที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ (Cooperative professional Development) เป็นกระบวนการ นิเทศที่ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพของตนเอง โดยปกติจะมีการสังเกตการสอนกันและกันในชั้นเรียน แลกเปลี่ยนกัน ให้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตการสอนกัน และอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน แกธรอน (Glatthorn) ได้กล่าวถึง ลักษณะพิเศษของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ดังต่อไปนี้ 2.1) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้รับการนิเทศมีความเป็นทางการและเป็นเรื่องของสถานศึกษาระดับหนึ่ง นั่นคือ มีการดำเนินการในโรงเรียนโดยบุคลากรในโรงเรียนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีกระบวนการการทำงาน มีการแลกเปลี่ยน การสังเกตการสอนในชั้นเรียนกันและกัน และมีความสัมพันธ์ฉันท์เพื่อนที่ใกล้ชิดกัน 2.2) การจับคู่กันสังเกตการสอนอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือมากกว่า 2 ครั้ง ตามความจำเป็นและมีการให้ข้อมูล ย้อนกลับภายหลังการสังเกตการสอน 2.3) เน้นความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ถึงแม้ว่าผู้บริหารหรือผู้นิเทศอาจจะมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัด ดำเนินการและติดตามดูแลโครงการเป็นบางครั้ง หรือเข้าสังเกตการสอนในชั้นเรียนจัดประชุมก็บ่อยครั้ง โดยเข้าร่วม โครงการโดยตลอดก็ได้ 2.4) เน้นความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่มีการประเมินมาเกี่ยวข้องกับการนิเทศในแบบดังกล่าวเพื่อให้การชมเชย ผู้ปฏิบัติ ไม่ใช่ระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานด้วยมาตรฐาน ดังนั้น ข้อมูลจากผลการสังเกตการสอนหรือจาก การประชุมจะไม่ควรนำไปใช้ในกระบวนการประเมินผลครูของผู้บริหาร ลักษณะสำคัญ 4 ประการของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ เป็นลักษณะที่สำคัญของวิธีการนิเทศแบบหลากหลายวิธีการ แต่อย่างไรก็ตามจากความหมายของคำว่า การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพซึ่งมีความหมายกว้างขึ้น ทำให้เกิดความหลากหลายในการปฏิบัติในการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ การนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพไม่ใช่เรื่อง ใหม่ แต่มีการนำไปใช้อย่างแพร่หลายตั้งแต่ปี ค.ศ. 1968 ได้นำวิธีการนิเทศแบบดังกล่าวไปใช้แต่ค่อนข้างจะเป็นทางการ ระบุปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ครูที่ร่วมโครงการประสบปัญหาด้านเวลาในการสังเกตการสอนกันและกัน แต่ที่สำคัญข้อดีของการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพเกิดขึ้นกล่าว คือ ครูมีโอกาสแลกเปลี่ยนวิธีสอนซึ่งกันและกัน ครูเกิดแรงจูงใจทางบวกเกี่ยวกับการสอนของตนเอง ครูเกิดความเข้าใจในงานของเพื่อนร่วมงานมากขึ้น และ ครูเกิดความเข้าใจในตัวนักเรียนของตนเอง

มากยิ่งขึ้น 3) การนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน (Peer Coaching) การนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อนเป็นการนิเทศภายในรูปแบบหนึ่งที่เน้นการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียน การสอนของครูและเพื่อส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างครูและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน วิชาฯ เล่าเรียนดี ได้กล่าวถึงการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน ว่าเป็นวิธีการที่ครูและ เพื่อนครูหรือครูในสาขาอื่นหรือบุคลากรที่ไม่ใช่บุคคลในสายผู้สอนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันมาปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นหรือร่วมกันพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติร่วมกัน มีการสังเกตการสอน วิเคราะห์การสอน และการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) รูปแบบต่าง ๆ ของเพื่อน นิเทศเพื่อน (Peer Coaching) ได้จำแนกการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศเพื่อน (Peer Coaching) เป็น 3 ประเภทซึ่งแต่ละประเภทจะมีจุดเน้นหรือจุดมุ่งหมายในการพัฒนาต่างกัน ดังนี้ 3.1) Technical Coaching เป็นการนิเทศที่ช่วยและส่งเสริมการถ่ายโยงความรู้ ทักษะและวิธีการสู่การปฏิบัติจริง ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด (หลังการฝึกอบรมเทคนิควิธีการใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ) 3.2) Collegial Coaching เป็นการนิเทศที่ช่วยให้ครูได้พัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเองด้วยตัวเอง เป็นการปฏิบัติงานพร้อมกันระหว่างผู้นิเทศกับครูหรือครูกับเพื่อนครูหรือครูกับบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน 3.3) Challenge Coaching เป็นการนิเทศที่ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาการสอน ที่เกิดขึ้น เสมอและยังไม่ได้รับการแก้ไขซึ่งเป็นงานที่ท้าทายความสามารถในการแก้ปัญหาของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ข้อดีของการเพื่อนนิเทศเพื่อน (Peer Coaching) 1) ช่วยให้มีการช่วยเหลือแนะนำซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องทำให้มีการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ 2) เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ครูได้ปรับปรุงและพัฒนาการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง 3) เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดทักษะวิธีสอนซึ่งกันและกัน 4) ส่งเสริมการทำงานร่วมกันในสายเดียวกันหรือต่างสาขากัน 5) สร้างเสริมสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนสร้างบรรยากาศที่ดีในการร่วมมือกันปฏิบัติงาน 6) ช่วยให้ครูได้ตระหนักถึงความสำคัญและเป้าหมายในการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียน 7) ช่วยเติมช่องว่างระหว่างครูด้วยกันช่วยคลายกฎแห่งความโดดเดี่ยวของครูแต่ละคนช่วยทำให้ครูรู้สึกว่ามีเพื่อนหัวอกเดียวกันประสบปัญหาคล้ายกัน ข้อเสนอแนะในการเริ่มต้นโครงการเพื่อนนิเทศเพื่อน (Peer Coaching) 1) เปิดโอกาสจัดเวลาให้มีการสังเกตการสอนเพื่อนร่วมงานทั้งในโรงเรียนเดียวกัน และโรงเรียนอื่นที่มี ชื่อเสียง ขณะเดียวกันเปิดโอกาสให้การสังเกตการสอนจากเพื่อน 2) จัดประชุมปฏิบัติการเพื่อสำรวจจุดเด่นจุดบกพร่องในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง 3) ให้ความรู้ทบทวนหลักการและวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพหรือวิธีที่จะนำมาใช้ทดลองปฏิบัติ 4) ให้การฝึกอบรมฝึกปฏิบัติทักษะที่จำเป็นเช่นทักษะการสังเกตการสอน 4) การนิเทศภายในแบบพัฒนาการ (Supervisory Approach in Developmental Supervision) ในการนิเทศแบบพัฒนาการนั้น Glickman and others ได้กำหนดวิธีการนิเทศหรือ พฤติกรรมการนิเทศ 4 แบบ คือ 4.1) วิธีให้การนิเทศแบบชี้แนะควบคุม (Directive

Control Approach) เป็นพฤติกรรมการณ์เทศภายในที่เน้นการประพฤติปฏิบัติด้วยการพูด การใช้ภาษา ท่าทางต่าง ๆ ในการให้คำแนะนำช่วยเหลือครูในการปรับปรุงและ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถที่กระทำได้กับครูเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม 4.2) วิธีให้การนิเทศแบบชี้แนะให้ข้อมูล (Directive Informational Approach) เป็นพฤติกรรมการณ์เทศ ภายในแบบชี้แนะให้ข้อมูลมีลักษณะเช่นเดียวกันกับการนิเทศแบบชี้แนะควบคุม เพียงแต่ไม่ชี้แนะหรือไม่ แนะนำวิธีการ ปฏิบัติให้ครูโดยตรง แต่ให้ข้อมูลและวิธีการหลายวิธีให้ครูได้เลือกปฏิบัติ ซึ่งผู้นิเทศควรจะต้องพยายามลดพฤติกรรมการณ์เทศแบบชี้แนะควบคุมให้น้อยลง และพยายามส่งเสริมครูในการตัดสินใจมากขึ้นเรื่อย ๆ จนครูสามารถที่จะร่วมคิดร่วมปฏิบัติงานได้กับบุคคลอื่น โดยไม่ต้องอาศัยผู้นิเทศช่วยแนะนำตลอดเวลา 4.3) วิธีให้การนิเทศแบบร่วมมือ (Collaborative Approach) เป็นพฤติกรรมการณ์เทศภายในที่เน้นทั้งผู้นิเทศและครูจะร่วมกันตัดสินใจในวิธีการแก้ปัญหาและการปฏิบัติงานตลอดเวลา ทั้งครูและผู้นิเทศจะให้ข้อเสนอแนะแก่กันและกัน เพื่อร่วมกันพิจารณาหาข้อตกลงร่วมกันในการปฏิบัติ 4.4) วิธีให้การนิเทศแบบไม่ชี้แนะ (Non - directive Approach) เป็นพฤติกรรมการณ์เทศภายในที่ผู้นิเทศจะใช้พฤติกรรมในการพูดคุยทำงานร่วมกับครู โดยที่ครูจะเป็นผู้ที่ตัดสินใจด้วยตัวเอง ผู้นิเทศเป็นเพียงผู้ช่วยในการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ ที่ครูร้องขอเท่านั้น จากแนวคิดของนักการศึกษาและและหน่วยงานทางการศึกษา สรุปได้ว่า เทคนิคและวิธีการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการกำหนดแนวทางการพัฒนางานร่วมกันอย่างเป็นระบบเพื่อร่วมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน

จากเทคนิค/วิธีการนิเทศภายในโรงเรียนที่กล่าวมาข้างต้น สถานศึกษาสามารถนำเอาเทคนิควิธีต่าง ๆ มาปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานศึกษาให้เหมาะสมในแต่ละบริบทของสถานศึกษาเพื่อนำมากำหนดเป็นแนวทางการพัฒนางานร่วมกันอย่างเป็นระบบเพื่อร่วมแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นโดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้ข้อตกลงร่วมกัน

กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีหลายหลายรูปแบบให้ผู้นิเทศสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับปัญหา ความต้องการ และบริบทของแต่ละโรงเรียน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านและองค์กรต่าง ๆ ได้ให้ความหมายและรายละเอียดของกิจกรรมไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์บุตโรจน์ กล่าวว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่อส่งเสริมและพัฒนากิจการปฏิบัติงานของครู ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินการนิเทศบรรลุเป้าหมาย กิจกรรมการนิเทศมีหลากหลาย ซึ่งผู้นิเทศสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสม กับจุดมุ่งหมายของการนิเทศแต่ละครั้ง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและนักเรียน ดังนั้นผู้นิเทศจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศ โดยจะขอเสนอกิจกรรมการนิเทศที่สำคัญและใช้มาก

23 กิจกรรม ดังนี้ 1) การบรรยาย (Lecturing) เป็นกิจกรรมที่เน้นการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจของผู้นิเทศไปสู่ผู้รับการนิเทศ ใช้เพียงการพูดและการฟังเท่านั้น 2) การบรรยายโดยใช้สื่อประกอบ (Visualized Lecturing) เป็นการบรรยายที่ใช้สื่อเข้ามาช่วย เช่น สไลด์ แผนภูมิ แผนภาพ มัลติมีเดีย อินโฟกราฟฟิก เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้ผู้ฟังมีความสนใจมากยิ่งขึ้น 3) การบรรยายเป็นกลุ่ม (Panel presenting) เป็นกิจกรรมการให้ข้อมูลเป็นกลุ่มที่มีจุดเน้นที่การให้ข้อมูล ตามแนวความคิดหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 4) การให้ดูภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ (Viewing film and television) เป็นการใช้อุปกรณ์ที่สื่อทางสายตา ได้แก่ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิดีโอเทป เพื่อให้ผู้รับการนิเทศได้รับความรู้และเกิดความสนใจมากขึ้น 5) การฟังคำบรรยายจากสื่อผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ การถ่ายทอดสด (Live) การประชุมทางไกล (Conference) ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นการใช้วิธีการบันทึกในรูปแบบดิจิทัลเพื่อนำเสนอแนวความคิดของบุคคลหนึ่งไปสู่ผู้ฟังคนอื่น 6) การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุและเครื่องมือต่าง ๆ (Exhibiting materials and equipment) เป็นกิจกรรมที่ช่วยในการฝึกอบรมหรือเป็นกิจกรรมสำหรับงานพัฒนาสื่อต่าง ๆ 7) การสังเกตในชั้นเรียน (Observing in classroom) เป็นกิจกรรมที่ทำการสังเกตการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงของบุคลากร เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งจะช่วยให้ทราบจุดเด่นหรือจุดบกพร่องของบุคลากร เพื่อใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานและใช้ในการพัฒนาบุคลากร 8) การสาธิต (Demonstrating) เป็นกิจกรรมการให้ความรู้ที่มุ่งให้ผู้อื่นเห็นกระบวนการและวิธีการดำเนินการ 9) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interviewing) เป็นกิจกรรมสัมภาษณ์ ที่กำหนดจุดประสงค์ ชัดเจนเพื่อให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ตามต้องการ 10) การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง (Focused interviewing) เป็นกิจกรรมการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยจะทำการสัมภาษณ์เฉพาะโรงเรียนที่ผู้ตอบมีความสามารถจะตอบได้เท่านั้น 11) การสัมภาษณ์แบบไม่ชี้นำ (Non-directive interview) เป็นการพูดคุยและอภิปราย หรือการแสดง แนวความคิดของบุคคลที่สนทนาด้วย ลักษณะการของการสัมภาษณ์จะสนใจกับปัญหาและความสนใจของผู้รับการสัมภาษณ์ 12) การอภิปราย (Discussing) เป็นกิจกรรมที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งเหมาะสมกับกลุ่ม ขนาดเล็ก มักใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น ๆ 13) การอ่าน (Reading) เป็นกิจกรรมที่ใช้มากกิจกรรมหนึ่ง สามารถใช้ได้กับคนจำนวนมาก เช่น การอ่านข้อความจากวารสาร มักใช้ร่วมกับกิจกรรมอื่น 14) การวิเคราะห์ข้อมูลและการคิดคำนวณ (Analyzing and calculating) เป็นกิจกรรมที่ใช้ในการติดตาม ประเมินผล การวิจัยเชิงปฏิบัติการและการควบคุมประสิทธิภาพการสอน 15) การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเสนอแนว ความคิดวิธีการแก้ปัญหา หรือใช้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความคิดโดยเสรี ไม่มีการวิเคราะห์หรือวิพากษ์วิจารณ์แต่อย่างใด 16) การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ (Videotaping and photographing) วิดีโอเทปเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นรายละเอียดทั้งภาพและ

เสียง ส่วนการถ่ายภาพมีประโยชน์มากในการจัดนิทรรศการกิจกรรมนี้มีประโยชน์ ในการประเมินผลงานและการประชาสัมพันธ์ 17) การจัดทำเครื่องมือและแบบทดสอบ (Instrumenting and testing) กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับการใช้ แบบทดสอบและแบบประเมินต่าง ๆ 18) การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz session) เป็นกิจกรรมการประชุมกลุ่มเพื่ออภิปรายในหัวข้อเรื่องที่เฉพาะเจาะจง มุ่งเน้นการปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมากที่สุด 19) การจัดทำทัศนศึกษา (Field trip) กิจกรรมนี้เป็นการเดินทางไปสถานที่แห่งอื่นเพื่อศึกษาดูงานที่สัมพันธ์ กับงานที่ตนปฏิบัติ 20) การเยี่ยมเยียน (Inter visiting) เป็นกิจกรรมที่บุคคลหนึ่งไปเยี่ยมและสังเกตการทำงานของอีกบุคคลหนึ่ง 21) การแสดงบทบาทสมมติ (Roleplaying) เป็นกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคล กำหนดสถานการณ์ขึ้นแล้วให้ผู้ทำกิจกรรมตอบสนองหรือปฏิบัติตนเองไปตามธรรมชาติที่ควรจะเป็น 22) การเขียน (Writing) เป็นกิจกรรมที่ใช้เป็นสื่อกลางในการนิเทศเกือบทุกชนิด เช่น การเขียนโครงการ นิเทศ การบันทึกข้อมูล การเขียนรายงาน การเขียนบันทึก ฯลฯ 23) การปฏิบัติตามคำแนะนำ (Guided practice) เป็นกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติในขณะที่ปฏิบัติมีการคอย ดูแลช่วยเหลือ มักใช้กับรายบุคคล⁶⁷ นอกจากนี้ กรองทอง จิตรเดชากุล ได้กล่าวถึงกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) การให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นการพบปะกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานก้าวไปถึงจุดหมายปลายทางได้ เช่น ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ ความสามารถที่จะรับผิดชอบงานในหน้าที่สูงขึ้น ซึ่งมีวิธีการ 2 วิธีการ คือ 1.1 การให้คำปรึกษาแนะนำแบบไม่เป็นทางการ เป็นการให้คำปรึกษาแนะนำโดยใช้เวลาว่างพูดคุย เช่น ตอนรับประทานอาหารกลางวัน เป็นต้น 1.2) การให้คำปรึกษาแบบเป็นทางการ การให้คำปรึกษาแบบเป็นทางการใช้ขั้นตอนของการนิเทศเป็นโค้ชซึ่ง เขียนเป็นเชิงสัญลักษณ์ คือ COCD ประกอบด้วย 4 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 C- Compliment (ชมเชย) ขั้นที่ 2 Q-Question (สอบถาม) ขั้นที่ 3 C- Correct (แก้ไข) ขั้นที่ 4 D-Demonstrate (สาธิต) 2) การให้ศึกษาเอกสารทางวิชาการ เป็นการมอบหมายเอกสารให้ผู้รับการนิเทศไปศึกษาค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือตอนใดตอนหนึ่งแล้วนำความรู้ที่นำมาถ่ายทอดให้แก่คณะครู เพื่อให้ผู้รับการนิเทศมีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้ความเข้าใจด้วยตนเอง จากเอกสารทางวิชาการ และเพื่อเป็นการเสริมแรงให้แก่ผู้รับการนิเทศเตรียมตัวไปถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่นต่อไป มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 เตรียมผู้รับการนิเทศ ผู้บริหารศึกษาสภาพปัญหาที่พบในปัจจุบัน เลือกผู้รับการนิเทศ ขั้นที่ 2 ศึกษาเอกสารทางวิชาการ ผู้บริหารมอบหมายเอกสารทาง

⁶⁷ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 1, กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา, คู่มือการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน (INTERNAL SUPERVISION BASE ON CLASSROOMS) (สงขลา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศงขลา เขต 1, 2563),9-15.

วิชาการให้ผู้รับการนิเทศไปศึกษาค้นคว้าใช้เวลา 3-5 วัน ขั้นที่ 3 ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ ผู้บริหารเตรียมสถานที่ประชุม แจ้งผู้รับการนิเทศใช้เวลาในการถ่ายทอด 15-30 นาที ขั้นที่ 4 ประเมินผล ผู้บริหารสังเกตการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ของครู และสอบถามผู้รับการนิเทศเพื่อสังเกตความรู้ความเข้าใจและการนำไปใช้ ขั้นที่ 5 สรุปข้อมูล ผู้บริหารสรุปข้อมูลของผู้รับการนิเทศจากผลการประเมิน ครอบงำ ชมเชย เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ ควรหมุนเวียนให้ผู้อื่น แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกการนิเทศ 3) การสนทนาทางวิชาการ เป็นการประชุมครูหรือกลุ่มผู้สนใจในเรื่องราวข่าวสารเดียวกัน โดยกำหนดให้ผู้สนทนาคนหนึ่งนำสนทนาในเรื่องที่กลุ่มสนใจ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจแนวทางการปฏิบัติงาน เทคนิค วิธีการแก่คณะครู ในโรงเรียน และเพื่อพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหา สรรวจปัญหา ความต้องการในเรื่องราวที่มีความสนใจร่วมกันหรือเป็นปัญหาร่วมกัน เช่น เรื่องการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา เรื่องการจัดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขั้นที่ 2 เลือกผู้นำสนทนาทางวิชาการ เลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งในโรงเรียนที่เห็นว่ามีความสามารถเป็นผู้นำสนทนาทางวิชาการ ควรหมุนเวียนกัน ขั้นที่ 3 ปฏิบัติการ กำหนดการสนทนาทางวิชาการในเวลาที่เหมาะสม กำหนดเวลาสนทนาครั้งละ 30-45 นาที ขั้นที่ 4 ประเมินผล สังเกตและบันทึก ความสนใจและความเข้าใจของผู้ร่วมสนทนาทางวิชาการและสังเกตการพัฒนาตนเองและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครู 4) การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน เป็นการที่ผู้นิเทศไปพบและสังเกตการทำงาน of ครูในชั้นเรียน เพื่อร่วมกันพัฒนาการทำงานให้มีคุณภาพ สรรวจความต้องการของครู ประเมินผลการสอนของครู กระตุ้นให้ครูปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและให้คำแนะนำแก่ครู มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 สร้างข้อตกลงในการเยี่ยมชั้นเรียน พบปะสนทนา สร้างความคุ้นเคยและสร้างเจตคติที่ดีในการนิเทศแก่ครู วางแผนการเยี่ยมชั้นเรียนร่วมกับครูโดยกำหนดจุดมุ่งหมายและวิธีการ ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน ผู้นิเทศเข้าเยี่ยมนิเทศชั้นเรียนตรงตามเวลาที่กำหนด ให้ความเป็นกันเอง เพื่อสร้างเจตคติที่ดีแก่ครู ขั้นที่ 3 วิเคราะห์ผลการเยี่ยมชั้นเรียน วิเคราะห์ผลการเยี่ยมชั้นเรียนร่วมกันกับครู สรุปผล และให้คำปรึกษา ขั้นที่ 4 ปรับปรุงการทำงาน ครูนำผลการเยี่ยมชั้นเรียนมาปรับปรุงแก้ไข 5) การศึกษาดูงาน เป็นการพาบุคลากรของโรงเรียนไปศึกษาค้นคว้าและเพิ่มพูนประสบการณ์ในสถานที่ต่างๆ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนางานให้มีคุณภาพ มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 เลือกสถานที่ศึกษาดูงาน ที่ตรงกับปัญหาและความต้องการ ขั้นที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาดูงาน ขั้นที่ 3 วางแผน ประสานงานกับสถานที่ที่จะไปศึกษาดูงาน ขั้นที่ 4 แจ้งหน่วยงานที่ไปศึกษาดูงาน บรรยายสรุปให้ฟัง ขั้นที่ 5 ควรใช้เวลาในการศึกษาดูงานนานพอสมควร ขั้นที่ 6 หลังจากการศึกษาดูงานแล้ว ควรกลับไปสรุปแนวทางการคิด และวางแผนปรับปรุงพัฒนาต่อไป 6) การสังเกตการสอนเป็นการจัดให้บุคคลหนึ่ง (ผู้นิเทศ) ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้ มาสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู (ผู้รับการนิเทศ) ในขณะจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาหรือปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพโดยใช้ข้อมูลย้อนกลับจากการสังเกตของผู้นิเทศ มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้นิเทศ ขั้นที่ 2 ปรึกษาหารือและการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ ขั้นที่ 3 การสังเกตการสอน ขั้นที่ 4 วิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน ขั้นที่ 5 ปรับปรุงการสอน 7) การประชุมนิเทศ เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้นิเทศเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นโดยผู้นิเทศเป็นผู้ศึกษาหาแนวทางในการแก้ปัญหา แล้วนำมาแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศหรือผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศศึกษาและหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ เพื่อให้ผู้รับการนิเทศได้แนวทางในการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นและนำไปปรับปรุงแก้ไขอย่างมีคุณภาพ มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นเริ่มต้น ผู้นิเทศรับทราบปัญหาจากผู้รับการนิเทศแล้วสนทนาสอบถามถึงเรื่องราวที่เป็นปัญหานั้นๆ และศึกษาแนวทางแก้ไขจากเอกสาร ตำรา หรือจากประสบการณ์ ขั้นที่ 2 ขั้นอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ผู้นิเทศนำอภิปรายถึงปัญหาของผู้รับการนิเทศหรือร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น ขั้นที่ 3 ขั้นสรุป ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและผู้นิเทศตัดสินใจแก้ไขปัญหแก่ผู้รับการนิเทศ⁶⁸ ประกอบกับสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กล่าวถึงกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันภายในของสถานศึกษา ดังนี้ 1) มีการวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ 2) มีการกำหนดการเรียนรู้ 3) มีแผนการจัดการเรียนรู้/ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ตรวจสอบสม่ำเสมอ 4) สอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ 5) สอนเต็มเวลาเต็มหลักสูตร 6) มีการผลิตสื่อ/การใช้สื่อ 7) มีการสอนซ่อมเสริม 8) เอกสารธุรการในชั้นเรียนครบเป็นปัจจุบัน 9) ห้องเรียนสะอาดเรียบร้อย 10) มีการปรับปรุงห้องเรียนและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 11) มีการสรุปผลการปฏิบัติงานส่งผู้บริหาร 12) มีระบบดูแลช่วยเหลือและติดตามนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 15) มีการเยี่ยมบ้านนักเรียน 16) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเอง⁶⁹

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆ จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนมีหลากหลายวิธีการ ดังนั้นการเลือกกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนควรเลือกให้เหมาะสมและ

⁶⁸ กรองทอง จิตรเดชากุล, **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธารอักษร จำกัด, 2550), 11.

⁶⁹ สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554), 109-110.

สอดคล้องกับบริบท สภาพปัญหา ความต้องการในแต่ละสถานศึกษาเพื่อประโยชน์โดยตรงต่อผู้รับ การนิเทศและเพื่อทำให้การนิเทศภายในโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ในการดำเนินการ นิเทศการสอนโดยทำหน้าที่บริหารโครงการและเป็นผู้นำของคณะผู้นิเทศภายในโรงเรียน การนิเทศ ภายในโรงเรียนเป็นระบบหนึ่งของงานด้านวิชาการ สามารถสรุปขอบข่ายงานดำเนินการนิเทศภายใน โรงเรียนตามบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้ 1) บทบาทใน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา : ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริม สนับสนุนโดยการนิเทศให้ ครูผู้สอนทุกคนมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติในการจัดทำ และการนำหลักสูตรไปใช้ใน ห้องเรียนในรายวิชาที่รับผิดชอบอย่างถูกต้องชัดเจน รวมทั้งนิเทศ การใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง 2) บทบาทเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอน: ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องส่งเสริม สนับสนุน โดยการนิเทศครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การรู้จักพื้นฐานของผู้เรียน การกำหนดจุดมุ่งหมายของการสอน การกำหนด เนื้อหาสาระสำหรับการสอน การเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอน การดำเนินการสอน การสร้างเสริมทักษะ การสนับสนุนการสอน การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพการสอน สมรรถภาพ ของการสอน และการปรับปรุงแก้ไข 3) บทบาทเป็นผู้ดำเนินการประเมินผลการสอน: ผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องดำเนินการนิเทศให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการประเมินผลการเรียนการสอนตาม หลักสูตรสถานศึกษาและนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอน และตัดสินการเรียนในแต่ละรายวิชา/ชั้น

บทบาทของผู้นิเทศภายในโรงเรียน

ผู้นิเทศมีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำหรือจัดกิจกรรมกระตุ้น เร้า ส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูผู้สอนได้ดำเนินการปรับปรุงการสอนในห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำครูทางการสอน หัวหน้าหมวดวิชา หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง และชำนาญในการสอนภายในโรงเรียน เป็นต้น โดยสุทธนู ศรีไสย์ได้ให้คุณลักษณะของผู้นิเทศไว้ว่า ผู้นิเทศจะต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะอย่างน้อย 3 ประการ โดยสรุป ดังนี้ 1) พื้นฐานความรู้ (Knowledge Base) ผู้นิเทศควรจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจหน้าที่ของครูผู้สอน เข้าใจหลักสูตรการ เรียนการสอน และเรื่องต่างๆที่จำเป็นต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียน 2) ทักษะปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skills) ผู้นิเทศจะต้องมีทักษะการติดต่อประสานงาน มีความสามารถในการสื่อสาร รวมทั้งมีนิสัยชอบช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความตั้งใจและเต็มใจ 3) ทักษะเฉพาะ

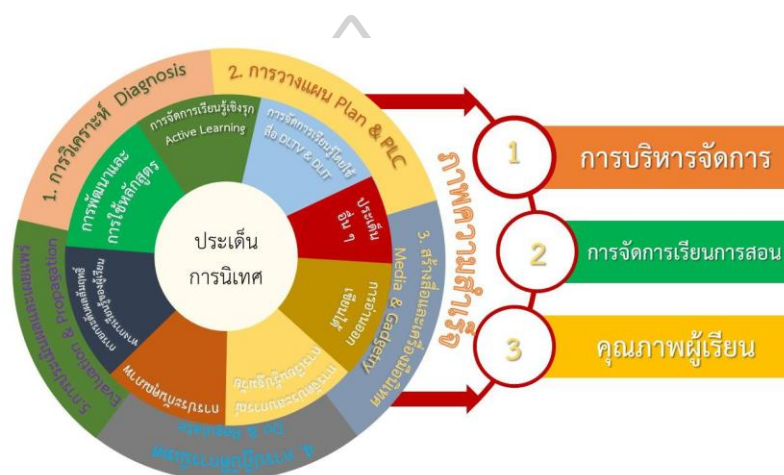
(Technical Skills) ผู้นิเทศจะต้องมีทักษะเฉพาะในด้านการสังเกต (Observing) การวางแผน (Planning) การประเมินผล (Assessing) และการประเมินผลภายหลังการปรับปรุงการสอน (Evaluating Instructional Improvement) นอกจากนี้ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ได้เสนอแนะว่า ผู้นิเทศจะต้องเป็นผู้มีคุณลักษณะและพฤติกรรมต่างๆเพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยสรุป ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำของผู้นิเทศ ดำเนินการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน และร่วมมือกับคณะผู้นิเทศเพื่อช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอน 2) ร่วมกับผู้รับการนิเทศในโรงเรียนสร้างบรรยากาศในการนิเทศด้วยการประชุมปรึกษาหารือ 3) ให้การยอมรับผู้รับการนิเทศในโรงเรียนว่าแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 4) ให้อิสระแก่ผู้รับการนิเทศได้มีความคิดสร้างสรรค์ตามความสามารถของแต่ละคน และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดหลักการของผู้นิเทศภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้ 1) การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นภาระของผู้บริหารโรงเรียน รองผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และคณะครูอาจารย์ภายในโรงเรียน มีหน้าที่นิเทศกันเอง 2) ประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่ายการนิเทศระดับเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มโรงเรียน และแหล่งวิทยากรให้บริการช่วยเหลืองานวิชาการของโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและคล่องตัว 3) การนิเทศภายในโรงเรียนจะได้ผลดีขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูด้วยกัน ได้รับขวัญและกำลังใจจากผู้บริหาร และยอมรับในความรู้ความสามารถของผู้ให้การนิเทศ พร้อมทั้งผู้รับการนิเทศภายในโรงเรียนให้การสนับสนุนด้วย⁷⁰

จากแนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานต่างๆสามารถสรุปได้ว่าการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นระบบย่อยของระบบโรงเรียน มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้รับการนิเทศให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งผู้นิเทศจะต้องมีคุณลักษณะต่างๆ ดังนี้ เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องการเรียนการสอน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นอย่างดี มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล และเปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น

⁷⁰ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา, **คู่มือดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน “2563 ปีทองแห่งการนิเทศภายใน”** (ลพบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2563),12-13.

แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

การนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยเน้นการบูรณาการ งาน/โครงการต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT) การอ่านออกเขียนได้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประกันคุณภาพการศึกษา แนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำมาปรับเป็นแนวทางให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวปฏิบัติได้ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 4 ประเด็นการนิเทศภายในโรงเรียน

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผล การจัดการศึกษา, คู่มือการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน (INTERNAL SUPERVISION BASE ON CLASSROOMS) (สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2563),15.

จากแผนภาพการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1) ประเด็นการนิเทศ เช่น การพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT) การอ่านออกเขียนได้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน การประกันคุณภาพการศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัย

2) กระบวนการนิเทศ ประกอบด้วยกระบวนการดังนี้ 2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการ (Diagnosis) โดยการจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานรอบด้านทั้งของผู้บริหาร ครูและนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงานตามประเด็นการนิเทศ ได้แก่ การพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การจัดการ

เรียนรู้โดยสื่อเทคโนโลยีทางไกล (DLTV/DLIT) การอ่านออกเขียนได้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัย นอกจากนี้ยังมีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิดของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์ สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก่อน แล้วจึงนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนด ค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานและประเด็นพิจารณาของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งยังมีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม สัมมนา การประชาสัมพันธ์ โดยการจัดทำเอกสาร หรือเผยแพร่ ในเว็บไซต์ของโรงเรียน

2.2 การวางแผนการนิเทศ (Plan&PLC) การวางแผนการนิเทศ เป็นการนำปัญหาและความต้องการจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ ตามประเด็นการนิเทศมากำหนดรายละเอียดของกิจกรรมเพื่อจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้ กำหนดแนวทาง/วิธีการการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้นตามความต้องการ และจำเป็น มีการใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) และ การศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study) เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาวิชาชีพครูและการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เลือกแนวทาง/วิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง วางแผนการดำเนินงานพัฒนา โดย การประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน สร้างคณะนิเทศ ทีมงานและเครือข่ายการนิเทศ กำหนดประเด็นการนิเทศ กำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา กำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิตการบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์การสอนงานและการชี้แนะ (Coaching & Mentoring) ฯลฯ โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น หลังจากนั้นจึงจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการและเหตุผลวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

2.3 การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ (Media & Gadgetry) สื่อและเครื่องมือนิเทศเป็นสิ่งที่ช่วยให้การนิเทศมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และเป็นสิ่งที่ช่วยเก็บรายละเอียดที่ผู้รับการนิเทศไม่สามารถแสดงออกมาได้ และสามารถเก็บข้อมูลนำมาเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และสิ่งที่ทำให้มีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ สร้างสื่อการนิเทศที่ทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศ ทักษะ การนิเทศ เทคนิคการนิเทศ โดยเป็นสื่อที่สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ 21 เน้นการใช้ ICT

ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้ สื่อสังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล เป็นต้นและสร้างเครื่องมือ การนิเทศเพื่อเก็บข้อมูลเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนา ตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของ การดำเนินงาน การสะท้อนผลและ การประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือ ที่มีคุณภาพ ใช้ง่าย สามารถเก็บข้อมูลที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ และเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา รวมทั้งจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทาง และสร้างความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานในทมิเทศ 2.4 การปฏิบัติการนิเทศ (DO & Ragulate) ดำเนินการนิเทศตามรูปแบบ วิธีการการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่กำหนด โดยเน้นการกำกับ ในขณะที่ปฏิบัติการนิเทศ โดยการกำกับนั้นอาจโดยผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าสายงานหรือการกำกับ ตนเองของผู้รับการนิเทศ มีดังนี้ ประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ นิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด นิเทศภายในห้องเรียน 100% โดยใช้ กระบวนการที่โรงเรียนพัฒนาขึ้นเองหรือใช้กระบวนการที่เขตพื้นที่การศึกษาได้ให้แนวทางไว้ 5 ขั้น คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การสร้างสื่อและ เครื่องมือนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ และการกำกับโดยปัจจัยภายนอกหรือโดยผู้รับการนิเทศเอง

2.5 การประเมินผลและการยกย่องชมเชย โดยการการสะท้อน และสรุปผลการนิเทศ ปรับปรุงและ พัฒนาการดำเนินงาน สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับสหวิทยา เขต/ เครือข่าย/เขตคุณภาพ กลุ่มโรงเรียน กลุ่มความร่วมมือทางวิชาการและเขตพื้นที่การศึกษาและ

2.6 การประเมินผลและเผยแพร่ (Evaluation & Propagation) เป็นการสรุป / รายงานผลการ ดำเนินงาน และนำผลไปใช้ปรับปรุงพัฒนา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลการดำเนินงาน รายงานผลและ เผยแพร่การดำเนินงานนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง ส่งมาที่เขตพื้นที่เพื่อประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนอื่นสามารถ ดูได้เป็นแบบอย่าง นำผลการนิเทศไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเผยแพร่ใน หลากหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์สถานศึกษา เว็บไซต์เขตพื้นที่การศึกษา Facebook กลุ่มไลน์ ประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนหรือไลน์ประชาสัมพันธ์ของเขตพื้นที่ ทำการคัดเลือกผลงานของ สถานศึกษาที่มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อมอบเกียรติบัตรในลำดับต่อไป

3) ภาพความสำเร็จจากการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน จะเกิดภาพ ความสำเร็จ ดังต่อไปนี้ 3.1) ด้านการบริหารจัดการ มีระบบสารสนเทศรอบด้าน มีการพัฒนาและใช้ หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางอาชีพ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร จัดการและการจัดการเรียนรู้ มีแผนการนิเทศที่มีคุณภาพ มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน มีข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล มีการออกแบบและจัดการ เรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ผ่านกระบวนการคิด ปฏิบัติ จริ่งและประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตรวจสอบ และประเมินผู้เรียนอย่างเป็น

ระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ 3.3) ด้านผู้เรียน ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน และการเขียน สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองและประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด ตลอดทั้งทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการเป็นนักรบวัตกรและทักษะการนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม

การประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน เป็นการตรวจสอบกิจกรรมการนิเทศว่าตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการนิเทศมากน้อยเพียงใด โดยมีการประเมิน 3 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนการดำเนินการ ขั้นที่ 2 ประเมินระหว่างดำเนินการขั้นที่ 3 ประเมินหลังดำเนินการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ ขั้นที่ 1 ประเมินก่อนการดำเนินการ เป็นการประเมินความพร้อมก่อนดำเนินงานของผู้บริหาร หรือคณะกรรมการของสถานศึกษา ในเรื่องต่อไปนี ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริงของกิจกรรมว่า ความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ตรวจสอบเครื่องมือ สื่อ คนและเวลา ขั้นที่ 2 ประเมินระหว่างดำเนินการ เป็นการประเมินขณะปฏิบัติงานตามแผนการนิเทศภายในโรงเรียน โดยกำหนดรายละเอียดในแผนการประเมิน ให้ครอบคลุมสาระสำคัญต่อไปนี วัตถุประสงค์ เป้าหมาย เป้าหมายเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ วิธีการประเมิน เครื่องมือประเมิน ระยะเวลาดำเนินการ ผลการประเมิน ขั้นที่ 3 ประเมินหลังดำเนินการ ขั้นนี้เป็นการประเมินผลสำเร็จของการนิเทศภายในโรงเรียน และความพึงพอใจของครูที่มีต่อการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งประเมินได้จากสาระสำคัญต่อไปนี บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายในแผนการนิเทศเพียงใด ครูเกิดการพัฒนาหรือไม่ การพัฒนาที่เกิดขึ้นส่งผลต่อนักเรียนมากน้อยเพียงใด ครูมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใด มีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์และปรับปรุงแผนนิเทศในปีต่อไปหรือไม่⁷¹

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ

สภาพปัจจุบัน

โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ที่ตั้งโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ ตั้งอยู่ที่ 47 หมู่ที่ 7 ตำบลดอนขมิ้น อำเภอกำมะกา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

⁷¹ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา, คู่มือการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน (INTERNAL SUPERVISION BASE ON CLASSROOMS) (สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2563),15-20.

กระทรวงศึกษาธิการ มีพื้นที่ทั้งสิ้น 15 ไร่ 1 งาน 32 ตารางวา มีภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบติดแม่น้ำแม่กลอง และถนนแสงชูโต มีประชากรตั้งบ้านเรือนอยู่อย่างหนาแน่น มีลักษณะเป็นตลาดและชุมชนเส้นทางการคมนาคมสะดวกทุกฤดูกาล มีเส้นทางรถยนต์ กรุงเทพฯ-กาญจนบุรี ผ่านโรงเรียนและมีถนนสายต่าง ๆ เชื่อมโยงสู่โรงเรียนโดยรอบ เปิดเรียนครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 เดือน กรกฎาคม พ.ศ.2466 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

จำนวนบุคลากร/นักเรียน อาคารสถานที่

ข้อมูลครูและบุคลากร

ในปีงบประมาณ 2562 โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศมีบุคลากรจำนวนทั้งหมดทั้งสิ้น 64 คน โดยแบ่งเป็น ผู้บริหาร 1 คน บุคลากรครู 57 คน เจ้าหน้าที่ธุรการจำนวน 1 คน นักการ 2 คน และแม่บ้าน 3 คน

ข้อมูลนักเรียน

ปีการศึกษา 2562 มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,361 คน

จำนวนห้องเรียน

โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศประกอบด้วยห้องเรียนทั้งสิ้น 43 ห้องเรียน ซึ่งได้แก่ ชั้นอนุบาลจำนวน 7 ห้องเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 16 ห้องเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จำนวน 11 ห้องเรียน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 จำนวน 5 ห้องเรียน

การบริหารจัดการ

โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ที่เชื่อมโยงและสอดคล้องนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

วิสัยทัศน์

โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา สู่มาตรฐานสากล โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย รักความเป็นไทย ใส่ใจสุขภาพ จัดสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ เชิดชูคุณธรรม น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

อัตลักษณ์

เด็กดีศรีลูกแกประชาชนูทิศ

เอกลักษณ์ของสถานศึกษา

งามอย่างไทย

พันธกิจ

- 1) พัฒนาและยกระดับขีดความสามารถของผู้เรียนตามศักยภาพและมุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาอย่างทั่วถึงโดยเน้นให้ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
- 2) พัฒนาการจัดกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา
- 3) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้มาตรฐานวิชาชีพ
- 4) ส่งเสริมการบริหารจัดการโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตามกระบวนการของการบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) ส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

เป้าหมาย

- 1) ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาและยกระดับขีดความสามารถเต็มตามศักยภาพเพื่อมุ่งสู่มาตรฐานการศึกษา
- 2) ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนาในด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 3) ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ
- 4) มีกระบวนการบริหารจัดการแบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 5) ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา⁷²

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เอกกมล ประคองทรัพย์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย 2) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ในขณะที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

⁷²โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ, แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2562 (กาญจนบุรี: โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ, 2561).32.

สถิติที่ระดับ .01 3) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหา การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ที่สำคัญมีดังนี้ คือ 1) ด้านพัฒนาหลักสูตร ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านพัฒนาการสอน ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูรู้จักคิดค้น สร้างสรรค์สื่อ หรือวิธีการใหม่ๆที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน และ 3) ด้านการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนควรดำเนินการจัดคนให้เหมาะสมกับงาน คำนึงถึงความรู้ความสามารถและความสนใจของบุคลากร⁷³

ชุตินา คุณณา ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านการวางแผน รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลและการรายงานผล ด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการนิเทศ ส่วนปัญหาการนิเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ อยู่ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการนิเทศ รองลงมาคือ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ ส่วนด้านที่มีปัญหาต่ำสุด คือ ด้านการวางแผนการนิเทศ 2) การเปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามสถานภาพ ในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีด้านที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน คือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ด้านการสร้างเครื่องมือ การเปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน 3) การเปรียบเทียบการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

⁷³ เอกกมล ประคองทรัพย์, “การนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4”(ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2555), ง.

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีด้านที่แตกต่างอยู่ 2 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และด้านการประเมินผลและรายงานผล ด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน⁷⁴

นพพงศ์ คงประจักร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1. การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร กับครูผู้สอน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกด้าน 3. ข้อเสนอแนะในการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 จากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้าง พบว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 5 ด้าน โดยให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรงมากที่สุด รองลงมาคือ การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่ม การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนและการพัฒนาหลักสูตรตามลำดับ⁷⁵

ศรีสุตา แก้วทอง ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินการนิเทศภายในประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการเปรียบเทียบการดำเนินการนิเทศ

⁷⁴ ชูติมา คุณมา, “การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ” (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์,มหาวิทยาลัยปทุมธานี, 2556), 82-84.

⁷⁵ นพพงศ์ คงประจักร, “การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, 2556), 81-82.

ภายในตามตำแหน่งไม่แตกต่างกัน และเปรียบเทียบการนิเทศภายในตามประสบการณ์ทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05⁷⁶

วาสนา แป้งสี ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ คือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ 2) การเปรียบเทียบการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2 ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการนิเทศภายในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้⁷⁷

พรรณภา มหาวิชา ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวล ธรรมวิมล สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล สังกัดกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการจัดลำดับความสำคัญของงาน ด้านการอำนวยความสะดวก ด้านการประสานงาน ด้านการ ประเมินสภาพการทำงาน ด้านการออกแบบวิธีการทำงานและด้านการจัดสรรทรัพยากร ส่วนแนวทางการพัฒนากระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล สังกัดกรุงเทพมหานคร คือ 1) ควรมีการเปรียบเทียบพฤติกรรมต่างๆ จากการทำงานร่วมกันอย่างเหมาะสม 2) ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกในการนิเทศการงานตามความสำคัญและสิ่งที่เป็นเรื่องเร่งด่วน 3) ควรมีการนำทฤษฎีความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับกรนิเทศมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน 4) ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ควรเลือกวิธีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับทรัพยากรที่มีอยู่ จากกร

⁷⁶ ศรีสุตา แก้วทอง, “การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3,” วารสารมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา 2, 1(ม.ค.-เม.ย. 2557):25.

⁷⁷ วาสนา แป้งสี, “การนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2” (ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2557),46.

สำรวจความต้องการเพื่อจัดสรรงบประมาณ และ 5) ควรให้ความรู้แนวทาง วิธีการในการนิเทศอย่าง หลากหลายเหมาะสมกับรายวิชา⁷⁸

รัชฎาภรณ์ อัมพลพ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงตามลำดับคือ ด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านจัดการเรียน การสอน ด้านประเมินผลการสอน และด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ส่วนแนวทางการ พัฒนาดำเนินงานนิเทศภายในพบว่าผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร ควรส่งเสริมให้ นำเทคโนโลยีมาใช้เป็นสื่อในกิจกรรมการเรียนการสอน ควรส่งเสริมให้ประเมินตามสภาพจริง ควรจัดสรรงบประมาณในการอบรม ควรให้ครูรับผิดชอบงานตามความถนัด ความสามารถ ควรเป็นผู้ที่ ประสานงานให้ฝ่ายต่างๆดำเนินกิจกรรมตามแผนที่กำหนด ควรจัดให้มีการมอบเกียรติบัตร รางวัลแก่ ครูที่มีผลงาน⁷⁹

ศรันย์ภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายใน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศ รองลงมาได้แก่ ด้านการประเมินผลการ นิเทศ และด้านการวางแผนการนิเทศ ตามลำดับ 2) ปัญหาการนิเทศภายในของโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จาก การวิเคราะห์สภาพและปัญหาปัจจุบันไม่ครอบคลุม ขาดความชัดเจน ครูไม่ตระหนักถึงความสำคัญใน การเข้าประชุมให้ความรู้ก่อนการนิเทศภายใน ผู้รับการนิเทศขาดความพร้อมในการรับการนิเทศ ภายใน ผู้รับการนิเทศขาดความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การนิเทศยังไม่มีคุณภาพ 3) แนวทางพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัด

⁷⁸ พรรณภา มหาวิทยาลัย, “กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล สังกัด กรุงเทพมหานคร” (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2557),82.

⁷⁹ รัชฎาภรณ์ อัมพลพ, “การศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1,” วารสารวิจัยราชภัฏกรุง เก้า 2, 1(มกราคม 2558):25.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ได้แก่ มีการสำรวจ รวบรวม และ กำหนดขอบเขตของสภาพปัญหา ต้องมีการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหา และ ความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาอย่างชัดเจน เพื่อใช้ในการวางแผนการนิเทศ ปฏิบัติงานนิเทศตาม ปฏิทินการนิเทศภายในที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ ตรงต่อเวลา ดำเนินตามแนวกลยุทธมิตร สมานฉันท์ และโปร่งใส ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจและมีความชัดเจนในเกณฑ์ การนิเทศ มีการสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ สามารถวัดได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดและมีความ เชื่อมั่นสูง⁸⁰

ทัศนิตมา พงษ์พรหม ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายใน โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง 2) เปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 2 จำแนก ตามประสบการณ์ในการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการวางแผนและการกำหนดทางเลือก การสร้างสื่อเครื่องมือและพัฒนาวิธีการ การปฏิบัติการนิเทศ แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ 3) เปรียบเทียบปัญหาการนิเทศภายใน โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 2 จำแนก ตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้วเขต 2 ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมเชิง ปฏิบัติการ เกี่ยวกับการวางแผน และโครงการนิเทศภายใน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่าง ต่อเนื่อง⁸¹

⁸⁰ ศรีนัยภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์, “แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1” (รายงานสืบเนื่องจากการ ประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ (Proceeding) เครือข่าย บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15, 23 กรกฎาคม 2558),1329.

⁸¹ ทัศนิตมา พงษ์พรหม, “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2” (งานนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558),73-74.

เมธินี สระไร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1) การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 จำแนกตามเพศ ขนาดสถานศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนประสพการณ์การทำงาน ภาพรวมแตกต่างกัน 3) ประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 มีปัญหาดังนี้ คือ 1) ขาดการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน 2) การจัดการเรียนการสอนของครูยังไม่ทันสมัย สอนแบบท่องจำมากกว่าการปฏิบัติ เนื่องจากขาดการติดตาม 3) ผู้บริหารยังขาดทฤษฎีและหลักการบริหารที่ดี อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดขององค์กร 4) ครูโดยส่วนใหญ่ไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและ 5) ผู้บริหารขาดการให้ความสำคัญต่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) ผู้บริหารควรมีการประชุมชี้แจงก่อนปิดหรือเปิดภาคเรียนทุกครั้ง เพื่อรับทราบปัญหา ความพร้อมและความต้องการเกี่ยวกับวิชาที่สอน 2) ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำผลงานทางวิชาการอันก่อให้เกิดผลประโยชน์ทั้งผู้สอนและผู้เรียน 3) ผู้บริหารควรใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนรับผิดชอบร่วมกัน 4) ผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามผลและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา และ 5) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน⁸²

สายวินิตย์ ดวงสนาม ได้ทำการวิจัยเรื่อง การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และแนวทางการดำเนินงานการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานั้นมีทั้งหมด 4 แนวทาง ได้แก่

1) ด้านการวางแผนการนิเทศ ควรมีการจัดทำเล่มคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา 2) ด้านการดำเนินการนิเทศควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้นิเทศปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดแต่งตั้งได้อย่างเต็มที่ 3) ด้านการประเมิน ควรมีการให้ข้อเสนอแนะหลังจากได้รับการนิเทศ 4) ด้านการประชุมหลังการ

⁸² เมธินี สระไร, “การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1” (การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2560),67.

ประเมิน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ควรมีการประชุมร่วมกันหลังการนิเทศเสร็จสิ้นของผู้
นิเทศและและผู้บริหารนิเทศเพื่อรับข้อเสนอแนะและหาแนวทางการแก้ไขเพื่อนำไปพัฒนาอย่าง
ต่อเนื่อง⁸³

วิชชุดา เขียวช่อม ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสภวิทยเขต
ทัพหลวงแจงงาม ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสภวิทยเขตทัพ
หลวงแจงงาม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหา
น้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาการทำงานกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการช่วยเหลือครูโดยตรง
ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพและด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน 2) แนวทางการพัฒนาการ
ดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสภวิทยเขตทัพหลวงแจงงามในด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อย
ที่สุด คือด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 2.1) การกำหนดนโยบายแนวการ
ปฏิบัติที่ชัดเจน 2.2) การส่งเสริมให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ 2.3) การมีส่วนร่วมในการทำงาน และ
2.4) การส่งเสริมการนำวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียนมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน⁸⁴

งานวิจัยในต่างประเทศ

วอลแลค; วิลโคซอน; และแซทเชอร์ (Wallace; Wilcoxon; & Satcher) ได้ศึกษา
ถึงผลดีและผลเสียจากประสบการณ์ของการนิเทศและผู้ที่มีส่วนร่วมในการนิเทศ จากการวิจัยพบว่า
การนิเทศก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านประสิทธิผลและประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามก็มีบ้างที่ผลออกมา
อยู่ในด้านที่ล้มเหลว มีการวิเคราะห์จากรายงานที่ได้จากประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมการนิเทศต่างก็
เห็นว่าวิธีนี้เป็นวิธีที่ยอดเยี่ยมในการแก้ไขปัญหามากๆ เป็นการได้มาซึ่งข้อสรุปที่ลงตัวร่วมกัน คุณภาพ
ของงานวิจัยนี้เป็นที่รวบรวมไปด้วยข้อเสนอแนะ หน้าที่และภาระงานต่างๆที่สำคัญต่องานด้านการสอน
จะส่งผลไปสู่กุญแจแห่งความสำเร็จ อีกด้านหนึ่งสำหรับผลวิเคราะห์จากประสบการณ์ด้านลบของผู้ที่

⁸³ สายวินิตย์ ดวงสนาม, “การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2,” (ปริญาวิทยาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชม
งคลธัญบุรี, 2561),95-96.

⁸⁴ วิชชุดา เขียวช่อม, “การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสภวิทยเขตทัพหลวงแจง
งาม”(การค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561), 74.

เข้าร่วมการนิเทศ พบปัญหาใหญ่ๆ อยู่สองประการได้แก่ อย่างแรกได้รับคำแนะนำในการแก้ไข จุดบกพร่องน้อยเกินไป อย่างที่สองคือ ความแตกต่างกันของการปฏิบัติงาน⁸⁵

เฟอร์นันโด และเฮอริลีย์ (Fernando and Herlihy) ผู้วิจัยได้ออกไปศึกษาและทำการสำรวจถึงวิธีการของผู้ที่ให้การนิเทศหลายคน การนิเทศเป็นการช่วยพัฒนาความสัมพันธ์และความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้รับการนิเทศ บทบาทของผู้ให้การนิเทศจะต้องสร้างความตระหนักและควรเป็นกลางในการนิเทศ ผู้นิเทศจะต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้รับการนิเทศ และเปิดโอกาสให้กับผู้รับการนิเทศด้วย⁸⁶

ซาซารีเยล (Zachariah) ได้ศึกษาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในประเทศเคนยา ผลการวิจัยพบว่าการนิเทศการเรียนการสอนถือเป็นกระบวนการตรวจสอบ การปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร เพื่อให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามกฎระเบียบและขั้นตอนของข้าราชการ และความซื่อตรงต่อหน่วยงาน ประโยชน์ของการดำเนินงานนิเทศ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกในการสร้างผลงานทางวิชาการของนักเรียน การปรับปรุงคุณภาพในการการเรียนการสอนของครู รวมถึงการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถติดตามผลการจัดเรียนการสอนของตนเองได้ ปัญหาหลัก ๆ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานนิเทศการเรียนการสอนคือ การขาดความสม่ำเสมอการดำเนินงานของผู้บริหารและการขาดทรัพยากร ซึ่งผู้บริหารควรมีการกำหนดการพัฒนา นโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศ การเรียนการสอนและจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นข้อเสนอแนะและการสนับสนุนการติดตามผล⁸⁷

อดู อคินลอย และโอลายี (Adu, Akinloye and Olaoye) ได้ศึกษาเกี่ยวกับมุมมองของปัญหาและวิธีการต่างๆ ในการนิเทศภายในและภายนอกโรงเรียน กล่าวว่าเป็นการดำเนินงานนิเทศเป็นกิจกรรมสำคัญในการบริหารการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติงานของครูในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้นควรมีการดำเนินงานนิเทศจากทั้งภายในหรือภายนอกหน่วยงานเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแต่ละ

⁸⁵ Wallace, Melanie J. Drake; Wilcoxon, S. Allen; & Satcher, Jamie. (2010, Spring). Productive and Nonproductive Counselor Supervision: Best and Worst Experiences of Supervisees. *Alabama Counseling Association Journal*, v35 n2.4-13.

⁸⁶ Fernando, Delini M. and Herlihy, Barbara R. "Supervision of Group Work: Infusing the Spirit of Social Justice" *Journal for Specialists in Group Work* 35, 3 (September 2010): 281-289.

⁸⁷ Zachariah Wanzare, "Instructional Supervision in Public Secondary School in Kenya" *Educational Management Administration & Leadership Journal* 40, 2 (March 2012): 188-216.

โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงานนิเทศ ทักษะและความสามารถของผู้บริหารในการกำกับดูแลการดำเนินงานนิเทศให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานนิเทศจะประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารในการสร้างกลุ่มการทำงานของคนที่มีความสามัคคีและมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมายเดียวกัน⁸⁸

ริซโซ (Rizzo) ได้ศึกษามุมมองของครูและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับแนวคิดในการนิเทศ การศึกษาและการติดตามผลในปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดของครูและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับงานนิเทศในปัจจุบันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือ การเข้าใจพื้นที่ดูแล การรู้จักสภาพปัจจุบันและความแตกต่างของโรงเรียน การเป็นที่ปรึกษาที่ชาญฉลาด ไว้วางใจได้ ใช้ความหลากหลายของวิธีการนิเทศ ความสัมพันธ์ของครูและผู้นิเทศ การมีส่วนร่วมของครู ผลที่ออกมาชี้บอกความแตกต่างของการพัฒนาการนิเทศ การเข้าถึงความหลากหลายของโรงเรียน การมาเยี่ยมบ่อยมากกว่า ความสัมพันธ์ส่วนตัวทำให้โรงเรียนมองมาตรฐานการปฏิบัติที่เป็นข้อแตกต่างชัดเจน และการดูแลความเป็นอยู่ของครูเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาการนิเทศ⁸⁹

เอลเลน (Allen) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการและการนิเทศของโรงเรียนที่มีประสิทธิผลต่อความจำเป็นในการให้บริการการศึกษาที่มีคุณภาพ พบว่าการจัดการและการนิเทศของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องเน้นการพัฒนาความสามารถในการจัดเรียนการสอนของครูและความสามารถในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการพัฒนาทางการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง การจัดการและการนิเทศที่เหมาะสมนั้นโรงเรียนควรเน้นย้ำถึงหลักการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ แต่เนื่องด้วยการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเหมาะสมด้านการศึกษาเพื่อเพิ่มการเรียนการสอน ดังนั้นจึงเสนอแนวทางสำหรับกลุ่มเครือข่ายการนิเทศของโรงเรียน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากบุคลากรในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย ในการดำเนินการนิเทศแบบ

⁸⁸ Gbadegesin M. Akinloye Emmanuel O. Adu, and Olabisi F. Olaoye, "Internal and External School Supervision : Issues, Challenges and Wayforward," **International Journal of Educational Sciences** 7, 2 (2014): 269-278.

⁸⁹ John F. Rizzo, "Teachers' and supervisors' perceptions of current and ideal supervision and evaluation practices"(Ed.D Education University of Massachusetts Amherst,2004),94.

คลินิกและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยผู้บริหารต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์หลักของการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน⁹⁰

สรุป

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินนิเทศภายในโรงเรียน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลที่มีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาวิชาชีพครูและคุณภาพของผู้เรียน แต่ในขณะเดียวกันก็พบปัญหาและอุปสรรคที่แตกต่างกันออกไปตามบริบท ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นพบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่หากพิจารณาเป็นรายด้านนั้นจะแตกต่างกันไปตามบริบทของแต่ละโรงเรียน และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน พบข้อเสนอแนะดังนี้ ควรจัดให้มีการประชุมชี้แจง จัดอบรมใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลายรูปแบบและให้ทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในโรงเรียน ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานการนิเทศภายในโรงเรียนจากโรงเรียนที่มีความพร้อมและเป็นต้นแบบในการนิเทศภายในโรงเรียน จัดผู้นิเทศที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับด้านที่จะทำการนิเทศ ผู้รับการนิเทศจะได้รับความรู้และสามารถขอคำปรึกษา คำชี้แนะจากผู้นิเทศได้ อีกทั้งควรใช้สื่อที่ตรงกับความต้องการและกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้รับการนิเทศ นำเทคนิคใหม่ๆในการใช้สื่อมาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน และควรดำเนินการนิเทศให้ตรงกับปฏิทินการนิเทศที่วางแผนไว้ นิเทศอย่างต่อเนื่องทุกภาคเรียน ผู้นิเทศควรให้คำปรึกษา แนะนำจุดอ่อนของผู้รับการนิเทศให้เกิดความเข้าใจและสามารถพัฒนาต่อไป นอกจากนี้ควรจัดให้มีประเมินการนิเทศที่เป็นไปตามสภาพความเป็นจริง มีการประเมินผลการนิเทศและแจ้งผลการประเมินให้ผู้รับการนิเทศทราบหลังการนิเทศ สรุปผลและรายงานผลการนิเทศให้ผู้บริหารทราบ จัดเก็บการรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนต่อไป

⁹⁰ Agih A. Allen, "Effective School Management and Supervision: Imperative for Quality Education Service Delivery," *An International Multidisciplinary Journal* 9, 3 (July 2015), 62-74.

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 และ 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีครูโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) และเพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดขั้นตอนการดำเนินการเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงการวิจัย

โดยการศึกษาเอกสาร ตำรา บทความต่าง ๆ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการนิเทศภายใน และจัดทำโครงร่างงานวิจัยเพื่อเสนอขอความเห็นชอบต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และเสนอต่อภาควิชาเพื่อนำเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ทดสอบและปรับปรุงเครื่องมือ และนำเครื่องมือไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้ทำการวิเคราะห์และแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

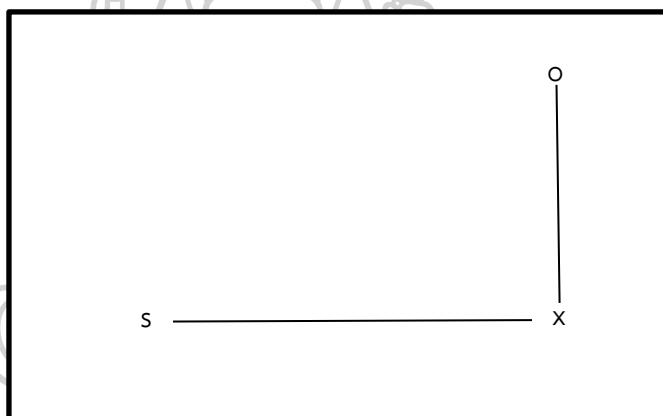
เป็นขั้นตอนการนำเสนอรายงานผลการวิจัย โดยการนำร่างผลวิเคราะห์ แปรผลและอภิปรายผล มาจัดทำรายงานการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระเสนอแนะ จากนั้นจัดทำรายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ใช้แผนแบบการวิจัยกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ไม่มีการทดลอง (the one-shot, non-experimental case study design) ซึ่งแสดงเป็นแผนแบบได้ดังนี้

เมื่อ

s	หมายถึง	ประชากร
x	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
o	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ จำนวนทั้งสิ้น 57 คน (ทั้งนี้ไม่รวมผู้วิจัย)

ตัวแปรที่ศึกษา

ในการวิจัยเรื่อง “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” มีตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่ง

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.1. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ หมายถึง การจัดทำข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานรอบด้านทั้งของผู้บริหาร ครูและนักเรียน ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ หลักสูตร สถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ การอ่านออกเขียนได้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาวางแผนการดำเนินงาน หลังจากนั้นประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียนและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วน จากนั้นนำผลการวิเคราะห์มากำหนดเป้าหมายการพัฒนา และสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกันด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม สัมมนา การประชาสัมพันธ์ โดยการจัดทำเอกสารหรือเผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงเรียน

2.2. การวางแผนการนิเทศ หมายถึง การนำปัญหาและความต้องการจากผลการวิเคราะห์มากำหนดรายละเอียดของกิจกรรมเพื่อจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งมีวิธีการวางแผนการนิเทศ ดังนี้ ขั้นตอนแรก คือ กำหนดแนวทางหรือวิธีการการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น หลังจากนั้นจึงเลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและวางแผนการดำเนินงาน โดยการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน สร้างคณะนิเทศ ทีมงานและเครือข่ายการนิเทศ จากนั้นกำหนดประเด็นการนิเทศ กำหนดระยะเวลา และกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การบันทึกวิดีโอและการถ่ายภาพ การสัมภาษณ์การสอนงานและการชี้แนะ (Coaching & Mentoring) ฯลฯ โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบ ต่าง ๆ เช่น การใช้ Line Application การใช้ Clip Video การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line, You Tube, Facebook Live เป็นต้น และในขั้นตอน

สุดท้ายของการวางแผนการนิเทศ คือ การจัดทำแผนนิเทศภายในโรงเรียน ประกอบด้วย หลักการ และเหตุผลวัตถุประสงค์ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ กิจกรรมสำคัญ ปฏิทินการปฏิบัติงาน ทรัพยากรที่ต้องการ เครื่องมือนิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ

2.3. การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้นสื่อการนิเทศที่ทำให้การนิเทศบรรลุวัตถุประสงค์ เช่น วิธีการนิเทศ ทักษะ การนิเทศ เทคนิคการนิเทศ โดยเป็นสื่อที่สอดคล้องในยุคศตวรรษที่ ๒๑ เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล เป็นต้น นอกจากนี้ยังเป็นการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนา ตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การสะท้อนผลและการประเมินผล การดำเนินงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือ ที่มีคุณภาพ ใช้ง่าย สามารถเก็บข้อมูลที่ตอบประเด็นปัญหาความต้องการ และเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.4. การปฏิบัติการนิเทศ หมายถึง ดำเนินการนิเทศตามรูปแบบ วิธีการการนิเทศ และกิจกรรมการนิเทศที่กำหนด โดยมีขั้นตอน ดังนี้ ประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ หลังจากนั้นนิเทศตามขั้นตอน ระยะเวลา และใช้เครื่องมือตามที่กำหนด และนิเทศภายในห้องเรียน 100% เมื่อดำเนินการนิเทศและเสร็จต้องมีการสะท้อน และสรุปผลการนิเทศ และผู้รับการนิเทศต้องปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศในระดับต่าง ๆ เช่น ระดับสหวิทยาเขต/ เครือข่าย/เขตคุณภาพ กลุ่มโรงเรียน กลุ่มความร่วมมือทางวิชาการและเขตพื้นที่การศึกษา

2.5. การประเมินผลและรายงานผล หมายถึง รายงานผลการดำเนินงาน โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน โดยอาจจะคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มอบรางวัล และจัดเวทีเผยแพร่การดำเนินงาน รายงานผลและเผยแพร่การดำเนินงานนิเทศต่อผู้เกี่ยวข้อง และนำผลการนิเทศไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเผยแพร่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) มีรายละเอียดดังนี้

1 แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยออกแบบเป็นแบบสอบถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ (Rating Scale) ซึ่งสามารถจัดลำดับคุณภาพได้ 5 ระดับตามแนวคิดของลิคเคอร์ต (Likert) 5 ระดับ และกำหนดระดับและค่าน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ จำนวน 1 ฉบับ ให้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ทั้ง 2 ประการ ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและเอกสารงานวิจัย ตำรา บทความที่เกี่ยวข้องกับ

ขั้นที่ 2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1) ดร.สมพงษ์ เตชรัตนวรกุล 2) ดร.พันวณา พัฒนาอุดมสินคำ 3) อาจารย์ ดร.บำรุง ชำนาญเรือ พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of item Objective Congruence) = 1

ขั้นที่ 3 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับโรงเรียน วัดห้วยเหนียว ปุณฺณสิริวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 จำนวน 30 ชุด

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาคำนวณหาค่าความเที่ยง (reliability) โดยใช้วิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .983

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงแบบสอบถามหลังการทดลองใช้ แล้วนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูล

2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาการสร้างและออกแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ความหมาย หลักการ องค์ประกอบของการสนทนากลุ่ม และวิธีการดำเนินการสนทนากลุ่ม

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำหัวข้อจากแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาเป็นประเด็นการสนทนา ให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก้วประชาชนูทิศ

ขั้นที่ 3 ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยกำหนดไว้ 9 ท่าน ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ขั้นที่ 4 ดำเนินการสนทนากลุ่มตามวันและเวลาที่ออกแบบไว้

ขั้นที่ 5 สังเคราะห์แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบค่า IOC

2. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยเหินยิว ปุณฺณสิริวิทยา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการ Try out เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการทำวิจัยในครั้งนี้

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม (Opinionnaire) โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ด้วยตนเอง และสรุปเป็นแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษาและข้อคำถามที่ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %)

2. การวิเคราะห์ระดับการดำเนินงานนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 สถิติที่ใช้คือ มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) โดยนำค่ามัชฌิมเลขคณิตที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลตกอยู่ในช่วงใดแสดงว่าการดำเนินงานนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศอยู่ในระดับนั้น เกณฑ์การแปลความหมายของค่ามัชฌิมเลขคณิต ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best) มีรายละเอียดดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ จากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นเรื่องการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยใช้เครื่องมือ 2 ประเภท คือ เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ตามแนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเครื่องมือที่เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยมีประชากรได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ จำนวนทั้งสิ้น 57 คน และผู้ร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 9 คน ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (frequency : f) ร้อยละ (percentage : %) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) วิเคราะห์สถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ด้วยตนเอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่อง “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาจากประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ จำนวนทั้งสิ้น 57 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 57 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) นำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของครูโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ จำนวนทั้งสิ้น 57 คน โดยแยกพิจารณาตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์ในตำแหน่ง และ โดยผู้วิจัยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ในการวิเคราะห์ ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	18	31.58
หญิง	39	68.42
รวม₁	57	100
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	22	38.60
31-40 ปี	16	28.07
41-50 ปี	11	19.30
51 ปีขึ้นไป	8	14.03
รวม₂	57	100
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	47	82.46
ปริญญาโท	10	17.54
รวม₃	57	100
4.ตำแหน่งหน้าที่		
ครูผู้สอน	57	100
รวม₄	57	100
5.ประสบการณ์ในตำแหน่ง		
ไม่เกิน 5 ปี	28	49.12
6-10 ปี	15	26.31
11-15 ปี	2	3.51
16-20 ปี	2	3.51
21-25 ปี	4	7.02
26 ปีขึ้นไป	6	10.53
รวม₅	57	100

จากตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 68.42 เป็นเพศชาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 31.58 ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 รองลงมาคือ อายุ 31-40 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 28.07 อายุ 41-50 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 19.30 และลำดับสุดท้ายคือ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 14.03 ระดับการศึกษาสูงสุดพบว่า ระดับปริญญาตรี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 82.46 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 17.54 ตำแหน่งหน้าที่ของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นครูผู้สอนจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ประสบการณ์ในตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 49.12 รองลงมาคือ 6-10 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 26.31 ลำดับสามคือ 26 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 10.53 ลำดับที่สี่คือ 21-25 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 7.02 และสองลำดับสุดท้าย คือ 16-20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.5 และ 11-15 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.51

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

การวิเคราะห์การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพื่อตอบข้อคำถามของการวิจัยข้อที่ 1 การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับใด ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: σ) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

(N=57)

ด้านที่	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	μ	σ	ระดับ
1	การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ	4.41	.64	มาก
2	การวางแผนการนิเทศ	4.48	.63	มาก
3	การสร้างเครื่องมือนิเทศ	4.27	.70	มาก
4	การปฏิบัติกิจการนิเทศ	4.42	.65	มาก
5	การประเมินผลและรายงานผล	4.33	.68	มาก
	รวม	4.38	.66	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.38, \sigma=.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การวางแผนการนิเทศ ($\mu=4.48, \sigma=.63$) การปฏิบัติกิจการนิเทศ ($\mu=4.42, \sigma=.65$) การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ ($\mu=4.41, \sigma=.64$) การประเมินผลและรายงานผล ($\mu=4.33, \sigma=.68$) และ การสร้างเครื่องมือนิเทศ ($\mu=4.27, \sigma=.70$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.63- 0.70 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านของการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้ผลดังตารางที่ 4-8 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ

(N=57)

ข้อที่	การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	μ	σ	ระดับ
1	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	4.58	.50	มากที่สุด
2	โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และท้องถิ่น	4.51	.60	มากที่สุด
3	หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตของเนื้อหา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน	4.49	.63	มาก
4	โรงเรียนมีการกำหนดครูผู้ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.39	.73	มาก
5	โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.35	.81	มาก
6	โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.53	.63	มากที่สุด
7	ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Higher - Order Thinking)	4.07	.70	มาก
8	ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT (Distance Learning Information Technology)	4.23	.68	มาก
9	นักเรียนได้สร้างสรรค์ผลงานและนำเสนองานด้วยตนเอง	4.18	.71	มาก
10	นักเรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดได้ตามระดับชั้น	4.19	.61	มาก
11	ครูมีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา และร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียน	4.32	.66	มาก
12	ครูจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน	4.40	.73	มาก

(N=57)

ข้อที่	การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ	μ	σ	ระดับ
13	โรงเรียนมีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา และมีการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา	4.44	.66	มาก
14	มีการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.60	.59	มากที่สุด
15	โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.68	.47	มากที่สุด
16	โรงเรียนมีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิดของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน	4.53	.60	มากที่สุด
17	โรงเรียนมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก่อน	4.39	.68	มาก
18	โรงเรียนมีการนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมา กำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐาน	4.37	.67	มาก
19	โรงเรียนมีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา การประชาสัมพันธ์ จัดทำเอกสาร หรือ เผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงเรียน	4.56	.54	มากที่สุด
รวม		4.41	.64	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.41, \sigma=.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\mu=4.68, \sigma=.47$) มีการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu=4.60, \sigma=.59$) โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ($\mu=4.58, \sigma=.50$) โรงเรียนมีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา การประชาสัมพันธ์ จัดทำเอกสาร หรือ เผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงเรียน ($\mu=4.56, \sigma=.54$)

โรงเรียนมีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิดของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน ($\mu=4.53, \sigma=.61$) โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\mu=4.53, \sigma=.63$) โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และท้องถิ่น ($\mu=4.51, \sigma=.60$) และอยู่ในระดับมาก จำนวน 12 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตของเนื้อหา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ($\mu=4.49, \sigma=.63$) โรงเรียนมีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษาและมีการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา ($\mu=4.44, \sigma=.66$) ครูจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน ($\mu=4.40, \sigma=.73$) โรงเรียนมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก่อน ($\mu=4.39, \sigma=.68$) โรงเรียนมีการกำหนดครูผู้ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ($\mu=4.39, \sigma=.73$) โรงเรียนมีการนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมา กำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐาน ($\mu=4.37, \sigma=.67$) โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\mu=4.35, \sigma=.81$) ครูมีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา และร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียน ($\mu=4.32, \sigma=.66$) ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT (Distance Learning Information Technology) ($\mu=4.23, \sigma=.68$) นักเรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดได้ตามระดับชั้น ($\mu=4.19, \sigma=.61$) นักเรียนได้สร้างสรรค์ผลงานและนำเสนองานด้วยตนเอง ($\mu=4.18, \sigma=.70$) และ ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Higher – Order Thinking) ($\mu=4.07, \sigma=.70$) ตามลำดับเมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.47 – 0.81 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปถุศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ (N=57)

ข้อที่	การวางแผนการนิเทศ	μ	σ	ระดับ
1	ผู้บริหารและคณะครูมีการนำปัญหาและความต้องการจากการวิเคราะห์มากำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น	4.33	.64	มาก
2	ผู้บริหารและคณะครูมีส่วนร่วมในการเลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาปัญหาที่เกิดขึ้น	4.49	.63	มาก
3	โรงเรียนมีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน	4.42	.71	มาก
4	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะนิเทศและ กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายในอย่างเหมาะสม	4.65	.58	มากที่สุด
5	คณะนิเทศมีการกำหนดประเด็น/หัวข้อในการนิเทศกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน	4.65	.48	มากที่สุด
6	คณะนิเทศมีการกำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา	4.54	.60	มากที่สุด
7	คณะนิเทศมีการกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การสัมภาษณ์	4.44	.68	มาก
8	คณะนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line ,Youtube ,Facebook เป็นต้น	4.37	.70	มาก
9	คณะนิเทศมีการจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน อันประกอบด้วย หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ของการนิเทศ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน เครื่องมือนิเทศ กิจกรรมสำคัญ ทรัพยากรที่ต้องการ และผลที่คาดว่าจะได้รับ	4.42	.68	มาก
รวม		4.48	.63	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.48, \sigma=.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ คณะนิเทศมีการกำหนดประเด็น/หัวข้อในการนิเทศกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ($\mu=4.65, \sigma=.48$) โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะนิเทศและ กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายในอย่างเหมาะสม ($\mu=4.65, \sigma=.58$) คณะนิเทศมีการกำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา ($\mu=4.54, \sigma=.60$) อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ผู้บริหารและคณะครูมีส่วนร่วมในการเลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาปัญหาที่เกิดขึ้น ($\mu=4.49, \sigma=.63$) คณะนิเทศมีการกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การสังเกตชั้นเรียน การสาธิต การสัมภาษณ์ เป็นต้น ($\mu=4.44, \sigma=.68$) คณะนิเทศมีการจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน อันประกอบด้วย หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ของการนิเทศ เป้าหมาย แผนการดำเนินการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน เครื่องมือนิเทศ กิจกรรมสำคัญ ทรัพยากรที่ต้องการ และผลที่คาดว่าจะได้รับ ($\mu=4.42, \sigma=.68$) โรงเรียนมีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน ($\mu=4.42, \sigma=.71$) คณะนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การประชุมระบบทางไกล (Conference) การใช้ Video Line ,Youtube ,Facebook เป็นต้น ($\mu=4.37, \sigma=.70$) และผู้บริหารและคณะครูมีการนำปัญหาและความต้องการจากการวิเคราะห์มากำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น ($\mu=4.33, \sigma=.64$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.48 – 0.71 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ (N=57)

ข้อที่	การสร้างเครื่องมือนิเทศ	μ	σ	ระดับ
1	คณะนิเทศมีการประดิษฐ์ คิดค้นสื่อ เครื่องมือการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ	4.21	.70	มาก
2	คณะนิเทศมีการสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล เป็นต้น	4.32	.71	มาก
3	เครื่องมือการนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้	4.30	.68	มาก
4	เครื่องมือการนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถตรวจสอบ ติดตาม ความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้	4.18	.76	มาก
5	เครื่องมือการนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถสะท้อนและประเมินผลการดำเนินงานได้	4.28	.70	มาก
6	คณะนิเทศมีการทดลองสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายในเพื่อหาข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้	4.23	.78	มาก
7	คณะนิเทศมีการประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศอย่างเหมาะสม	4.35	.69	มาก
8	คณะนิเทศมีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานของนิเทศ	4.33	.61	มาก
รวม		4.27	.70	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.27, \sigma=.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ คณะนิเทศมีการประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศอย่างเหมาะสม ($\mu=4.35, .69$) คณะนิเทศมีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานของ

ทีมนิเทศ($\mu=4.33$, $\sigma=.61$) คณะนิเทศมีการสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับ ยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การประชุม ระบบทางไกล เป็นต้น ($\mu=4.32$, $\sigma=.71$) เครื่องมือการนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถเก็บข้อมูลเพื่อเป็น แนวทางในการแก้ปัญหาได้ ($\mu=4.30$, $\sigma=.68$) เครื่องมือการนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถสะท้อนและ ประเมินผลการดำเนินงานได้ ($\mu=4.28$, $\sigma=.70$) คณะนิเทศมีการทดลองสื่อและเครื่องมือการนิเทศ ภายในเพื่อหาข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้ ($\mu=4.23$, $\sigma=.78$) คณะนิเทศมีการประดิษฐ์ คิดค้นสื่อ เครื่องมือการนิเทศภายในให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ ($\mu=4.21$, $\sigma=.70$) และ เครื่องมือการนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้ ($\mu=4.18$, $\sigma=.70$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.61-0.78 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 คำมีชมิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนอุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการปฏิบัติกิจกรรมนิเทศ (N=57)

ข้อที่	การปฏิบัติกิจกรรมนิเทศ	μ	σ	ระดับ
1	คณะนิเทศมีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ	4.33	.72	มาก
2	คณะนิเทศปฏิบัติตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนดไว้	4.46	.57	มาก
3	คณะนิเทศปฏิบัติตามนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดและเหมาะสม	4.40	.65	มาก
4	คณะนิเทศปฏิบัติตามนิเทศภายในครบทุกห้องเรียน	4.56	.60	มากที่สุด
5	คณะนิเทศมีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายในชั้นเรียน และสรุปผลการนิเทศ	4.42	.71	มาก
6	ผู้รับการนิเทศนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.51	.63	มากที่สุด
7	คณะนิเทศมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศในระดับต่างๆ เช่น กลุ่มเครือข่าย หรือระดับเขตพื้นที่	4.25	.66	มาก
รวม		4.42	.65	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการปฏิบัติกิจการนิเทศอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.42$, $\sigma=.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ คณะนิเทศปฏิบัติการนิเทศภายในครบทุกห้องเรียน ($\mu=4.56$, $\sigma=.60$) ผู้รับการนิเทศนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\mu=4.51$, $\sigma=.63$) อยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ คณะนิเทศปฏิบัติการนิเทศตามขั้นตอนและระยะเวลาที่กำหนดไว้ ($\mu=4.46$, $\sigma=.57$) คณะนิเทศมีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายในชั้นเรียน และสรุปผลการนิเทศ ($\mu=4.42$, $\sigma=.71$) คณะนิเทศปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดและเหมาะสม ($\mu=4.40$, $\sigma=.65$) คณะนิเทศมีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ ($\mu=4.33$, $\sigma=.72$) และคณะนิเทศมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศในระดับต่างๆ เช่น กลุ่มเครือข่าย หรือระดับเขตพื้นที่ ($\mu=4.25$, $\sigma=.66$) ตามลำดับเมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.57-0.72 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลและการรายงานผล (N=57)

ข้อที่	การประเมินผลและการรายงานผล	μ	σ	ระดับ
1	คณะนิเทศมีการประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานนิเทศภายใน	4.39	.70	มาก
2	คณะนิเทศมีการนำผลการประเมินความก้าวหน้าไปปรับปรุงการนิเทศภายใน	4.32	.71	มาก
3	เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในแต่ละปี คณะนิเทศมีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	4.46	.60	มาก
4	คณะนิเทศมีการจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียน	4.47	.60	มาก
5	คณะนิเทศมีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล	4.21	.73	มาก
6	คณะนิเทศมีการจัดเวทีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติการนิเทศ	4.25	.71	มาก

(N=57)

ข้อที่	ด้านการประเมินผลและการรายงานผล	μ	σ	ระดับ
7	คณะนิเทศมีการเผยแพร่ผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ	4.28	.70	มาก
8	คณะนิเทศมีการนำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป	4.28	.73	มาก
รวม		4.33	.68	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียน
อนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
ด้านการประเมินผลและการรายงานผลอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.33$, $\sigma=.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ คณะนิเทศ
มีการจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียน ($\mu=4.47$, $\sigma=.60$) เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงาน
ในแต่ละปี คณะนิเทศมีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน ($\mu=4.46$, $\sigma=.60$) คณะนิเทศมี
การประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานนิเทศภายใน ($\mu=4.39$, $\sigma=.70$) คณะนิเทศมีการนำผล
การประเมินความก้าวหน้าไปปรับปรุงการนิเทศภายใน ($\mu=4.32$, $\sigma=.71$) คณะนิเทศมีการเผยแพร่
ผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ ($\mu=4.28$, $\sigma=.70$) คณะนิเทศมี
การนำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษา
ต่อไป ($\mu=4.28$, $\sigma=.73$) คณะนิเทศมีการจัดเวทีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีใน
การปฏิบัติการนิเทศ ($\mu=4.25$, $\sigma=.71$) และคณะนิเทศมีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างใน
การปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล ($\mu=4.21$, $\sigma=.73$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจาก
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) พบว่าอยู่ระหว่าง 0.60-0.73 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความ
คิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

ของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

กาญจนบุรี เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในห้องเรียนเป็นฐานของครู
โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี
เขต 2 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ซึ่งได้รวบรวมข้อมูลจากแบบบันทึกการ
สนทนา (focus group discussion) โดยมีผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้งหมด 9 ท่าน ประกอบด้วย

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นรายด้าน โดยผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ได้แนวทางการพัฒนา ดังนี้

1.แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ มี 5 แนวทาง คือ

- 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (ID PLAN) เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาของครู
- 2) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดทำรายงานการพัฒนาตนเองของครูแต่ละบุคคล (SSR) และรายงานการประเมินของสถานศึกษา (SAR) เพื่อจัดเก็บเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์ผลการทำงานและพัฒนางานต่อไป
- 3) คณะครูควรส่งเอกสารธุรการชั้นเรียน ผลการเรียนรู้ แผนการสอนและแบบบันทึกหลังสอนเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ผู้เรียนและวิเคราะห์ปัญหา
- 4) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน
- 5) ผู้บริหารควรนำเทคนิคการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) โดยการประเมินความน่าจะเป็นหรือโอกาสที่จะเกิดปัญหา และประเมินความรุนแรงของผลกระทบเป็นระดับตัวเลข ตั้งแต่ 1-5 และนำมาประเมินความเสี่ยงในตารางประเมินความเสี่ยง (risk measurement matrix) เพื่อช่วยลำดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี

2.แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ มี 3 แนวทาง คือ

- 1) ผู้บริหารควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้คณะกรรมการการนิเทศได้เข้าใจถึงขอบข่ายและภาระงาน
- 2) ผู้บริหารควรนำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัดมาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน

3) ผู้บริหารควรกระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการการนิเทศในภาคปฏิบัติงานอย่างแท้จริง

3.แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ มี 3 แนวทาง คือ

1) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดหรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบต่างๆ

2) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่างๆ เพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เช่น ส่งเสริมการอบรม หรือจัดให้มีการประชุม สัมมนา วิชาการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

3) ควรมีการจัดเก็บสื่อหรือเครื่องมือต่างๆอย่างเป็นระบบ เช่น ห้องศูนย์สื่อ

4.แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ มี 7 แนวทาง คือ

1) ผู้บริหารควรประชุมคณะกรรมการ เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับนิเทศ บอกถึงประโยชน์ ความสำคัญของการนิเทศ และบอกถึงโทษหากไม่มีการนิเทศ เพื่อให้คณะกรรมการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน

2) ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศในการนิเทศภายในโรงเรียน

3) ผู้นิเทศควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับวิชาที่จะทำการนิเทศ เพื่อให้การนิเทศดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ผู้นิเทศควรปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร และผู้รับการนิเทศสามารถสอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้นิเทศได้

5) ผู้นิเทศควรปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง

6) ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา ผ่านทางช่องทางต่างๆ เช่น แบบสอบถามออนไลน์ กล้องความคิดเห็น เป็นต้น

7) ควรจัดศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือเป็นต้นแบบการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้คณะกรรมการได้นำมาเป็นแบบอย่างการพัฒนาตนเองต่อไป

5.แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการประเมินและรายงานผล มี 2 แนวทาง คือ

1) ควรจัดเก็บรายงานผลการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการนิเทศภายในครั้งต่อไป

2) ควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับและพัฒนาการดำเนินงานนิเทศในอนาคต

จากแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ทั้ง 5 ด้านที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้เป็น 5 แนวทาง ดังนี้ 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล รายงานการพัฒนาตนเอง และรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และสนับสนุนให้ครูส่งเอกสารราชการชั้นเรียน วิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) ในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนควรนำเทคนิคการประเมินความเสี่ยงมาประยุกต์ใช้ ควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน และควรนำเอานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารควรกระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการการนิเทศในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่างๆ และมีการจัดเก็บสื่อหรือเครื่องมือต่างๆอย่างเป็นระบบ 3) ผู้บริหารควรประชุมคณะครู เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับนิเทศ ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศในการนิเทศภายในโรงเรียน 4) ผู้นิเทศควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับวิชาที่จะทำการนิเทศ ควรปฏิบัติการณ์นิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา 5) ควรจัดศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือเป็นต้นแบบการนิเทศภายในโรงเรียน ควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ

- 1) การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
- 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นขอบเขตของการวิจัย โดยประชากรที่ศึกษา คือ ครูโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ จำนวนทั้งสิ้น 57 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 57 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ประเภท คือ 1) เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 และเครื่องมือประเภทที่ 2 คือแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยมีผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มทั้งหมด 9 ท่าน ประกอบด้วย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และ 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ซึ่งใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อทราบแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” ผลปรากฏดังนี้

1.การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การประเมินผลและรายงานผล และ การสร้างเครื่องมือนิเทศ ตามลำดับ

2.แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มี 5 แนวทาง ดังนี้ 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู จัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล รายงานการพัฒนาตนเอง และรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และสนับสนุนให้ครูส่งเอกสารธุรการชั้นเรียน วิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ 2) ในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนควรนำเทคนิคการประเมินความเสี่ยงมาประยุกต์ใช้ ควรจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน และควรนำเอานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมาเป็นแนวทางในการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้บริหารควรกระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการการนิเทศในการปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ควรเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อและเครื่องมือต่างๆ และมีการจัดเก็บสื่อหรือเครื่องมือต่างๆอย่างเป็นระบบ 3) ผู้บริหารควรประชุมคณะครู เพื่อสร้างความรู้เกี่ยวกับนิเทศ ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการการนิเทศในการนิเทศภายในโรงเรียน 4) ผู้นิเทศควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับวิชาที่จะทำการนิเทศ ควรปฏิบัติการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร ปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง และควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา และ 5) ควรจัดศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือเป็นต้นแบบการนิเทศภายในโรงเรียน ควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ

การอภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัย เรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1.การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ประกาศให้ ปี 2562 เป็นปีทองแห่งการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้กำหนดนโยบายที่ตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 12 ข้อ ไว้ดังนี้ 1) เพิ่มผลสัมฤทธิ์ 2) พิชิตอ่านเขียน 3) โรงเรียนน่าอยู่ 4) เชิดชูคุณธรรม 5) น้อมนำหลักปรัชญา 6) ส่งเสริมภาษาสู่สากล 7) ผลงานประจักษ์ชัด 8) เร่งรัดการนิเทศภายใน 9) ใส่ใจระบบประกัน 10) สร้างสรรค์ความร่วมมือ 11) ผูกปรีความพร้อมปฐมวัย 12) ก้าวไกลเทคโนโลยี จากนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 นั้น สังเกตเห็นได้ว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้ให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโรงเรียน โดยได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล ซึ่งระบุเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขอบเขตของงาน และขั้นตอนการปฏิบัติการนิเทศ และปฏิทินการนิเทศ เพื่อเป็นแนวทางให้กับคณะผู้นิเทศและโรงเรียนในการปฏิบัติการนิเทศ ทั้งนี้โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พัฒนาบุคลากรครูให้มีความรู้ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับกรอบทฤษฎี จิตรเดชกุล ที่ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศภายในโรงเรียน ว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพของการจัดการศึกษา รวมทั้งสอดคล้องกับชาญชัย อาจินสมมาตรที่กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนมีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู ทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของสิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ที่ว่า การนิเทศภายในเพื่อให้ครูสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงอย่างเหมาะสม โดยโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศได้ระบุโครงการการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานอย่างชัดเจน มีการประชุมวางแผนกันระหว่างคณะนิเทศ กำหนดปฏิทินการนิเทศ ประชุมชี้แจงเพื่อให้

ครูทุกคนรับทราบ ซึ่งจะปฏิบัติกิจการนิเทศภายในภาคเรียนละ 2 ครั้ง และมีการนำผลการนิเทศภายในโรงเรียนมาสรุปผลเพื่อพัฒนาการนิเทศภายในต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเอกกมล ประคองทรัพย์ ที่ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการการวิจัยของชุตินา คุณมา ที่ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านการวางแผน รองลงมาคือ ด้านการประเมินผลและการรายงานผล ด้านที่มีการปฏิบัติ น้อยที่สุดคือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการนิเทศ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนพพงศ์ คงประจักษ์ ที่ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของศรีสุตา แก้วทอง ที่ศึกษาการดำเนินการนิเทศ ภายในของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือแก่ครูโดยตรง การเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการ ทำงานกลุ่ม การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของวาสนา แป้งสี ที่ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากกว่าวาสนา ตามลำดับคือ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมธินี สะไร ที่ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของ โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน

1.1 จากการศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูปถิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูปถิตมีการประชุมเชิงปฏิบัติการของฝ่ายแผนงานในทุกๆปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลต่างๆ เช่น สภาพบริบทของโรงเรียน ข้อมูลครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมาศึกษารวมทั้งโรงเรียนมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการอย่างหลากหลายวิธี เช่น การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำแบบสอบถามออนไลน์ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในกระบวนการวิเคราะห์สภาพองค์กร (SWAT ANALYSIS) เพื่อวิเคราะห์จุดเด่นและจุดที่ควรพัฒนาขององค์กร และนำมาซึ่งแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน โดยได้จัดทำให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำแผนปฏิบัติการมาประชุมเพื่อชี้แจงให้ทุกฝ่ายในโรงเรียนรับทราบ ชี้แจงถึงเป้าหมายและกระบวนการทำงาน เพื่อให้ทุกฝ่ายได้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน เป็นผลทำให้โรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูปถิตดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และตอบสนองนโยบายของต้นสังกัด และสามารถแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการนิเทศของสังัด อุทรานันท์ที่ได้กล่าวว่าขั้นตอนแรกของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนคือการวางแผน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศจะทำการประชุมเพื่อปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกระบวนการนิเทศของวัชรา เล่าเรียนดี ที่กล่าวว่ากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นจะต้องมีการวางแผนร่วมกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อเลือกประเด็นหรือเรื่องที่น่าสนใจจะปรับปรุงพัฒนา และนำเสนอโครงการเพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับทราบและอนุมัติให้ดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุตติมา คุณมาที่ได้ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของวาสนา แป้งสี ที่ได้ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรรณภา มหาวิทยาลัยที่ได้ศึกษากระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศของผู้บริหารด้านการประเมินสภาพงานอยู่ในระดับมาก

1.2 จากการศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ห้องครมมา จัดลำดับความสำคัญ กำหนดประเด็นที่ต้องการพัฒนา และร่วมกันกำหนดแนวทางพัฒนาที่หลากหลายโดยให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีการจัดทำโครงการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน มีแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศอย่างชัดเจน มอบหมายภาระงานให้เหมาะสมกับความรู้และความสามารถเฉพาะบุคคล มีการวางแผนการดำเนินงาน มีปฏิทินการนิเทศ และจัดตั้งงบประมาณที่ใช้ในโครงการ มีการประชุมชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ ขอบข่ายของการนิเทศ ระยะเวลาให้ทุกฝ่ายรับทราบ และใช้เครื่องมือในการนิเทศอย่างเหมาะสมกับ นอกจากนี้ยังมีการนำเทคโนโลยีทางออนไลน์มาประยุกต์ใช้ในการนิเทศ เช่น Facebook Live เพื่อลดความตื่นเต้นและภาวะกดดันของผู้รับการนิเทศและเด็กนักเรียนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการนิเทศภายในโรงเรียนที่เซอร์จิโอแวนนี และสตาร์ธา (Sergiovanni and Starratt) ได้กล่าวถึงหลักการของการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนที่ดี ต้องมีการวางแผน มีการประสานความร่วมมือและจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุดิมา คุณมา ที่ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ด้านการวางแผนการนิเทศอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของวาสนา แบ่งสี ที่ได้ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของศรันภรณ์ อินทรรักษาทรัพย์ ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการวางแผนการนิเทศอยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสายวินิตย์ ดวงสนามที่ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการวางแผนการนิเทศอยู่ในระดับมาก

1.3 จากการศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูทิศมีความรู้และความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่จะนิเทศเป็นอย่างดี จึงสามารถสร้างเครื่องมือ เลือกรูปการนิเทศ หรือเทคนิคการนิเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาในการนิเทศ มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีต่างๆในศตวรรษที่ 21 เช่น สื่อสังคมออนไลน์ หรือการประชุมทางไกล มาใช้ในการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศที่สร้างขึ้นนั้น อาจเป็นแบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน โดยคณะกรรมการนิเทศได้มีการนำมาทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องของเครื่องมือ และเพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศสามารถเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ข้อดี และปัญหาในการจัดการเรียนการสอน สามารถติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานได้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของมาร์คและคณะ (Mark and other) ที่ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนนั้นเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนมองเห็นถึงปัญหาและความต้องการของผู้เรียนได้ชัดเจน และช่วยส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงในโรงเรียนและกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งสอดคล้องกับคำกล่าวของกรองทอง จิระเดชากุล ที่กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศในโรงเรียนว่า เพื่อช่วยเหลือ และจัดสรรเครื่องมือ และสื่อการเรียนรู้ ตลอดจนช่วยเหลือและปรับปรุงวิธีการเรียนรู้ เพื่อให้ครูเกิดความเจริญงอกงามในวิชาชีพ ตลอดจนสอดคล้องกับคำกล่าวของรัชนิ สุวรรณเกษตรที่ได้กล่าวว่าเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศ ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบบันทึกบรรยากาศในชั้นเรียน แต่สาเหตุผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการสร้างเครื่องมือนิเทศ ที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด นั้นอาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองในด้านการสร้างสื่อได้ไม่มากเท่าที่ควร และยังขาดแหล่งศึกษาค้นคว้าความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆในการสร้างเครื่องมือการนิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุตินา คุณมา ที่ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมืออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวาสนา แป้งสี ที่ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศอยู่ในระดับมาก รวมทั้งยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรรณภา มหาวิชา ที่ได้ศึกษา กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน

วัดศรีนวลธรรมวิมล สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการนิเทศของผู้บริหาร โรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการออกแบบวิธีการทำงานอยู่ในระดับมาก

1.4 จากการศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศได้ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้ มีการประชุมชี้แจงผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายก่อนการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกันในประเด็นต่างๆ ซึ่งคณะกรรมการการนิเทศปฏิบัติการนิเทศได้ตรงประเด็นที่กำหนด ใช้เครื่องมือการนิเทศที่เหมาะสม ปฏิบัติการนิเทศตามวันและระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่คณะครูอย่างเป็นกัลยาณมิตร ปฏิบัติการนิเทศโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักประชาธิปไตย มีการสะท้อนผลการนิเทศแก่ผู้รับการนิเทศ และบอกถึงจุดที่ควรพัฒนา ปฏิบัติการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้คณะครูได้แลกเปลี่ยนความรู้ โดยจัดให้มีชั่วโมงชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในทุกสัปดาห์ เพื่อส่งเสริมให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารยังทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการนิเทศในการปฏิบัติการนิเทศ โดยจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อการปฏิบัติการนิเทศภายในอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สอดคล้องกับคำกล่าวของกรองทอง จิระเดชากุล ที่กล่าวถึงหลักการนิเทศภายในโรงเรียนว่า การดำเนินการนิเทศจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องตามขั้นตอนและกระบวนการนิเทศ ภายในโรงเรียน และบุคลากรที่เป็นหลักสำคัญในการดำเนินการพัฒนาระบบนิเทศภายในโรงเรียน คือ ผู้บริหาร และสอดคล้องกับคำกล่าวของชาวยุซัย อาจินสมาจารที่ได้กล่าวว่าการนิเทศภายในควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการประชาธิปไตย รวมทั้งสอดคล้องกับคำกล่าวของเซอร์จิอวานี และสตาราธ (Sergiovani and Starratt) ที่กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนที่ดีควรตั้งอยู่บนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเป็นประชาธิปไตย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของวัชรา เล่าเรียนดีที่ได้กล่าวว่า หลักการสำคัญของการนิเทศภายใน คือ การสร้างความผูกพันต่อภาระหน้าที่ด้วยความเต็มใจของบุคลากรในโรงเรียนและครู มีการประสานสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในทุกฝ่าย เป็นประชาธิปไตย ยึดความแตกต่างของมนุษย์และพัฒนาการของมนุษย์แต่ละวัย และมีเป้าหมายเดียวกัน คือ คุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุดิมา คุณมา ที่ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ด้านการปฏิบัติการนิเทศอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับผลการวิจัยของวาสนา แปงสี ที่ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ด้านการปฏิบัติการนิเทศอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของศรัณย์ภัทร์ อินทรรักษา ทรัพย์ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการปฏิบัติการนิเทศอยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสายวิญญ์ ดวงสนาม ที่ได้ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการดำเนินการนิเทศอยู่ในระดับมาก

1.5 จากการศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลและรายงานผล อยู่ในระดับมาก เนื่องจากคณะกรรมการการนิเทศนั้นได้ใช้กระบวนการทำงานแบบวงจรคุณภาพ (Deming Cycle) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุง จึงเป็นผลให้ภายหลังจากการนิเทศภายในห้องเรียนและให้คำแนะนำแก่ผู้รับการนิเทศแล้วนั้น คณะกรรมการการนิเทศจะมีการติดตามความก้าวหน้าของผู้รับการนิเทศ ว่าได้ปฏิบัติตามคำแนะนำหรือไม่อย่างไร ในทุกๆปีการศึกษาคณะกรรมการการนิเทศจะจัดทำรายงานสรุปผลการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการ เพื่อสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการนิเทศสามารถแก้ปัญหาหรือได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เพียงใด นอกจากนี้ รายงานสรุปผลสามารถนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาโครงการนิเทศต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของชายชัย อาจิณสมมาตรที่ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในต้องมีการประเมินผลตนเองอยู่เสมอในด้านเป้าหมายและจุดมุ่งหมาย นอกจากนี้ยังควรประเมินแผน วิธีการและบุคลากร เพื่อที่จะได้พัฒนามาตรฐาน ความรู้พิเศษ ทักษะ ตลอดจนเทคนิคต่างๆ หากแต่โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ ขาดการคัดเลือกบุคคลที่มีผลการนิเทศที่ยอดเยี่ยมและการเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่คณะครู เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู จึงเป็นผลทำให้คณะครูขาดแรงผลักดันในการพัฒนาผลงานของตนเองได้ และขาดการประชาสัมพันธ์ผลการปฏิบัติงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือชุมชนรับทราบ เพื่อลดช่องว่างระหว่างโรงเรียนและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชุตินา คุณมา ที่ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ด้านการประเมินผลการนิเทศอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวาสนา แป้งสี ที่ศึกษาการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลการนิเทศอยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรพีภรณ์ อัมพลพทีได้ศึกษาการศึกษาดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอยุธยา เขต 1 ด้านประเมินผลการสอนอยู่ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของของศรีนัยภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ด้านการประเมินผลการนิเทศอยู่ในระดับมาก ตลอดจนสอดคล้องกับผลการนิเทศของสายวิญญู ดวงสนามที่ได้ศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการประเมินผลการนิเทศอยู่ในระดับมาก

2.แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคกาญจนบุรี เขต 2 มีดังนี้

2.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีการจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (ID PLAN) เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาของครู 2) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดทำรายงานการพัฒนาดตนเองของครูแต่ละบุคคล (SSR) และรายงานการประเมินของสถานศึกษา (SAR) เพื่อจัดเก็บเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์ผลการทำงานและพัฒนางานต่อไป 3) คณะครูควรส่งเอกสารธุรกิจการเรียน ผลการเรียนรู้ แผนการสอนและแบบบันทึกหลังสอนเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ผู้เรียนและวิเคราะห์ปัญหา 4) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน 5) ผู้บริหารควรนำเทคนิคการประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการทำงาน เพื่อช่วยลำดับความสำคัญในการแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรธภา มหาวิทยาลัยที่ศึกษากระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนากระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล สังกัดกรุงเทพมหานครว่าควรมีการจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกในการนิเทศงานตามลำดับความสำคัญหรือสิ่งที่เป็นเรื่องเร่งด่วน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของศรีนัยภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์ ที่ศึกษาแนวทางการ

พัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ซึ่งมีแนวทางคือ การสำรวจ รวบรวมและกำหนดขอบเขตของสภาพ ปัญหา ต้องมีการวิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหา และความเป็นไปได้ในการ แก้ปัญหาอย่างชัดเจน

2.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ผู้บริหารควรจัดทำคู่มือการนิเทศ ภายในโรงเรียน เพื่อให้คณะกรรมการการนิเทศได้เข้าใจถึงขอบข่ายและภาระงาน 2) ผู้บริหารควร นำเอานโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้นสังกัดมาเป็นแนวทางในการ วางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน 3) ผู้บริหารควรกระจายอำนาจให้แก่คณะกรรมการการนิเทศใน การปฏิบัติงานอย่างแท้จริง ทั้งนี้สอดคล้องกับคำกล่าวของชาวยุซัย อาจินสมาจาร ที่กล่าวถึงหลักการ ของการนิเทศภายในว่า การนิเทศภายในควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา ซึ่งหมายถึง นโยบาย แผน ค่านิยมของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสายวินิตย์ ดวงสนามที่ศึกษาการนิเทศภายใน สถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ด้านการวางแผน คือ ควรมีการจัดทำเล่มคู่มือการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.3 ด้านการสร้างเครื่องมือการนิเทศ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ในเรื่องการสร้างสื่อและวิธีการ จัดการเรียนการสอนรูปแบบต่างๆ 2) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการสร้างสื่อ และเครื่องมือต่างๆ เพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เช่น ส่งเสริมการอบรม หรือจัดให้มีการ ประชุม สัมมนาวิชาการอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 3) ควรมีการจัดเก็บสื่อหรือเครื่องมือต่างๆ อย่างเป็นระบบ เช่น ห้องศูนย์สื่อ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเอกกมล ประคองทรัพย์ที่ศึกษาการ นิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูรู้จักคิดค้นสร้างสรรค์สื่อหรือวิธีการใหม่ๆที่จะนำไปในกิจกรรมการ เรียนการสอน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

2.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ผู้บริหารควรประชุมคณะครู เพื่อสร้าง ความรู้เกี่ยวกับนิเทศ บอกถึงประโยชน์ ความสำคัญของการนิเทศ และบอกถึงโทษหากไม่มีการนิเทศ เพื่อให้คณะครูได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน 2) ผู้บริหารควรมีส่วนร่วมกับ คณะกรรมการการนิเทศในการนิเทศภายในโรงเรียน 3) ผู้นิเทศควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตรงกับ วิชาที่จะทำการนิเทศ เพื่อให้การนิเทศดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ 4) ผู้นิเทศควรปฏิบัติการนิเทศ ด้วยความเป็นกัลยาณมิตร และผู้รับการนิเทศสามารถสอบถาม หรือขอคำปรึกษาจากผู้นิเทศได้

5) ผู้นิเทศควรปฏิบัติกรณิเทศอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง 6) ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอนในแต่ละรายวิชา ผ่านทางช่องทางต่างๆ เช่น แบบสอบถามออนไลน์ กล้องความคิดเห็น เป็นต้น และ 7) ควรจัดศึกษาดูงานจากโรงเรียนที่มีความพร้อมหรือเป็นต้นแบบการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้คณะครูได้นำมาเป็นแบบอย่างการพัฒนาตนเองต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศรัณย์ภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์ ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ซึ่งมีแนวทางคือ ควรปฏิบัติกรณิเทศตามปฏิทินการนิเทศที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ ตรงเวลา ดำเนินตามแนวกลยุทธ สมานฉันท์ และโปร่งใส รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทัศนิตมา พงษ์พรม ที่ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับการวางแผน และโครงการกรณิเทศภายใน และมีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

2.5.การประเมินและรายงานผล มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ควรจัดเก็บรายงานผลการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการนิเทศภายในครั้งต่อไป 2) ควรมีการประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการทำงานของคณะนิเทศ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับและพัฒนาการดำเนินงานนิเทศในอนาคต ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเมธิณี สະไร ที่ศึกษาการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในของผู้บริหาร คือ ผู้บริหารควรใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน และผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตาม ประเมินร่วมกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของริซโซ (Rizzo) ที่ศึกษามุมมองของครูและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับแนวคิดในการนิเทศ การศึกษาและการติดตามผลในปัจจุบัน ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดของครูและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับงานนิเทศในปัจจุบันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันคือ ควรให้ครูมีส่วนร่วม ในการนิเทศ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 และเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ดังนี้

1. คณะนิเทศควรส่งเสริมและสนับสนุน หรือให้ความรู้ให้ครูจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการคิด เช่น การคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดประเมินค่า เป็นต้น
2. ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ เช่น แสดงความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามต่างๆ
3. เครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศควรมีการนำมาทดลองใช้ และมีเกณฑ์การวัดที่แน่นอน สามารถสะท้อนการดำเนินงานได้จริง
4. ควรมีการประสานความร่วมมือในระดับกลุ่มเครือข่าย หรือเขตพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาร่วมนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอน
5. คณะกรรมการการนิเทศควรจัดให้มีการคัดเลือกครูผู้ที่มีผลการนิเทศดีเด่นในแต่ละปีการศึกษา เพื่อมอบเกียรติบัตรเป็นกำลังใจในการปฏิบัติงาน และควรเผยแพร่ผลงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อค้นพบข้างต้น เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าของผู้ที่สนใจทั่วไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1.ควรศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

2.ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับการนิเทศภายใน โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

3.ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการนิเทศภายในโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

4.ควรศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรองทอง จิตรเดชากุล. **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธารอักษร, 2550.

กิติมา ปรีดีติลล. **การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร: อักษรบัณฑิต, 2541.

อ้างอิงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา. **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/a/secondary11>

จรัส อติวิทยาภรณ์. **หลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา**. สงขลา: เทมการพิมพ์, 2554.

จันทร์ธานี สงวนนาม. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา : Theory and Practice in Educational Insitution**. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: บุ๊ค พอยท์, 2553

จุไรรัตน์ สุตรุ่ง. **การนิเทศภายในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตเซอร์โพรเซซิ่ง, 2559. อ้างถึงใน วรพล ติลกทวีวัฒนา. “การนิเทศ Supervision” เอกสารในรายวิชา 2716607 การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชุติมา คุณมา. “การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ.” สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยปทุมธานี, 2556.

_____. **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์, 2548. อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์. **เอกสารแนวทางการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2564. เข้าถึงได้จาก <https://nited.vec.go.th>

_____. **การนิเทศการศึกษา**. กรุงเทพฯ : K&P Books, 2553.

ชารี มณีศรี. **การนิเทศการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ, 2542. อ้างถึงใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา. **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/a/secondary11>

ทัศนิตมา พงษ์พรหม. “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.” งานนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2558.

นพพงศ์ คงประจักร. “การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- ประถมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาดไทย, 2556.
- พรรณภา มหาวิชา. “กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมล สังกัด กรุงเทพมหานคร.” การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.
- เมธินี สระไร. “การนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มสหพัฒนา อำเภอรือเสาะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 1.” การค้นคว้าอิสระ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 2560.
- “ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561-2580).” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก (13 ตุลาคม 2561): 5.
- รัชนิย์ พรรณพานิช. **ผู้บริหาร: การนิเทศภายใน**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2532.
อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์. **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**. เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563. เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKksGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view
- รัชนี สุวรรณเกษตร. **องค์ประกอบของการนิเทศภายในสถานศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 14 พฤษภาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <http://www.gotknow.org/posts/192681>
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.” **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม 134, ตอนที่ 40 ก (6 เมษายน 2560):79.
- รัชฎาภรณ์ อัมพลพ. “การศึกษาการดำเนินการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.” **วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ** 2, 1(มกราคม 2558):25.
- โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ. **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2562**. กาญจนบุรี: โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ, 2561.
- วนิดา ฉัตรวิราม. **การนิเทศและการแก้ปัญหาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554.
- วิษชุดา เขียวชะอุ่ม. “การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสทวิทยาเขตทัพหลวงแจ่งงาม.” การค้นคว้าอิสระ ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2561.
- วรพล ดิลกทวีวัฒนา. “การนิเทศ Supervision” เอกสารในรายวิชา 2716607 การพัฒนาวิชาชีพครู โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- _____ . “คู่มือการพัฒนาวิชาชีพครู : การนิเทศ” เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2716607 การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.
 วัชรนา เล่าเรียนดี. **การนิเทศการสอน : Supervision of Instruction.** พิมพ์ครั้งที่ 7. (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- _____ . **เทคนิคการจัดการเรียนการสอนและการนิเทศ.** นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2548.อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์. **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน.** เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563. เข้าถึงได้จากhttps://drive.google.com/file/d/1BBHme fKKsGgOi_8AKeKufgE8w-UbhBX/view
- _____ . **ศาสตร์การสอน และการได้ซัพพอร์ตการพัฒนาวิชาชีพ : ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ.** พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- วาสนา แป้งสี. “การนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2.” ภาคนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2557.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. **หลักการนิเทศการศึกษา.** กรุงเทพฯ: อาร์ตกราฟฟิค, 2538. อ้างถึงใน วรพล ดิลกทวีวัฒนา. “คู่มือการพัฒนาวิชาชีพครู : การนิเทศ”. (เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2716607 การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560).
- ศรัณย์ภัทร์ อินทรรักษาทรัพย์. “แนวทางการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.” รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ (Proceeding) เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15, 23 กรกฎาคม 2558.
- ศรีสุตา แก้วทอง. “การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3.” **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา** 2, 1(ม.ค.-เม.ย. 2557):25.
- สังัด อุทรานันท์. **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,หน่วยศึกษานิเทศก์. **ศาสตร์และศิลป์ในการนิเทศการศึกษา.** เข้าถึงเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2563. เข้าถึงได้จาก <https://drive.google.com/file/d/1SZtW-4GZ9vfMco9Rec4pvEbyyZmlFBro/view>
- _____ . **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.อ้างถึงใน วรพล ดิลกทวีวัฒนา. “คู่มือการพัฒนาวิชาชีพครู : การนิเทศ” (เอกสารประกอบการสอนรายวิชา 2716607 การพัฒนาวิชาชีพครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560).

_____ . **การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2530.

อ้างอิงใน อัญชลี ธรรมะวิจิตรกุล. **การจัดการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 13 ธันวาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://panchalee.wordpress.com/2009/04/04/personalized/>

สมคิด บางโม. **องค์การและการจัดการ: Organization and management**. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์, 2553.

สาโรช บัวศรี. **จริยธรรมการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540. อ้าง

ถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์. **แนว**

ทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน. เข้าถึงเมื่อ

19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก [https://drive.google.com/file/d/1BB](https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufgE8w-UbhBX/view)

[HmefKKsGgOi_8AKeKufgE8w-UbhBX/view](https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufgE8w-UbhBX/view)

สายวินิตย์ ดวงสนาม. “การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2.” (ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ชัยบุรี, 2561.

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัด

การศึกษา. **คู่มือดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน “ 2563 ปีทอง**

แห่งการนิเทศภายใน” ลพบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2563.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. **กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัด**

การศึกษา, คู่มือการนิเทศ การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐาน

(INTERNAL SUPERVISION BASE ON CLASSROOMS). สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1, 2563.

สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 11, กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหาร

และการจัดการศึกษา. **คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน**. เข้าถึงเมื่อ 10 ธันวาคม 2563. เข้าถึงได้

จาก <https://sites.google.com/a/secondary11>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **เอกสารประกอบการศึกษาด้วยตนเองหลักสูตรผู้ช่วย**

ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานผู้บริหารในสถานศึกษา ปีงบประมาณ 2547. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547. อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์. **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**. เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563. เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์. **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**. เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563. เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view _____ . **แนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**. เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://www.esdc.go.th> _____ . สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. **คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2553. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579**. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค, 2560. อาตุลย์ พรหมแสง. “เหลือवलั้หลัง หวังยกระดับ O-NET.” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, 1 กุมภาพันธ์ 2562. เอกกมล ประคองทรัพย์. “การนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4” **ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย**, 2555.

ภาษาอังกฤษ

Allen, Agih A. “Effective School Management and Supervision: Imperative for Quality Education Service Delivery.” **An International Multidisciplinary Journal** 9, 3 (July 2015), 62-74.

Anduson, Robert H. and Goldhammer, Robert J. Krajewski .**Clinical Saupervision**. New York: Hot Rinchart and Winstin, 1980. อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์. **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**. เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563. เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

- Boyan, Norman J. and Copeland, Willis D. **Instructional Supervision Training Program**. Columbus Ohio: Charles E. Merrill Publisher, 1978. อ้างถึงในวัชราน เล่าเรียนดี. **ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 12. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- Emmanuel Akinloye O., Gbadegesin M. Adu, and Olaoye Olabisi F. "Internal and External School Supervision : Issues, Challenges and Wayforward," **International Journal of Educational Sciences** 7, 2 (2014): 269-278.
- Fernando, Delini M. and Herlihy, Barbara R. "Supervision of Group Work: Infusing the Spirit of Social Justice" **Journal for Specialists in Group Work** 35, 3 (September 2010): 281-289.
- Good, Carter V. **Dictionary of Education**. ed.3. New York : McGraw-Hill book Co, 1973. , อ้างถึงใน เกื้อจกนก เอื้อวงศ์. **การนิเทศในสถานศึกษา**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2555, 5.
- Glickman, Carl D. **Supervision Instruction : A Developmental Approach**. ed.2. Boston: Allyn and Bacon, 1990. อ้างถึงใน วรพล ดิลกทวีวัฒนา. **การนิเทศ Supervision**. เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2564. เข้าถึงได้จาก <https://issuu.com/chiratrachoo/docs>.
- Harris, Ben.M. **Supervision Behavior in Education**. New Jersey: Prentice-Hall, 1985. . อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์. **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน**. เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563. เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefKKsGgOi_8AKeKufgE8w-UbhBX/view
- _____. **Supervisory Behavior in Education**. ed.3. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hill, 1985. อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์. **เอกสารแนวทางการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2564. เข้าถึงได้จาก <https://nited.vec.go.th>
- Marks Robert James, Stoop Emery, and Jouce. **Handbook of Educational Supervision : A Guide for the Practice**. Boston : Allyn and Bacon Inc, 1978. อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์. **เอกสารแนวทางการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา**. เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2564. เข้าถึงได้จาก <https://nited.vec.go.th>
- Rizzo, John F. "Teachers' and supervisors' perceptions of current and ideal supervision

and evaluation practices.”Ed.D Education University of Massachusetts Amherst,2004.

Sergiovani, Thomas J. and Starrat, Robert J. **Supervision Human Perspectives.** New York: McGraw-Hall Book, 1988.อ้างถึงใน เก็จกนก เอื้อวงศ์. **การนิเทศในสถานศึกษา.** นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,2555.

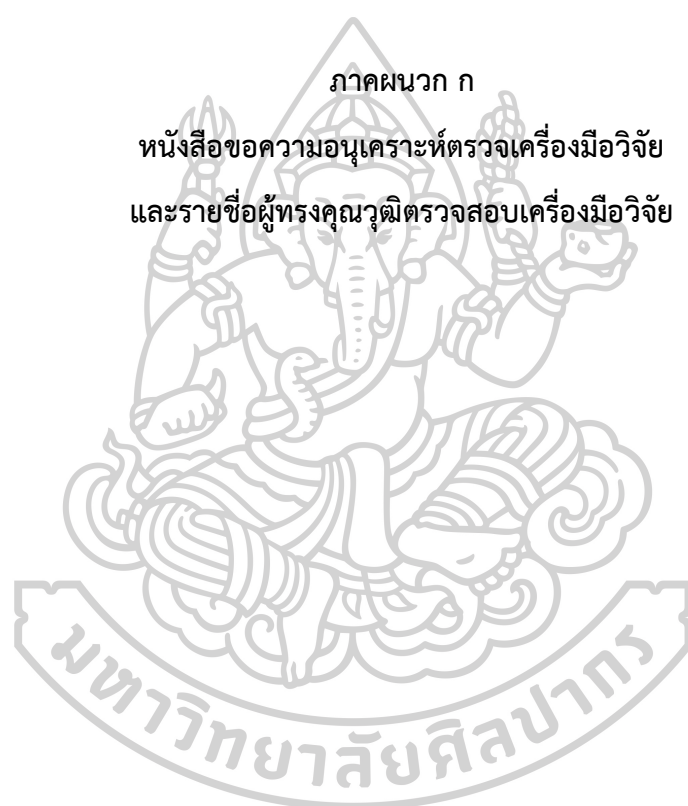
Spears, Harold. **Improving the Supervision Instruction.** New York: Prentice-Hall, 1976. อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,หน่วยศึกษานิเทศก์.**เอกสารแนวทางการนิเทศภายในด้านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษา.** เข้าถึงเมื่อ 3 กุมภาพันธ์ 2564.เข้าถึงได้จาก <https://nited.vec.go.th>

_____. **Improing the Supervision of Instrution.** New Jersey: Prentice-Hall, 1978. อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, หน่วยศึกษานิเทศก์. **แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน.** เข้าถึงเมื่อ 19 มกราคม 2563, เข้าถึงได้จาก https://drive.google.com/file/d/1BBHmefK KsGgOi_8AKeKufrgE8w-UbhBX/view

Wallace, Melanie J. Drake; Wilcoxon, S. Allen; & Satcher, Jamie. (2010, Spring).Productive and Nonproductive Counselor Supervision: Best and Worst Experiences of Supervisees. *Alabama Counseling Association Journal*, v35 n2.4-13

Wanzare Zachriah.“Instructional Supervision in Public Secondary School in Kenya” *Educational Management Administration & Leadership Journal* 40, 2 (March 2012): 188-216.

ที่ อว 8612.2/

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

8 กันยายน 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นายกำชัย ยุกติชาติ รหัสนักศึกษา 61252303 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระเรื่อง “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังนอมศักดิ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1.ดร.สมพงษ์ เตชรัตนวรกุล

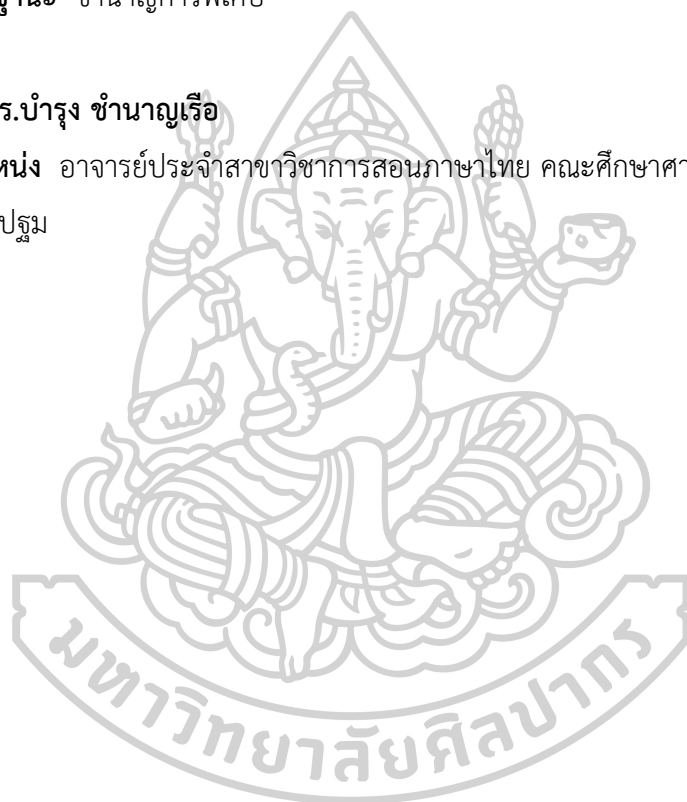
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพมงคลรังสี จังหวัดกาญจนบุรี
วิทยฐานะ เชี่ยวชาญ

2.ดร.พัญญา พัฒนาอุดมลินคำ

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ

3. อาจารย์ ดร.บำรุง ชำนาญเรือ

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร นครปฐม

คำดัชนีความสอดคล้อง (ICO)

เรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
 ตอนที่ 2 :แบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็น
 ฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 กาญจนบุรี เขต 2

ข้อที่	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ = 19 ข้อ							
1.	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551	1	1	1	3	1	ใช้ได้
2.	โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตาม นโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของ โรงเรียนและท้องถิ่น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
3.	หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตของเนื้อหา เพื่อใช้เป็นแนวทางใน การจัดการเรียนการสอน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
4.	โรงเรียนมีการกำหนดครูผู้ติดตาม ประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
5.	โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตร สถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
6.	ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการ เรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
7.	ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Higher – Order Thinking)	1	1	1	3	1	ใช้ได้
8.	ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT (Distance Learning Information Technology)	1	1	1	3	1	ใช้ได้
9.	นักเรียนได้สร้างสรรค์ผลงานและนำเสนองาน ด้วยตนเอง	1	1	1	3	1	ใช้ได้
10.	ผู้เรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดได้ตามระดับชั้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
11.	ครูมีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของ ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา และร่วมกัน ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
12.	ครูจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของ ผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
13.	โรงเรียนมีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา และ มีการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐาน การศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
14.	มีการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
15.	โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
16.	โรงเรียนมีการประชุมแลกเปลี่ยนระดม ความคิดของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการใน การพัฒนานาตามบริบทของโรงเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
17.	โรงเรียนมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก่อน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
18.	โรงเรียนมีการนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐาน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
19.	โรงเรียนมีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกันด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา การประชาสัมพันธ์ จัดทำเอกสาร หรือ เผยแพร่ในเว็บไซต์ของโรงเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
การวางแผนการนิเทศ = 9 ข้อ							
20.	ผู้บริหารและคณะครูมีการนำปัญหาและความต้องการจากการวิเคราะห์มากำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหาที่เกิดขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
21.	ผู้บริหารและคณะครูมีส่วนร่วมในการเลือกแนวทางหรือวิธีการในการพัฒนาปัญหาที่เกิดขึ้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
22.	โรงเรียนมีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกัน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
23.	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศ และกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะนิเทศภายในอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียน เป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแก ประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
24.	คณะนิเทศมีการกำหนดประเด็น/หัวข้อในการ นิเทศกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างชัดเจน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
25.	คณะนิเทศมีการกำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลาในการนิเทศที่เหมาะสม กับการแก้ปัญหาและการพัฒนา	1	1	1	3	1	ใช้ได้
26.	คณะนิเทศมีการกำหนดวิธีการนิเทศและ กิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสมตามสภาพปัญหา และความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การ สังเกตชั้นเรียน การสาธิต การสัมภาษณ์ เป็นต้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
27.	คณะนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการ นิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การประชุมระบบ ทางไกล (Conference) การใช้ Video Line ,Youtube ,Facebook เป็นต้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้
28.	คณะนิเทศมีการจัดทำแผนการนิเทศภายใน โรงเรียน อันประกอบด้วย หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ของการนิเทศ เป้าหมาย แผนการ ดำเนินการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน เครื่องมือ นิเทศ และผลที่คาดว่าจะได้รับ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
การสร้างเครื่องมือการนิเทศ = 8 ข้อ							
29.	คณะนิเทศมีการประดิษฐ์ คิดค้นสื่อ เครื่องมือ การนิเทศภายในให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
30.	คณะนิเทศมีการสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่ สอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้สื่อสังคม ออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล เป็นต้น	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียน เป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแก ประชานูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
31.	เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถเก็บข้อมูลเพื่อ เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาได้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
32.	เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานได้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
33.	เครื่องมือนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถสะท้อนผล และประเมินการดำเนินงานได้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
34.	คณะนิเทศมีการทดลองสื่อและเครื่องมือเพื่อหา ข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
35.	คณะนิเทศมีการประเมินผลการใช้สื่อและ เครื่องมือการนิเทศอย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
36.	คณะนิเทศมีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายใน โรงเรียนเพื่อเป็นแนวทางและสร้างความเข้าใจ ตรงกันในการปฏิบัติงานของทีมนิเทศ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
การปฏิบัติการนิเทศ = 7 ข้อ							
37.	คณะนิเทศมีการประชุมเตรียมการก่อนการ นิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจของผู้นิเทศ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
38.	คณะนิเทศปฏิบัติการนิเทศตามขั้นตอน และ ระยะเวลาที่กำหนดไว้	1	1	1	3	1	ใช้ได้
39.	คณะนิเทศปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่ กำหนดและเหมาะสม	1	1	1	3	1	ใช้ได้
40.	คณะนิเทศปฏิบัติการนิเทศภายในครบทุก ห้องเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
41.	คณะนิเทศมีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจาก การนิเทศภายในชั้นเรียน และสรุปผลการนิเทศ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
42.	ผู้รับการนิเทศนำผลการนิเทศไปปรับปรุง พัฒนาการจัดการเรียนรู้ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ข้อที่	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียน เป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล วัดลูกแก ประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
43.	คณะนิเทศมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือใน ระดับต่างๆ เช่น กลุ่มเครือข่าย หรือระดับเขต พื้นที่	1	1	1	3	1	ใช้ได้
การประเมินผลและรายงานผล = 8 ข้อ							
44.	คณะนิเทศมีการประเมินความก้าวหน้าในการ ดำเนินงานนิเทศภายใน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
45.	คณะนิเทศมีการนำผลการประเมิน ความก้าวหน้าไปปรับปรุงการนิเทศภายใน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
46.	เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในแต่ละปี คณะ นิเทศมีการประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
47.	คณะนิเทศจัดทำรายงานผลการนิเทศภายใน โรงเรียน	1	1	1	3	1	ใช้ได้
48.	คณะนิเทศมีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่าง ในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบ รางวัล	1	1	1	3	1	ใช้ได้
49.	คณะนิเทศมีการจัดเวทีการเผยแพร่ผลการ ดำเนินงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติการ นิเทศ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
50.	คณะนิเทศมีการเผยแพร่ผลการดำเนินการนิเทศ ภายในโรงเรียนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบ	1	1	1	3	1	ใช้ได้
51.	คณะนิเทศมีการนำปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศ ภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป	1	1	1	3	1	ใช้ได้

ที่ อว 8612.2/700

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

29 กันยายน 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยเหินยาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 30 ฉบับ

ด้วย นายกำชัย ยุกติชาติ รหัสนักศึกษา 61252303 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก ประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยก่อนเก็บข้อมูลจริงต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วังนอมศักดิ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

๗/๑๐๓๔

รายชื่อสถานศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

- 1.โรงเรียนวัดห้วยเหนียว ปุณฺณสิริวิทยา ตำบลห้วยเหนียว อำเภอนาทม จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

Reliability
Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's

Alpha	N of Items
.983	51

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	212.77	442.185	.730	.983
a2	212.83	449.730	.492	.983
a3	212.73	439.168	.696	.983
a4	212.87	438.051	.801	.982
a5	212.87	441.223	.750	.983
a6	212.97	440.999	.765	.983
a7	213.00	443.655	.606	.983
a8	212.83	439.178	.677	.983
a9	212.93	440.685	.675	.983
a10	212.93	444.961	.639	.983
a11	212.87	437.154	.837	.982
a12	212.87	450.257	.409	.983
a13	212.83	438.420	.847	.982
a14	212.83	441.799	.702	.983
a15	212.80	434.648	.824	.982

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a16	212.67	440.506	.764	.983
a17	212.77	435.357	.786	.982
a18	212.87	438.395	.787	.982
a19	212.83	446.626	.664	.983
b1	212.73	445.651	.643	.983
b2	212.83	440.282	.767	.983
b3	212.80	436.234	.833	.982
b4	212.73	435.375	.915	.982
b5	212.83	441.799	.702	.983
b6	212.73	439.789	.737	.983
b7	212.87	448.464	.596	.983
b8	212.83	443.316	.637	.983
b9	212.87	443.982	.719	.983
c1	212.83	445.799	.480	.983
c2	212.80	445.476	.598	.983
c3	212.83	439.454	.802	.982
c4	212.70	440.424	.778	.982
c5	212.87	440.464	.784	.982
c6	212.73	443.789	.643	.983
c7	212.87	441.292	.747	.983
c8	212.90	440.024	.745	.983
d1	212.77	439.564	.759	.983
d2	212.87	440.395	.787	.982
d3	212.83	445.178	.633	.983
d4	212.63	447.275	.533	.983
d5	212.73	445.513	.650	.983
d6	212.80	438.579	.818	.982
d7	212.77	434.185	.827	.982
e1	212.87	437.706	.815	.982
e2	212.77	437.220	.855	.982
e3	212.80	436.166	.835	.982
e4	212.80	446.441	.553	.983
e5	212.90	440.507	.661	.983
e6	212.67	437.333	.902	.982
e7	212.60	443.834	.692	.983

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
e8	212.70	437.872	.890	.982

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ อว 8612.2/772

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

30 ตุลาคม 2563

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 57 ฉบับ

ด้วย นายกำชัย ยุกติชาติ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรครู เพื่อประกอบการทำวิจัยในครั้งนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดกรุณาแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
ปฏิบัติการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455
นักศึกษา โทร. 09 2282 3771

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)
- แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

“การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก
ประชาชนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2”

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” ข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบถือเป็นความลับและขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานหรือสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด จึงขอความกรุณาโปรดตอบให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง

แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วัตถุประสงค์ข้อ 1

เมื่อท่านให้ข้อมูลครบถ้วนทุกข้อแล้ว โปรดจัดส่งแบบสอบถามนี้คืนทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้แนบซองมาพร้อมกันนี้แล้ว

ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

(.....)

นายก้าชัย ยุคดีชาติ

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อ	สถานภาพ
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2.	อายุ ☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป
3.	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ.....)
4.	ตำแหน่งหน้าที่ 4.1 ผู้บริหาร ได้แก่ ☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ หัวหน้าฝ่ายบริหาร ☐ หัวหน้ากลุ่มสาระ 4.2 ครูผู้ปฏิบัติการสอน ☐ ข้าราชการครู ☐ พนักงานราชการครู ☐ ครูอัตราจ้าง
5.	ประสบการณ์ในตำแหน่ง ☐ ไม่เกิน 5 ปี ☐ 6-10 ปี ☐ 11-15 ปี ☐ 16-20 ปี ☐ 21-25 ปี ☐ 26 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความเป็นจริงที่ท่านเห็นสมควรในทุกข้อความ ซึ่งในแต่ละช่องมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ						
1	โรงเรียนมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551					
2	โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายและจุดเน้นให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และท้องถิ่น					
3	หลักสูตรสถานศึกษามีการกำหนดวัตถุประสงค์ และขอบเขตของเนื้อหาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน					
4	โรงเรียนมีการกำหนดครูผู้ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
5	โรงเรียนมีการนำผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
6	ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง					
7	ครูจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ผ่านการคิดขั้นสูง (Higher - Order Thinking)					

ที่	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียน อนุบาลวัดลูกแกประชาชนนุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
8	ครูมีการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ DLIT (Distance Learning Information Technology)					
9	นักเรียนได้สร้างสรรค์ผลงานและนำเสนองานด้วยตนเอง					
10	นักเรียนมีสมรรถนะในด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูดได้ตามระดับชั้น					
11	ครูมีการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา และร่วมกันตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าในการเรียน					
12	ครูจัดการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน					
13	โรงเรียนมีการจัดทำมาตรฐานสถานศึกษา และมีการพัฒนาโรงเรียนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา					
14	มีการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
15	โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
16	โรงเรียนมีการประชุมแลกเปลี่ยนระดมความคิดของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาตามบริบทของโรงเรียน					
17	โรงเรียนมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการเร่งด่วนหรือที่เห็นว่าสำคัญที่สุดก่อน					
18	โรงเรียนมีการนำผลการวิเคราะห์จากประเด็นการนิเทศมากำหนดค่าเป้าหมายการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับมาตรฐาน					
19	โรงเรียนมีการสร้างการรับรู้ระหว่างผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้มีเป้าหมายในการดำเนินงานร่วมกัน ด้วยการใช้สื่อและวิธีการที่หลากหลาย เช่น การประชุม การสัมมนา การประชาสัมพันธ์ จัดทำเอกสาร หรือ เผยแพร่ใน เว็บไซต์ของโรงเรียน					

ที่	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียน อนุบาลวัดลูกแกประชาชุนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2.การวางแผนการนิเทศ						
20	ผู้บริหารและคณะครูมีการนำปัญหาและความต้องการจากการ วิเคราะห์มากำหนดแนวทางหรือวิธีการพัฒนาที่หลากหลายตามปัญหา ที่เกิดขึ้น					
21	ผู้บริหารและคณะครูมีส่วนร่วมในการเลือกแนวทางหรือวิธีการในการ พัฒนาปัญหาที่เกิดขึ้น					
22	โรงเรียนมีการประชุมเตรียมการนิเทศ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ร่วมกัน					
23	โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะนิเทศและ กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะ นิเทศภายในอย่างเหมาะสม					
24	คณะนิเทศมีการกำหนดประเด็น/หัวข้อในการนิเทศกิจกรรมการเรียน การสอนอย่างชัดเจน					
25	คณะนิเทศมีการกำหนดระยะเวลาในการนิเทศ โดยกำหนดระยะเวลา ในการนิเทศที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาและการพัฒนา					
26	คณะนิเทศมีการกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เหมาะสม ตามสภาพปัญหาและความต้องการ เช่น การประชุมสัมมนา การ สังเกตชั้นเรียน การสาธิต การสัมภาษณ์ เป็นต้น					
27	คณะนิเทศกำหนดวิธีการนิเทศและกิจกรรมการนิเทศที่เน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ Line Application การประชุมระบบ ทางไกล (Conference) การใช้ Video Line ,Youtube ,Facebook เป็นต้น					
28	คณะนิเทศมีการจัดทำแผนการนิเทศภายในโรงเรียน อันประกอบด้วย หลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ของการนิเทศ เป้าหมาย แผนการ ดำเนินการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน เครื่องมือนิเทศ กิจกรรมสำคัญ ทรัพยากรที่ต้องการ และผลที่คาดว่าจะได้รับ					

ที่	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียน อนุบาลวัดลูกแกประชาชนูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3.การสร้างเครื่องมือนิเทศ						
29	คณะนิเทศมีการประดิษฐ์ คิดค้นสื่อ เครื่องมือการนิเทศภายในให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ					
30	คณะนิเทศมีการสร้างสื่อ เครื่องมือการนิเทศที่สอดคล้องกับยุค ศตวรรษที่ 21 โดยเน้นการใช้ ICT ในรูปแบบต่างๆ เช่น การใช้สื่อ สังคมออนไลน์ การประชุมระบบทางไกล เป็นต้น					
31	เครื่องมือการนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถเก็บข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการ แก้ปัญหาได้					
32	เครื่องมือการนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถตรวจสอบ ติดตามความก้าวหน้า ของการดำเนินงานได้					
33	เครื่องมือการนิเทศที่สร้างขึ้นสามารถสะท้อนและประเมินผลการ ดำเนินงานได้					
34	คณะนิเทศมีการทดลองสื่อและเครื่องมือการนิเทศภายในเพื่อหา ข้อบกพร่องก่อนนำไปใช้					
35	คณะนิเทศมีการประเมินผลการใช้สื่อและเครื่องมือการนิเทศอย่าง เหมาะสม					
36	คณะนิเทศมีการจัดทำคู่มือการนิเทศภายในโรงเรียนเพื่อเป็นแนวทาง และสร้างความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติงานของทีมนิเทศ					
4.การปฏิบัติการนิเทศ						
37	คณะนิเทศมีการประชุมเตรียมการก่อนการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจ ของผู้นิเทศ					
38	คณะนิเทศปฏิบัติการนิเทศตามขั้นตอน และระยะเวลาที่กำหนดไว้					
39	คณะนิเทศปฏิบัติการนิเทศโดยใช้เครื่องมือที่กำหนดและเหมาะสม					
40	คณะนิเทศปฏิบัติการนิเทศภายในครบทุกห้องเรียน					
41	คณะนิเทศมีการสะท้อนผลการนิเทศหลังจากการนิเทศภายในชั้นเรียน และสรุปผลการนิเทศ					
42	ผู้บริหารนิเทศนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน					

ที่	การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียน อนุบาลวัดลูกแกประชาชนูปทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
43	คณะนิเทศมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศในระดับต่างๆ เช่น กลุ่มเครือข่าย หรือระดับเขตพื้นที่					
5.ขั้นการประเมินผลและรายงานผล						
44	คณะนิเทศมีการประเมินความก้าวหน้าในการดำเนินงานนิเทศภายใน					
45	คณะนิเทศมีการนำผลการประเมินความก้าวหน้าไปปรับปรุงการนิเทศ ภายใน					
46	เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานในแต่ละปี คณะนิเทศมีการประเมินผลการ นิเทศภายในโรงเรียน					
47	คณะนิเทศมีการจัดทำรายงานผลการนิเทศภายในโรงเรียน					
48	คณะนิเทศมีการคัดเลือกผลงานที่เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และมอบรางวัล					
49	คณะนิเทศมีการจัดเวทีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานที่เป็นแบบอย่าง ที่ดีในการปฏิบัติการนิเทศ					
50	คณะนิเทศมีการเผยแพร่ผลการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนให้ผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียทราบ					
51	คณะนิเทศมีการนำปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียนในปีการศึกษาต่อไป					

แบบสนทนากลุ่มเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาล
วัดลูกแกประชาชุนทิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสนทนากลุ่มฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง “การดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนทิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2”
2. แบบสนทนากลุ่มฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม
ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนทิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
3. ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ได้แก่ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนอนุบาลวัดลูกแกประชาชุนทิต

ขอขอบพระคุณท่านไว้ ณ โอกาสนี้

นายกำชัย ยุกติชาติ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

โทรศัพท์ 092-2823771

สถานภาพของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ชื่อ-สกุล

เพศ อายุ.....ปี ระดับการศึกษา.....

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน..... ประสบการณ์การทำงานตำแหน่งปัจจุบัน.....ปี

แนวทางการพัฒนาการดำเนินการนิเทศภายในโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานของโรงเรียนอนุบาลวัดลูก

แก่ประชาชนผู้ติดตาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

1.แนวทางการพัฒนาการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ($\mu=4.41, \sigma=.641$)

.....

2 แนวทางการพัฒนาการวางแผนการนิเทศ ($\mu=4.48, \sigma=.632$)

.....

3. แนวทางการพัฒนาการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ($\mu=4.27, \sigma=.704$)

.....

4.แนวทางการพัฒนาด้านการปฏิบัติการณ์นิเทศ ($\mu=4.42, \sigma=.647$)

.....

5.แนวทางการพัฒนาการประเมินผลและรายงานผล ($\mu=4.33, \sigma=.684$)

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายกำชัย ยุกতিชาติ
วัน เดือน ปี เกิด	05 ตุลาคม 2535
สถานที่เกิด	ราชบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ.2559 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (ศษ.บ.) วิชาเอกสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ พ.ศ.2561 กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

